анонс
НОМЕРА

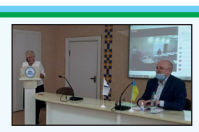
Наукова діяльність 2-7 ст.

Студентське життя 11-15 ст.

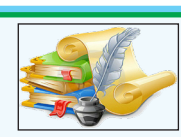
Літературна сторінка 22-23 ст.

30 грудня 2020 року, № 19-24 (331-336)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

З Новим роком та Різдвом Христовим!!!

OPTIMISTIC

Тиха ніч новорічна на Бону
Накидає сріблясту вуаль –
І в минуле іде безборонно
Рік старий (нам за ним і не жаль).
Всі провулки і вулички Кременця
Знов засіє зимовий сівач –
І пресвітлою радістю встелиться
Попіл наших тривог і невдач.

Хай січневий мороз виморожує
Всі незгоди і біди з життя,
А дзвінка коляда заворожує
Новиною про Боже Дитя.
Щоби кожен в цю ніч помолився
За очищення серця свого,
Щоби спільне «Христос народився!
Відізвалось «Славімо Його!».

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

АКАДЕМІЯ: НАПЕРЕДОДНІ 2021

Статистичний портрет:

3 факультети:
соціально-педагогічної освіти та мистецтв,
гуманітарно-технологічний факультет,
факультет фізичної культури та біології
4 галузі знань:
Педагогіка,
Соціальна робота,
Педагогічні науки,
Соціальні та поведінкові науки.
Підготовка фахівців:
18 освітньо-професійних програм (бакалаврський рівень),
8 освітньо-професійних програм (магістерський рівень),
1 освітньо-наукова програма (аспірантура),
5 спеціальностей (молодший спеціаліст, педагогічний коледж)
Випуск фахівців-2020:
229 магістрів
427 бакалаврів
145 молодших спеціалістів
Професорсько-викладацький склад;
123 науково-педагогічних працівники
(з них 17 докторів наук і професорів,
79 кандидатів наук і доцентів
Посилення науково-кадрового потенціалу:
1 доктор педагогічних наук (Марія Шмир);
1 професор (Ірина Скакальська);
1 кандидат педагогічних наук (Мар'яна Томашівська);
8 доцентів (Тетяна Бешок, Роман Дубровський, Інна Клак, Тетяна Кучер, Олександр Омельчук, Іванна Саланда, Віталій Цісарук, Надія Яценюк).

Нормативна робота за вимогами НУШ:

Запроваджено положення:
Про сектор моніторингу вищої освіти;
Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій;
Про підготовку здобувачів вищої освіти магістерського рівня;
Про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти магістерського рівня;
Про онлайн-опитування «Викладач очима студентів»;
Про моніторинг втілення ідей студентоцентризму.

Наукова робота:

Викладачами академії та коледжу опубліковано
195 наукових праць
(серед них – 9 навчально-методичних посібників,
5 методичних рекомендацій, 5 монографій,
9 авторефератів, 43 статті у фахових виданнях,
30 статей у зарубіжних виданнях, 94 інших публікації).
Побачили світ чергові випуски наукових збірників:
«Науковий вісник КОГПА ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка»,
«Актуальні проблеми гуманітарної освіти»,
«Студентський науковий вісник»,
«Кремененецькі компаративні студії»,
«Literis et Artibus: нові горизонти»,
«Kremenets sciense: open air, або Наука в кросівках»,
«Verba magistri».
Проведені традиційні наукові форуми:
XVI Звітна науково-практична конференція викладачів академії та коледжу,
XVI студентська наукова конференція «Актуальні проблеми сьогодення очима молоді»,
V Всеукраїнська наукова конференція «Literis et Artibus: нові горизонти»,
V Всеукраїнський семінар-турпохід «Kremenets sciense: open air, або Наука в кросівках».
Участь викладачів у наукових онлайн-форумах
Вебінар «Як провести сесію онлайн»,
Вебінар «Проблеми дистанційного навчання в умовах пандемії»,
Онлайн-семінар «Невизначеність ситуативна і глобальна: стратегії подолання»,
Онлайн-семінар «Особистість у дискурсі української психології»,
Онлайн-конференція «Комплексний підхід у навчанні дошкільників математики»,
Онлайн-конференція «Технологія особистісного розвитку дитини «Світ у картинах художників»,
Онлайн-конференція «Нові вектори програми «Дитина»,
Онлайн-конференція «Стан і перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»,
Онлайн-конференція «Дошкільна освіта в контексті ідей НУШ»

Позанавчальна робота:

Стартував Студентський історичний клуб «Десятий легіон»,
Художні вернісажі мистецького гурту «Палітра»,
Участь у Міжнародній художній виставці «Море акварелі» (Одеса),
V Міський дитячий художній пленер «Я малюю історію рідного міста»,
Мистецька імпреза «Чарівне дошкілля» (за творчістю випускників академії),
Чемпіонат ЗВО України з більярду (1 місце),
Першість Південної Волині з волейболу (1 місце),
Міжобласний турнір з футзалу серед дівчат (2 місце),
Участь у Чемпіонаті України та Кубку України з армспорту (1 місце)

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: ПЕРСПЕКТИВИ – В ІННОВАЦІЯХ

Оксана ДОМАНЮК, Тетяна БЕШОК, кандидати педагогічних наук

Карантинні обмеження наукової та освітньої діяльності обмежити не можуть: наука на те і є наукою, щоб знаходити ефективні види, способи та форми здійснення наукового та освітнього процесів навіть у найскладніших соціальних умовах. Яскравим підтвердженням цьому став черговий науковий захід – ІІІ Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Сучасний стан і перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», яка відбулася у дистанційному форматі за допомогою платформи «Zoom». До наукових дискусій в режимі онлайн долучилися понад 50 учасників – науково-педагогічних працівників, магістрантів і студентів з різних закладів вищої освіти України: Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, Рівненського інституту Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

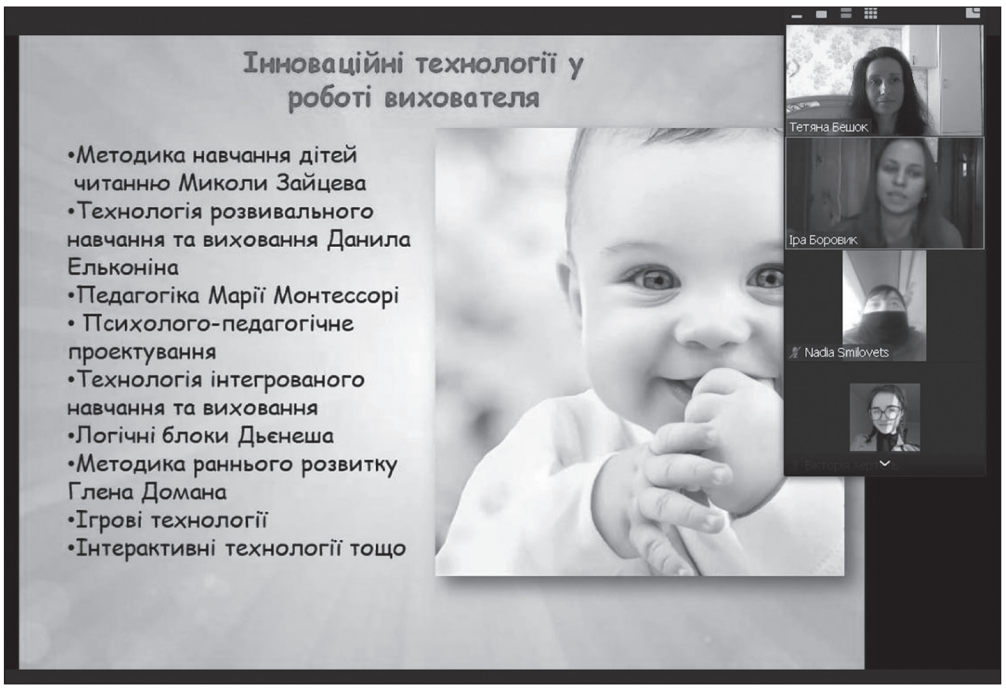

До організаційного комітету конференції входили ректор Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професор Афанасій Ломакович, проректор з наукової роботи нашої академії, професор Валентина Бенера, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти, доцент Тетяна Фасолько, доцент цієї ж кафедри Тетяна Бешок.

Конференція розпочалася з вітального слова кандидата педагогічних наук, завідувача кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти, доцентаТетяни Фасолько.

Програма пленарного засідання конференції включала доповідь доктора педагогічних наук, професора кафедри гуманітарних дисциплін і соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності Григорія Васяновича «Естетичні знання в діяльності педагога». Дискусію продовжила кандидат педагогічних наук Тетяна Бешок, яка запропонувала учасникам онлайн-конференції спільно проаналізувати «Шляхи формування медіаграмотності». Отримали змогу висловити свою думку і представники студентської науки. Прозвучали виступи здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти Ірини Боровик, яка говорила про «Інноваційні технології в роботі закладу дошкільної освіти», Жанни Михайловської, котру зацікавила «Професійна підготовка вчителів до роботи з обдарованими дітьми», та Костянтина Слюсаренка – з ним учасники конференції здійснили віртуальну подорож за темою «Скарбниці мудрості виховання у сучасній школі». Змістовно цікавий і методично оригінальний «Тренінг роботі, а пошуки мудрості у вихованні – вічна і завжди сучасна проблема для кожного педагога. Слід підкреслити, що кожна доповідь супроводжувалась яскравими презентаціями, викликала наукову дискусію та ініціативний обмін думками.

Інформативно насиченими стали секційні засідання, активну участь в яких, окрім викладачів-науковців, брали студенти і магістранти спеціальностей «Дошкільна освіта» і «Початкова освіта» нашої академії та окремі їх колеги з інших закладів вищої освіти України.

Перша секція онлайн-конференції була спрямована на тему «Теорія та методика навчання і виховання» і представлена доповіддю «Розумове виховання дітей з використанням народної гри» (автор – магістрант нашої академії М.О.Косяк).

Основну увагу доповідачі приділили проблематиці «Актуальні питання розвитку дошкільної освіти». Історико-педагогічну тему «Г. Доман як новатор американської дошкільної освіти» обрала магістрантка Анастасія Барабаш. У такому ж тематичному руслі діяли її колеги Марія Білевич, яка висвітлювала «Інноваційність технології фізичного розвитку дітей дошкільного віку М.Єфименка», та Наталя Геляс, для якої принципово важливою виявилася тема «Виховання та навчання за методикою М. Монтессорі». До наукового спадку цього ж класика педагогічної науки звернулася і Оксана Гнида, обравши тему доповіді «Формування моральних цінностей у дітей старшого дошкільного віку у процесі навчання та виховання за методикою М. Монтессорі». Специфічні та цікаві питання висвітлювали Марія Корецька («Використання ідей Вальдорфської педагогіки у сучасній дошкільній освіті») та Юлія Марчук («Блоки З. Дьєнеша як засіб формування математичної компетентності дітей передшкільного віку»). Була запропонована загальна історико-педагогічна тема «Становлення дошкільної освіти на Наддніпрянщині та Слобожанщині» (автор – Н.Г. Сміловець). Для магістрантки Мар'яни Бобрик склала дослідницький інтерес «Роль казки у розумовому вихованні дітей дошкільного віку». Про це ж говорить Анжела Коваль у повідомленні «Казкотерапія як засіб психокорекції емоційно-вольової сфери дошкільників». Магістрантка Олена Васильчук націлює молодіжний науковий дискурс на «Використання здоров'язберігаючих технологій у закладі дошкільної освіти». Разом із нею різні аспекти проблеми забезпечення здорового розвитку дітей дошкільного віку піднімають Ольга Стадник у повідомленні «Формування культури здорового способу життя у дітей дошкільного віку» та Ольга Шахмоть у дослідженні «Використання інноваційних технологій у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладі дошкільної освіти». Дотично до цієї проблематики звучить тема Богдани Новак «Особливості формування екологічної культури дошкільників». Майбутній фахівець дошкільної освіти Вікторія Грисюк визначає «Роль сім'ї у формуванні психологічної готовності дітей дошкільного віку до навчання в школі», а Вікторію Коваль привабила тема «Театралізована ігрова діяльність як засіб розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку». Оксану Капусняк захопили «Інноваційні технології в сучасній дошкільній освіті», а Софію Шилюк – «Інноваційні технології навчання обдарованих дітей у сучасному закладі дошкільної освіти». Завершує дискусію в першій секції дослідження Івanни Холод «Комп'ютерні ігри та їх використання у педагогічному процесі закладу дошкільної освіти».

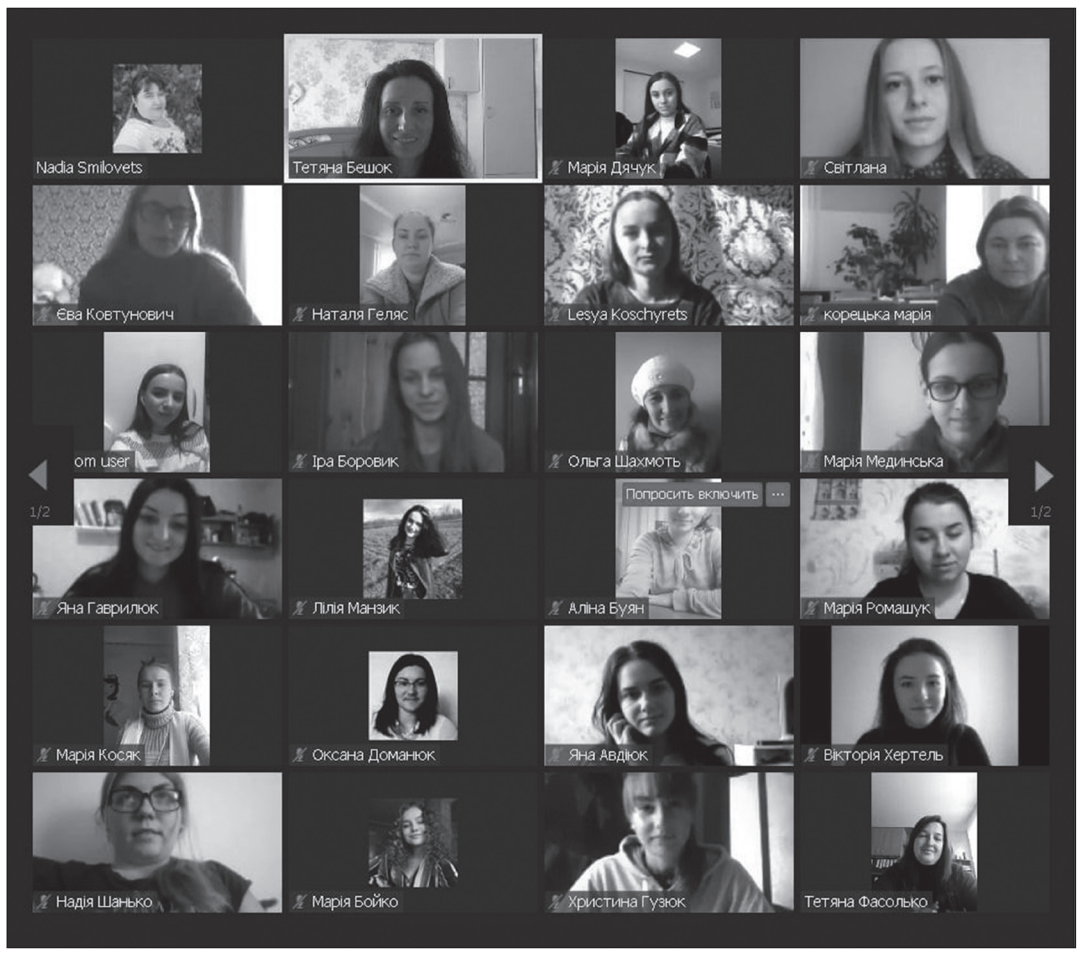

Безсумнівно важливі й актуальні проблеми стали предметом аналізу членів другої тематичної секції, що працювала над проблемою «Розвиток професійної компетентності вчителів початкових класів у контексті Нової української школи». Розмова йшла навколо ключового питання «Психолого-педагогічні аспекти впровадження інновацій у початковій школі», яке озвучила магістрантка Ольга Ярмусь.

У секційному напрямі «Перспективи розвитку вищої професійної освіти» з оригінальними розвідками виступили представники різних наукових і освітніх установ. Психолог Головного управління Державної служби надзвичайних ситуацій України в Одеській області Анастасія Лисевич спрямувалася «До проблеми формування впевненості у собі як показника готовності фахівців цивільного захисту до професійної діяльності», а курсантка Львівського державного університету безпеки життєдіяльності – «До проблеми оптимізації мнемонічних процесів у професійній підготовці майбутніх фахівців цивільного захисту».

Напрям «Неперервна освіта як чинник розвитку професійної компетентності педагогів в умовах інформаційно-технологічного суспільства» представляла магістрантка Львівського державного університету безпеки життєдіяльності Олена Гапонюк темою «Толерантність як складова професійної компетентності молодих фахівців».

Секційну тематику «Творчість як основа розвитку людини» розгортали у своїх повідомленнях наша магістрантка Світлана Безека («Роль творчого мислення у реалізації наступності дошкільної та початкової ланок освіти»), магістрантка Львівського державного університету безпеки життєдіяльності Вікторія Гродська та науковець кафедри практичної психології та педагогіки цього ж університету Роман Яремко («Розвиток творчого потенціалу сучасного студента»).

Сьомим секційним напрямком стала тема «Інклюзивна освіта: рівні умови для всіх». Тон розмови в цьому напрямі задали кандидат філософських наук, доцент кафедри гуманітарних дисциплін та соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності Вікторія Логвиненко дослідженням «Розвиток мережі інклюзивно-ресурсних центрів в Україні як системної підтримки навчання дітей з особливими освітніми потребами» та магістрантка нашої академії Наталія Ярмошевич, тема виступу якої була однойменною із тематичним напрямком секції.

ІІІ Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Сучасний стан і перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», організована і проведена науково-педагогічними працівниками та магістрантами нашої академії спільно з їх колегами з різних науково-освітніх інституцій України, підтвердила необхідність і продемонструвала невичерпні творчі можливості у здійсненні науково-педагогічної та науково-дослідницької роботи в особливих соціальних умовах.

НАГОРОДА РЕКТОРА – ЦЕ ВІДЗНАКА КОЛЕКТИВУ АКАДЕМІЇ

Верховна Рада України нагородила ректора Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професора Афанасія Ломаковича Почесною Грамотою «За особливі заслуги перед українським народом». Така висока нагорода свідчить про визнання вищим органом державної влади України досягнень нашого закладу вищої освіти, очолюваного професором Афанасієм Ломаковичем упродовж останнього чвертьстоліття, у виконанні завдань підготовки фахівців для системи національної освіти, у сферах науково-дослідної та навчально-освітньої діяльності. За цей період науково-педагогічний і адміністративно-технічний колективи забезпечили динамічний поступ нашої альма-матер від педагогічного коледжу через гуманітарно-педагогічний інститут до гуманітарно-педагогічної академії.

На чвертьстолітньому шляху зростання відбулося потужне посилення кадрового науково-педагогічного потенціалу освітнього закладу за рахунок власних кандидатів наук і доцентів, докторів наук і професорів; удосконалено і поглиблено науково-педагогічний процес шляхом застосування інноваційних науково-освітніх технологій та відкриття нових спеціальностей, магістратури й аспірантури; розширено і збагачено академічні контакти з вітчизняними та зарубіжними науково-освітніми інституціями у форматі підготовки і проведення спільних наукових форумів, реалізації угод про науково-педагогічну та культурно-мистецьку співпрацю; підготовлено й оприлюднено у власних, вітчизняних і зарубіжних фахових виданнях сотні наукових публікацій з науково-теоретичних і навчально-методичних проблем освітнього процесу; забезпечено умови для активного громадського, культурно-мистецького та спортивного життя науково-педагогічного і студентського колективів; постійно здійснювалися заходи щодо зміцнення та модернізації матеріально-технічної бази і фінансового забезпечення науково-педагогічного процесу.

Конкретним і вагомим підтвердженням визнання успіхів нашого закладу вищої освіти на державному рівні стало його включення до Рейтингу флагманів освіти і науки України. В цьому – незаперечна заслуга всього нашого колективу, ректорату академії та його очільника – заслуженого працівника освіти України, почесного академіка Академії наук вищої школи України, професора Афанасія Ломаковича.

В АКАДЕМІЧНОМУ ТОВАРИСТВІ

Оксана ДОМАНЮК

Науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти і магістранти спеціальності «Дошкільна освіта» отримали змогу дистанційно поспілкуватися з представниками високоповажного наукового товариства, послухати теоретично змістовні, інформаційно наповнені та інноваційно оформлені наукові доповіді на методологічному семінарі Національної академії педагогічних наук України «Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи», в якому брали участь провідні вітчизняні вчені з усіх регіонів України.

Логіка методологічного семінару розгорталася в межах методологічних настанов, які були проголошені у вітальному слові Президента НАПН України, доктора філософських наук, дійсного члена НАН України та НАПН України, професора В.Г. Кременя.

Дієвими учасниками роботи методологічного семінару були провідні вчені, предметом наукового інтересу яких є дошкільна освіта та виховання: дійсні члени (академіки) НАПН України СисоєваС.О.; А.М.Богуш, І.Д.Бех, С.Д.Максименко; доктори наук Гавриш Н.В., Піроженко Т.О., Крутій К.Л., Шоробура І.М.; начальник відділу дошкільної освіти директорату дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України С.І. Нєрянова; кандидати наук Пісоцька Л.С., Рейпольська О.Д.

Методологічний семінар був присвячений таким актуальним проблемам сучасної дошкільної освіти як наступність у розвитку дошкільної і початкової освіти; дидактичні та виховні аспекти сучасної дошкільної освіти в контексті Нової української школи; зарубіжний досвід організації дошкільної освіти; професійна підготовка фахівців дошкільної галузі в контексті ідей Нової української школи; психолого-педагогічний супровід розвитку дитини дошкільного віку.

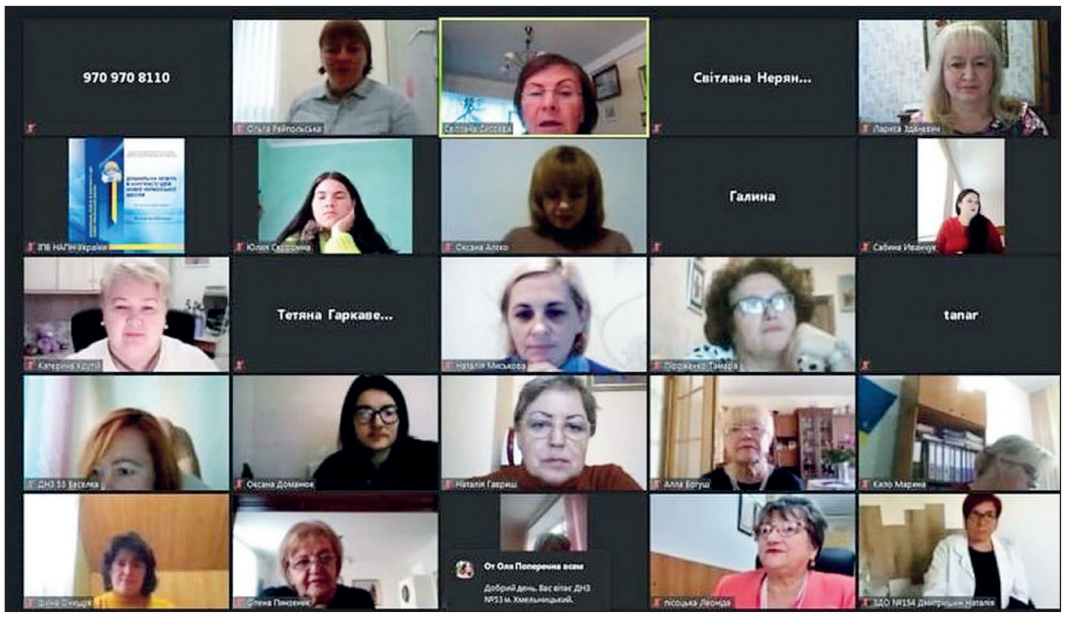

У КОНТЕКСТІ НОВІТНІХ МЕТОДИК

Квартет науковців кафедри історії та методики її навчання у складі доктора історичних наук Ірини Скакальської, кандидатів історичних наук Галини Сеньківської та Віталія Галішевського, кандидата філософських наук Олени Мороз здійснив теоретико-методологічний аналіз проблеми «Компетентнісно орієнтоване навчання суспільних дисциплін». Підсумкові результати їх аналітичних пошуків опубліковані у 31 томі фахового журналу «Вчені записки. Серія: Історичні науки» Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Фахівці окреслили важливість компетентнісно орієнтованої інноваційної методики навчання суспільних дисциплін у закладі вищої освіти для досягнення високої ефективності, якості теоретичної та практичної підготовки і конкурентоспроможності його випускників.

Дослідники узагальнили сучасний досвід викладання окремих освітніх компонентів суспільствознавчого характеру, зокрема, вступу до спеціальності, археології, історії середніх віків, нової історії та філософії у контексті новітніх методик навчання. Автори не лише зробили спробу віднайти опору для компетентнісного підходу у трансформації освітніх орієнтирів і нових практик, а й показали об'єктивну необхідність переходу у навчанні суспільних дисциплін від предметноцентричної орієнтації освітнього процесу до його особистісної спрямованості – до студентоцентризму. Вони переконують, що саме компетентнісний підхід виступає одним із необхідних концептуальних ресурсів перегляду традиційних цілей, теорії та практики освіти.

У процесі дослідження тематичної проблематики наші науковці використали ефективні загальнонаукові методи, зокрема метод нагромадження фактів, тобто збирання фактичних даних з наступним застосуванням методу їх компонування-аналізу. Не забули аналітики і про спеціальні новітні методи – про кейс-метод, воркшоп-технологію та баркемп-технологію. Особливого значення надали критичному методу, який обумовив вимогливе ставлення до всього потоку різноманітної інформації через її селекцію за допомогою дослідницької верифікації.

Автори дослідження наголошують, що сучасний лекційний курс неможливий без використання проблемного навчання, яким передбачається моделювання тематично спрямованих проблемних ситуацій та формулювання навчально-освітніх завдань для самостійного їх розв'язання та вирішення студентами як основними суб'єктами навчального процесу. Оновлені вимоги ставляться і до семінарських занять, які мають набути виключно інтерактивних форм, стимулювати студентську інтелектуальну творчість і забезпечити простір для виявлення учасниками семінару навчально-пізнавальної ініціативи. Пропонується авторська розробка семінарських занять у форматі тематичних навчальних лабораторій, де передбачається моделювання новаторських уроків, засідання дискусійних клубів і гуртків, публічні ораторські виступи та інші професійні ситуації, що можуть бути характерними для фахової діяльності майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл.

Значна увага приділяється формуванню у студентів постійного пізнавального інтересу до суспільних дисциплін, який виступає важливим компонентом навчальної мотивації і досягається за допомогою інтерактивних занять і енерджайзерів. Серед них автори виокремлюють «метод капелюхів». «квітку асоціацій», «світове кафе», цільові рольові та інші ігри, що сприяють формуванню навиків бачити й аналізувати ситуацію самостійно та обов'язково із системним підходом. У дослідженні підкреслюється, що такі новітні технології допомагають реалізувати зміст і підвищити рівень професійної підготовки, дозволяють збагатити навчальний процес у змістовому та формальному вимірах, зробити його цікавим, емоційно насиченим, а в загальному – розширюють горизонти теоретичних знань і практичних навичок студентів, сприяють опануванню професійними компетентностями і цим самим виступають своєрідним містком, що поєднує процес навчання в закладі вищої освіти з реальною професійною діяльністю та полегшує процес перетворення знань у практичний досвід фахівця-педагога.

Враховуючи, що реформаторські процеси у вищій школі спрямовані на забезпечення активної ролі студента як суб'єкта і як керівника власного навчального процесу, автори досліджують реалізацію цього основоположного принципу у процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти в Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка – і в результаті такого дослідження констатують: у нашому вищому закладі освіти цей принцип реалізується через комплекс креативних методів, насамперед із використанням платформи Moodle.

Важливо, що використання інформаційних технологій при вивченні суспільних дисциплін сприяє підготовці вчителя з чіткою мотивацією до використання сучасних засобів навчання. Пропонується освоєння навчальних курсів на засадах синергії принципів альтернативності, парадигмальності, плюралізму та цілісності, що сприятиме трансформуванню суто наукового курсу в ефективний інструмент інтелектуального розвитку студента. Згадують автори і про метод проєктів, за допомогою якого реалізуються диференційований, індивідуально-творчий та активно-дієвий підходи до навчання. Наголошують вони і на необхідності історичного синтезу, поєднання різних дисциплін, які вивчають людину під кутом зору її внутрішнього світу, культурних традицій, життєвих потреб та інтересів, виявів ментальності, сукупності свідомих і несвідомих установок, етичних традицій. Класичний пояснювально-ілюстративний метод доповнюється «мозковим штурмом» (брейнстормінгом) як методом організації спільної творчої групової роботи в аудиторії з метою підвищення розумової активності студентів у пошуку конструктивних ідей та ефективних рішень. Автори віддали належне дослідницькому методу, методу моделювання, різноманітним формам інтерактивних занять й акцентували на думці, що комплекс методичних прийомів і засобів, застосованих при вивченні суспільних дисциплін, сприяє освоєнню та усвідомленню студентами змісту і завдань всебічного розвитку соціуму.

У підсумку, наші науковці аргументовано продемонстрували важливість інноваційної педагогіки у контексті формування загальних освітніх і конкретних спеціальних компетентностей у процесі підготовки фахівців у вищих закладах освіти. Здійснивши аналіз сучасного стану і традиційних методик викладання суспільних дисциплін, автори прийшли до висновку про актуальність і необхідність оволодіння сучасними прогресивними, інноваційними технологіями навчання як важливим і ефективним інструментом формування компетентностей майбутніх педагогів Нової української школи.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ – СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

У польському видавництві «Глобаль» (м. Варшава) побачила світ колективна монографія «Світовий простір вищої освіти: тенденції інтернаціоналізації і розвитку», серед авторів якої – науковці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Житомирського державного університету імені Івана

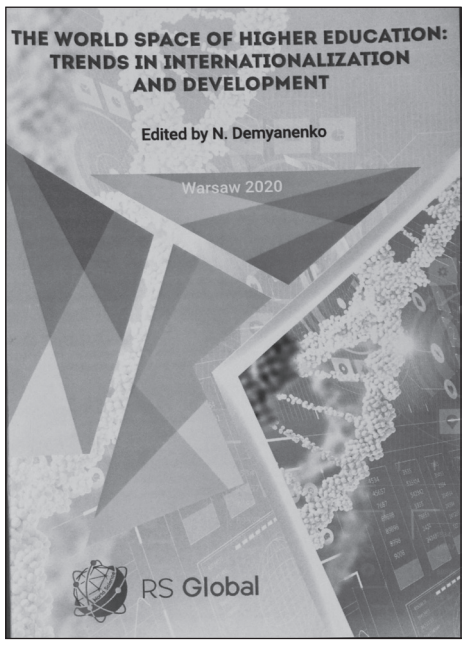

Франка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, Рівненського державного гуманітарного університету та Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Зокрема, перший розділ монографії «Науково-теоретичні засади інтернаціоналізації національних систем вищої освіти» підготували доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, професор Наталія Дем'яненко і наш науковець, доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи академії, професор Валентина Бенера.

Над розділом «Сучасні моделі університетської освіти» працювали кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка, доцент Світлана Коляденко та її колега, доцент цієї ж кафедри, доктор педагогічних наук Світлана Ситняківська.

Третій розділ «Автономія університету і академічні свободи» належить перу професора Наталії Дем'яненко. «Єдність освіти і науки в діяльності закладу вищої освіти» склала зміст четвертого розділу монографії, матеріал якого підготували кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології вищої школи НПУ імені М.П. Драгоманова Ірина Кравченко, кандидат педагогічних наук, доцент Тернопільського НПУ імені Володимира Гнатюка Валентина Ломакович і кандидат педагогічних наук, проректор з виховної роботи нашої академії, доцент Микола Сиротюк.

Авторами заключного, п'ятого розділу «Інноваційні дидактичні технології в освітньому середовищі університету» стали кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології вищої школи НПУ імені М.П. Драгоманова Вікторя Смікал, кандидат педагогічних наук, доцент Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука Валентина Борова і кандидат педагогічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету Наталія Маліновська.

Публікація колективної монографії провідних науковців вітчизняних вищих закладів освіти педагогічного профілю «Світовий простір вищої освіти: тенденції інтернаціоналізації і розвитку» у зарубіжному видавництві наукової літератури засвідчила про визнання вагомості результатів науково-творчих пошуків наших аналітиків і продемонструвала ефективність науково-дослідницької співпраці представників педагогічної науки, які працюють на різних рівнях і напрямках підготовки фахівців для оновлюваної системи національної освіти.

Автори першого розділу «Науково-теоретичні засади інтернаціоналізації національних систем вищої освіти» спрямували свої аналітичні зусилля у двох напрямках: досліджували процеси інтернаціоналізації освітньо-наукового простору педагогічного університету та концептуальні засади теорії і практики самостійної роботи студентів в історії вищої школи України.

Напрям «Інтернаціоналізація освітньо-наукового простору педагогічного університету», який розробляла доктор педагогічних наук, професор Наталія Дем'яненко, містить аналіз основних векторів оновлення діяльності педагогічного університету в контексті процесів інтернаціоналізації освіти. Передбачається, що соціально-освітньою місією такого закладу вищої освіти має стати його генерувальна роль у розвитку педагогічної свідомості суспільства, теоретичне, науково-методичне, кадрове, інноваційно-консалтингове і моніторингове забезпечення системи якісної педагогічної освіти. До інноваційних функцій віднесено: розроблення теоретичних і методичних основ якісної освіти на основі фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі наук про освіту; забезпечення єдності універсального, загальнонаціонального і регіонального компонентів освітніх технологій; підготовку педагогічних кадрів на основі взаємодії із замовниками та орієнтації на затребувані професійні компетентності педагогів для різних профілів і рівнів педагогічної діяльності; створення і неперервне вдосконалення моделей управління якістю освіти; розроблення і трансляцію через ресурсні центри зразків і технологій ефективної педагогічної діяльності; забезпечення неперервності процесу професійної соціалізації та вдосконалення педагогічних, управлінських, науково-методичних і науково-дослідницьких кадрів.

На прикладі реалізації магістерських освітньо-професійних програм в НПУ імені М.П. Драгоманова доведено, що проектування відкритого інноваційного освітнього середовища педагогічного університету передбачає переважальну орієнтацію на компетентнісний, діяльнісний і відносницький підходи; контекстність освітнього процесу, його практичну спрямованість; організацію квазіпрофесійної діяльності; міждисциплінарну інтеграцію; надання можливостей для саморозвитку і самореалізації особистості студента. Звідси й переваги змішаного, асинхронного навчання, надання ваги одній із провідних освітніх технологій — тьюторству, що передбачає студентоцентрованість освітнього процесу, суб'єкт-суб'єктність відносин викладач — студент, академічний супровід педагогом індивідуальної освітньої траєкторії студента. Відбувається переорієнтація на відкритість освітнього процесу педагогічного університету через нарощування міжнародної взаємодії та спрямування на розроблення програм присудження спільних ступенів, інтегровану участь у проектах світових організацій і об'єднань, освітні та наукові обміни, спільні наукові дослідження з проблем розвитку єдиного світового простору педагогічної освіти.

Другий тематичний напрямок «Концептуальні засади теорії і практики самостійної роботи студентів в історії вищої школи України» висвітлювала доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера, яка представила інтегровану авторську концепцію наскрізної організації самостійної роботи студентів, обґрунтовану в єдності концептуального, проектувального, діагностувального, ціннісно-мотиваційного, організаційного, змістового, технологічного, моніторингового, системоутворювального структурних компонентів. Згадана концепція виступає відображенням логіки цілісного освітнього процесу підготовки фахівців на засадах самостійності у професійній спрямованості й студентоцентрованого характеру освітнього процесу сучасного закладу вищої освіти. На основі зазначеного, концептуальними засадами для дослідження розвитку теорії і практики самостійної роботи студентів вищої школи досліджуваного періоду визначено взаємозв'язок принципів компенсаторності, праксеологічності, багаторівневості, діалогічності, прогностичності, особистісного цілепокладання, самоорганізувальної творчості майбутніх професіоналів тощо.

Актуалізація виявленого історичного досвіду організації самостійної роботи студентів в освітньому процесі закладів вищої освіти другої половини XIX — початку XXI ст. дозволила спроектувати інтегровану (в єдності традиційних та інноваційних підходів) технологію наскрізної самостійної роботи студентів у сучасному закладі вищої освіти, що передбачає реалізацію тьюторських, модульних, персоналізованих, бригадно-індивідуальних, сучасних інформаційних технологій навчання.

Розроблено базові теоретичні положення інтегрованої авторської концепції самостійної роботи студентів у єдності педагогічної інноватики та історично апробованого досвіду з акцентацією на суб'єкт-суб'єктних відносинах викладач-студент (співробітництво, співтворчість), студентоцентрованості самостійної роботи та організаційно-консультативній ролі викладача.

Базові теоретичні положення авторської інтегрованої концепції самостійної роботи студентів є актуальними в сучасному освітньому вимірі вищої школи. Серед них названо персоніфіковані ретроідеї теоретичного обґрунтування самостійної роботи (розвитку самостійної роботи студентів у межах авторських наукових шкіл, саморозвитку особистості, свободи вибору навчальної діяльності, здатності самостійно мислити і діяти, самостійного дослідження, єдності освітнього і наукового процесу вищої школи, самореалізації та самоактуалізації особистості, внутрішньої мотивації до саморозвитку і самовдосконалення, антропологічного підходу і людиноцентризму. Також виокремлено базисні теорії розвитку самостійної роботи студентів в освітньому процесі сучасного закладу вищої освіти: теорія розвивального навчання; теорія поетапного формування розумових дій; теорія проблемного, евристичного навчання; теорія знаково-контекстного навчання; концепція учіння як спільної продуктивної діяльності; концепція концентрованого навчання; положення про пізнавально-інтелектуальну компетентність та персональний пізнавальний стиль діяльності. Конкретно визначено дидактико-технологічні підходи (технологія проблемного навчання, особистісно-орієнтована, кредитно-модульна, модульно-рейтингова, індивідуально-кооперативна технології навчання; діалогові технології, технологія психолого-педагогічної взаємодії. Висвітлено ретродосвід (форми, методи) реалізації концепції (порівняльний метод, свобода вибору форм самостійної роботи, комлексний метод, співробітництво на семінарах підвищеного типу, співтворчість студентів, метод взаємного навчання). Доведено можливість творчого застосування інтегрованої авторської концепції самостійної роботи студентів у практиці їх професійної підготовки.

Авторами розділу «Сучасні моделі університетської освіти», кандидатом педагогічних наук, доцентом Світланою Коляденко, і доктором педагогічних наук, доцентом Світланою Ситняківською зазначено, що сучасні динамічні зміни, які відбуваються в соціально-політичній, соціально-економічній, інформаційно-технологічній, соціально-педагогічній та інших сферах підвищують значення підготовки соціальних працівників, здатних виконувати професійні обов'язки в нових умовах, що, в свою чергу, активізує пошук нових форм і методів, освітніх моделей і технологій їх навчання, актуалізує їх знання фахової іноземної мови.

Науковцями охарактеризовано структурно-функціональні особливості моделі професійної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти, створеної й апробованої в контексті загальної структурно-логічної схеми підготовки фахівців соціальної сфери кафедрою соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка. Її впровадження в освітній процес дало можливість підвищити відповідність результатів соціальної взаємодії потребам усіх цільових груп, на які працює соціальна сфера, адже з її допомогою у студентів були сформовані як лінгвістичні комунікативні, так і професійні компетентності, зросла особистісна мотивація до навчання, підвищилися результати пізнавальної діяльності, зміцнився зв'язок змісту професійного навчання у закладі вищої освіти з потребами' сучасного ринку праці у білінгвальних фахівцях.

Автор розділу «Автономія університету і академічні свободи», доктор педагогічних наук, професор Наталія Дем'яненко розкриває українські історичні практики автономії університету як умови інтернаціоналізації вищої освіти, а також аналізує виклики сьогодення у впровадженні принципу автономії в управлінні університетською освітою. У цьому розділі проаналізовано розвиток автономії в управлінні університетом від періоду його становлення у Центральній і Східній Україні (1804 р.) до сьогодення, розкрито законодавче утвердження і трансформації університетської автономії в загальних університетських статутах 1804, 1835, 1863 і 1884 років, охарактеризовано процеси відродження університетської автономії вищої школи в період національно-визвольних змагань українського народу (1917— 1920 рр.) та її нівелювання за радянських трансформаційних змін в Україні (1920—1990 рр.).

Окремо зазначено, що історія і сьогодення доводять залежність ролі університету в суспільно-політичному житті, передусім від рівня його автономності та академічного клімату. Автономія необхідна університету для реалізації інтересів соціального оточення і власних внутрішніх цілей. Сучасна Україна знаходиться в ситуації подолання наслідків централізованого управління вищою освітою і розвитку напрямів академічного життя, здатних забезпечити лібералізацію вищої школи. Закон України «Про вищу освіту» закріплює автономію університету — академічну, організаційну, фінансову. Університет має набути самоцінності, статусу установи, що надає послуги багатьом соціальним інститутам. Тому необхідним є узгодження пріоритетів державної політики у сфері освіти, інтересів суспільства, мети й завдань самого університету. За цих умов він зможе виступати рівноправним партнером у відносинах з державою, громадянським суспільством, ринком праці й особистістю. Звідси важливим є визначення парадигмальних напрямів, котрі задають диференціацію і породжують різноманітність моделювання університету. Автономія залишається основою університетського життя, однак потребує перевизначення з урахуванням інтеграції з економікою, ринком праці, інтернаціоналізацією освітніх процесів і загалом програмою розвитку нації в глобалізованому світі.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ – СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Четвертий розділ містить проблему «Єдність освіти і науки в діяльності закладу вищої освіти», яку науковці досліджують на двох платформах: на першій із них педагогіка вищої школи виступає як наука, навчальна дисципліна і практика, а на другій ідеться про інтеграційний підхід у впровадженні європейських норм до освітньо-наукової підготовки магістрів. Кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Кравченко, висвітлюючи тему «Педагогіка вищої школи — наука, навчальна дисципліна, практика», спрямовується на обґрунтування єдності освіти і науки в ЗВО як важливої умови процесу вдосконалення професійної підготовки майбутнього фахівця, де вагома роль належить педагогіці вищої школи. Вона досліджує процес становлення і розвитку педагогіки вищої школи як науки, навчальної дисципліни, практики. З'ясовано, що XIX — перша половина XIX ст. — це період, коли закладаються передумови для виокремлення педагогіки вищої школи як науки і навчальної дисципліни. З'являються перші праці, присвячені переважно проблемам дидактики вищої школи. Обґрунтовуються принципи науковості, єдності освітнього і наукового процесу вищої школи, закладаються підвалини підготовки майбутнього викладача, висуваються вимоги до його особистості і формується уявлення про університетського викладача як лектора-науковця. Особлива увага приділена 60-м рокам XX ст., оскільки саме в цей період з'являється термін «педагогіка вищої школи», тогочасними науковцями визнається факт виокремлення і становлення нової наукової галузі, починає викладатись освітній курс «Педагогіка вищої школи», виходять перші підручники цього напряму. З 90-х рр. XX ст. «Педагогіка вищої школи» запроваджується як обов'язкова навчальна дисципліна у магістерських програмах. З 2004 р. в Україні запроваджується підготовка майбутніх викладачів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». Від 2008 р. виходять навчально-методичні комплекси магістерських освітньо-професійних програм цієї спеціальності.

Проблематику другої платформи «Інтеграційний підхід у впровадженні європейських норм до освітньо-наукової підготовки магістрів» кандидати педагогічних наук, доценти Валентина Ломакович і Микола Сиротюк розглядають цілісно в структурі діяльності сучасного закладу вищої освіти як систему (навчальна, науково-дослідницька діяльність студентів, практична підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації). Досвід вітчизняних закладів вищої освіти підтверджує думку про те, що інтеграційний процес полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті. Особливого значення в реалізації найвагоміших напрямів інтеграції наукової та освітньої роботи у професійно-педагогічній підготовці майбутніх фахівців набуває магістратура. Впровадження в освітній процес вищої школи сучасних інформаційних технологій, які інтегрують наукові та освітні досягнення магістра освіти, сприяють професійному саморозвитку майбутнього фахівця.

Використання комп'ютерних технологій у вивченні іноземної мови має значні переваги. Робота магістрантів з Інтернет-ресурсами полягає у використанні електронних словників, нових типів текстів - E-mails, активізує проведення електронних дискусій, електронних презентацій в PowerPoint, зумовлює звернення до підкастингу тощо.

Активне застосування синхронних (конференції в режимі on-line, інтернет-конференції та бесіди) та асихронних видів електронної комунікації (електронна пошта, форуми, письмові обговорення) сприяє формуванню готовності до успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності.

Особливе місце відводиться створенню (на основі наукових досліджень) методичних рекомендацій та технологій формування освітнього середовища, адекватного новим завданням міжнародної діяльності у сфері освіти впродовж життя, спрямованого на зміцнення науково-педагогічних зв'язків, забезпечення мобільності студентів і викладачів.

Представлено інтегративний підхід до реалізації освітньо-наукової/ освітньо-професійної програми підготовки магістрів засобами сучасних інформаційних технологій з урахуванням інтегрованого характеру компетентності майбутнього фахівця, що сприятиме особистісному зростанню, формуванню професійної компетентності, інноваційної поведінки, максимальному фаховому саморозкриттю.

Змістове навантаження п'ятого розділу «Інноваційні дидактичні технології в освітньому середовищі університету» науковці розкривають у двох контекстах: з огляду на інноваційні освітні технології, зокрема, інтерактивні технології навчання та практику їх упровадження в навчальний процес вищої школи. Кандидат педагогічних наук, доцент Вікторія Смікал аналізує «Інноваційні освітні технології в системі професійно-педагогічної підготовки викладача вищої школи», де розкриває проблеми застосування інноваційних освітніх технологій в системі професійно-педагогічної підготовки викладача вищої школи, визначає категоріальні та практичні аспекти індивідуалізації освіти на основі впровадження технології тьюторства як однієї з прогресивних в умовах інтеграції вищої школи України до загальноєвропейського освітнього простору. Вона розкриває суть зазначеної технології з урахуванням можливих типів тьюторського супроводу у таких форматах, як дистанційна освіта, індивідуальна освітня траєкторія, а також розглядає поняття змішаного навчання та окремі аспекти його реалізації у вищій школі, зокрема при навчанні магістрантів. Змішане навчання визначено як освітню технологію, що поєднує навчання з безпосередньої участі викладача з онлайн-навчанням та допускає елементи самостійного контролю студентом шляху, часу, місця і темпу навчання, а також інтеграцію досвіду навчання з викладачем і онлайн. Розкрито доцільність впровадження контекстного підходу у процес професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищої школи. Зазначено, що теоретичні засади контекстного навчання є формою реалізації динамічної моделі руху студентів від власне навчальної діяльності через квазіпрофесійну і навчально-професійну до безпосередньої професійної.

Тематичний напрямок «Впровадження інтерактивних технологій навчання в освітній процес вищої школи» опрацьовували кандидати педагогічних наук, доценти Валентина Борова та Наталія Маліновська. Вони зазначають, що включення майбутніх фахівців у європейську освітню взаємодію обумовлює необхідність використання сучасних інтерактивних технологій їх підготовки.

Очевидним стає необхідність переходу від предметно орієнтованого до особистісно орієнтованого освітнього процесу на принципах студентоцентрованого підходу та академічної свободи й мобільності учасників освітнього процесу, що вимагає докорінного перегляду підходів до використання сучасних технологій у професійній підготовці фахівців для Нової української школи.

Автори підкреслюють, що це зумовлює перспективність для вищої педагогічної школи низки активних/ інтерактивних освітніх технологій, що включають сукупність форм, методів, прийомів, засобів, спрямованих на досягнення запланованого результату. Інтерактивні технології в освітньому процесі вищої школи органічно пов'язані, взаємозумовлені, складають цілісну систему, передбачають упровадження інноваційних методів навчання, таких як семінар–дискусія, метод проєктів, моделювання, портфоліо студента, мозковий штурм, мультимедійна презентація. Активні, діалогові, дослідницькі методи навчання виступають способами самостійного освоєння досвіду рефлексивного, організаторсько-комунікативного, проектного видів діяльності, а отже, основою розвитку соціально-професійної компетентності випускників.

Змістом діяльності сучасного закладу вищої освіти має стати створення інноваційного освітньо-виховного середовища для формування культури самостійної освітньої і наукової роботи учасників освітнього процесу в умовах інтернаціоналізації вищої педагогічної освіти.

(За матеріалами наукової частини)

НАШ НАУКОВЕЦЬ – СПІВАВТОР «ІСТОРІЇ ВОЛИНІ»

Громадська організація «Центр дослідження і відродження Волині», місія якої полягає у сприянні духовному і культурному відродженню Волині як історичного, етнічного, краєзнавчого феномену, запровадила видавничу програму, у межах якої вже побачили світ документальний збірник «Українське повсякдення ранньомодерної доби: збірник документів. Вип.1: Волинь XVI ст.» та монографія «Народний одяг Правобережного Полісся середини XIX – середини XX століть: історико-етнографічний атлас» (автор – Л..Г. Пономар).

Тепер «Центр…» презентує нову фундаментальну і водночас унікальну працю, присвячену історії Волині. Над виданням працювали найкращі вітчизняні вчені, яких об'єднала амбітна мета: вперше більш ніж за сто років на основі сучасних наукових підходів описати історію величезного краю, що нині знаходиться на території трьох держав Центрально-Східної Європи: України (Волинська, Рівненська, Житомирська, Львівська, Тернопільська і Хмельницька області), Білорусі (Брестська область) і Польщі (Підляське, Мазовецьке і Люблінське воєводства). Науковці виходили з основоположної тези, що історія Великої Волині міцно вплетена і є складовою частиною історії України.

За п'ять років наполегливої праці колективом авторів підготовлено перший том, який висвітлює історію формування Волині як територіального феномену й охоплює її історичний розвиток від початків появи людини до утворення перших протодержавних союзів на цих просторах.

З приємністю зазначаємо, що серед авторів першого тому – наш науковець, кандидат історичних наук, доцент Володимир Собчук, який підготував розділ, де висвітлена динаміка волинських територій. Над іншими розділами тому працювали представники згаданих науково-освітніх інституцій України: Юрій Кухарчук (витоки історії Волині), Леонід Залізняк (палеоліт, мезоліт, неоліт, а також етноісторичні процеси на Волині в доісторичну та ранньоісторичну добу), Олександр Позіховський (ранньорільничі спільноти), Катерина Бунятян (доба бронзи), Деонізій Козак (неври, готи та венеди – остання праця відомого вченого), Богдан Прищепа (ранні слов'яни). Керівник авторського колективу – Ірина Ворончук.

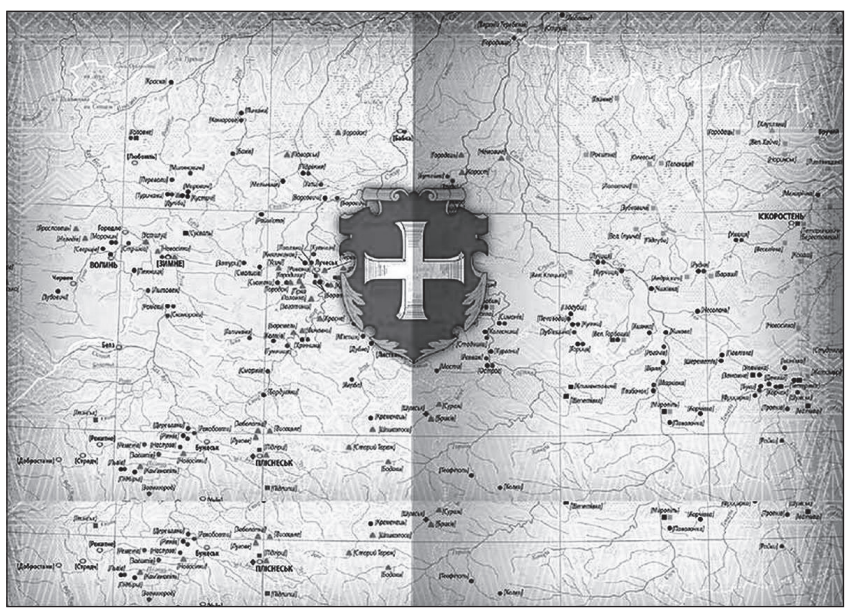

Особливою родзинкою книги фахівці вважають 16 повноформатних карт, спеціально підготовлених для видання високопрофесійною творчою групою у складі Ростислава Сосси, Володимира Кравченка та нашого Володимира Собчука.

Наукову значимість такого фундаментального видання переоцінити неможливо, бо дослідження такого рівня не має жодна історико-етнографічна область України. Більше того, започаткувавши таку історико-аналітичну працю, автори задали певну планку історичного дослідження, визначили дискурс та певні стандарти, на які будуть рівнятися дослідники, що працюватимуть у цьому тематичному напрямку.

Змісту видання відповідає і його форма. Книга виконана на високоякісному папері; її обсяг – 384 сторінки, кольоровий якісний друк доповнено 8 широкоформатними вклейками із мапами; для зручності користування містить стрічку-закладинку.

(За Інтернет-матеріалами ГО «Центр дослідження і відродження Волині»)

ВІТАЄМО!

Успішно захистила дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук

ШМИР Марія Федорівна
доктор педагогічних наук

Атестаційна комісія МОН України присвоїла вчені звання групі науково-педагогічних працівників нашого навчального закладу:

СКАКАЛЬСЬКА Ірина Богданівна
доктор історичних наук, професор

БЕШОК Тетяна Віталіївна
кандидат педагогічних наук, доцент

ДУБРОВСЬКИЙ Роман Олександрович
кандидат філологічних наук, доцент

КЛАК Інна Євгеніївна
кандидат педагогічних наук, доцент

ОМЕЛЬЧУК Олександр Васильович
кандидат педагогічних наук, доцент

САЛАНДА Іванна Петрівна
кандидат технічних наук, доцент

ЦІСАРУК Віталій Юрійович
кандидат педагогічних наук, доцент

ЯЦЕНЮК Надія Іванівна
кандидат педагогічних наук, доцент

ДО ПРОБЛЕМ ДИДАКТИКИ

Анатолій БАГНЮК
головний редактор «Замку»

Актуалізація інноваційних процесів і впровадження їх у практику функціонування вищої педагогічної школи України зумовлюють потребу в підготовці фахівців нового типу, що є найважливішою засадничою позицією для повноцінного розвитку національної культури, її інтеграції до світового соціально-культурного, зокрема, науково-освітнього простору. В такому контексті особливо важливою є проблема підготовки педагогічних кадрів, яка потребує наукового переосмислення системи цінностей, формування професійно значущих якостей, актуалізує пошук оптимальних форм і методів навчання, вимагає забезпечення високого рівня підготовки вчителів іноземних мов, а це, в свою чергу, неможливе без кардинальних змін у теоретико-методологічній та практичній площинах організації та здійснення освітнього процесу на відповідному дидактико-методичному рівні.

Саме в такому напрямі здійснюють науковий і методологічний пошук члени кафедри іноземних мов і методики їх навчання нашої академії. Вагомим конкретним результатом таких пошуків стає підготовка і захист нашими науковцями тематично спрямованих дисертаційних досліджень на засіданнях спеціалізованих вчених рад провідних науково-освітніх центрів України.

Зокрема, на засіданні спеціалізованої вченої ради у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка відбувся успішний захист дисертаційного дослідження доцента кафедри іноземних мов та методики їх викладання нашої академії Марії Шмир «Дидактичні основи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук. Робота була виконана в Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка.

Науковим консультантом дисертаційного пошуку виступив доктор педагогічних наук, завідувач відділу міжнародних зв'язків і наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України, професор Олександр Малихін. Опонували нашому науковцю доктор педагогічних наук, завідувач кафедри професійної освіти Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди, професор Ірина Доброскок; доктор педагогічних наук, завідувач кафедри практики усного та писемного мовлення Харківського НПУ імені Григорія Сковороди, професор Оксана Коваленко; доктор педагогічних наук, декан факультету педагогіки і психології Тернопільського НПУ імені Володимира Гнатюка, професор Володимир Чайка.

Наш науковець вважає, що актуальність дослідження дидактичних основ реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови обумовлюється кількома факторами і насамперед тим, що при вирішенні проблем підготовки вчителя іноземної мови переважно звертаються до положень компетентнісного та комунікативного підходів, а важливі аспекти таких методологічних підходів як діяльнісний, аксіологічний, культурологічний, особистісно зорієнтований, системний, синергетичний, акмеологічний та інші залишаються позбавленими належної уваги дослідників.

У дисертаційному досліджені визначені філософські, філософсько-освітні, психологічні, педагогічні та психолого-дидактичні наукові основи вивчення проблеми реалізації положень діяльнісного підходу у процесі підготовки вчителя іноземної мови. Разом із тим, обґрунтовано існування конкретних суперечностей, котрі потребують невідкладного розв'язання в умовах інформаційного суспільства та в контексті дотримання вимог стратегії національної школи «Освіта впродовж життя».

Актуальність, наявні суперечності, недостатній рівень теоретичного дослідження та практичного розроблення зазначеної проблеми, відсутність системного науково-го аналізу зумовили формулювання теми дисертаційної праці «Дидактичні основи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови».

Об'єктом дослідження стала підготовка вчителя іноземної мови в педагогічних закладах вищої освіти, предметом – функційно-структурна дидактична система реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови та таксономія відповідних організаційно-дидактичних умов.

Метою дослідження дисертант визначила обґрунтування дидактичних основ реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови, експериментальну перевірку ефективності імплементації розробленої функційно-структурної дидактичної системи в освітній процес вищої педагогічної школи та створення таксономії відповідних організаційно-дидактичних умов.

Згідно визначеної мети сформульовані відповідні завдання дисертаційного дослідження. Передбачено на ґрунті всебічного науково виваженого аналізу філософсько-освітньої, психолого-педагогічної та дидактико-методичної зарубіжної та вітчизняної літератури вивчити наявний стан розроблення проблеми реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови й узагальнити теоретико-методологічні основи її дослідження. Окрім цього, на засадах методологічно-рівневого вивчення дидактичних явищ необхідно здійснити специфікацію сутності феномена «реалізація діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» й уточнити поняття, які його характеризують, конкретизувати їхній психолого-педагогічний зміст; теоретично обґрунтувати дидактичні основи реалізації положень діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови; виявити таксономію організаційно-дидактичних умов реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови, створення яких уможливить упровадження відповідної дидактичної системи; розробити та довести доцільність імплементації в освітній процес вищої педагогічної школи функційно-структурної дидактичної системи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови.

Особливо важливо уточнити критерії, показники та відповідні рівні сформованості професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови; здійснити апробацію та експериментально перевірити результативність функціонування авторської дидактичної системи та створення визначеної таксономії організаційно-дидактичних умов як дидактичного механізму ефективного впливу на формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови.

Науковець обрала концепцію дослідження, яка передбачає визначення дидактичних основ реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови та надає на науково-педагогічному рівні розуміння сутності технологічно-процесуального феномена «реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі» (у контексті обґрунтування доцільності розроблення й імплементації функційно-структурної дидактичної системи на основі створення таксономії відповідних організаційно-дидактичних умов в освітній процес вищої педагогічної школи), активацію процесів самомотивації, самоорганізації, самодіяльності, самоуправління, самоконтролю, самооцінки та саморефлексії в інформаційно-освітньому середовищі сучасного педагогічного закладу вищої освіти, а також суб'єктних якостей структури особистості студента – майбутнього вчителя іноземної мови – як результату суб'єктивації процесу професійно-педагогічної та фахово-предметної підготовки на засадах контамінаційної інтеграції видів освітньої діяльності (академічної освітньої й самостійної освітньої), що відображаються на ефективності засвоєння ним інтеріоризованого змісту освіти на загальнокультурному, професійно-педагогічному та фахово-предметному рівнях, й одночасно інтенсифікувати реалізацію положень діяльнісного підходу в його оновленому баченні як «дієорієнтованого», котрі активуються через функційно-структурну дидактичну систему, а вона, в свою чекргу, імплементується в освітній процес педагогічного закладу вищої освіти як результат дидактичного моделювання та технологізації процесу впровадження.

Дослідження актуальної дидактичної проблеми вищої педагогічної школи ґрунтується на провідних позиціях Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Концепції розвитку педагогічної освіти, Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепції розвитку освіти до 2025 року. На різних рівнях методології (філософському, загальнонауковому, конкретно-науковому та технологічному) спирається на положення загальнонаукової феноменологічної методології як способу пізнання дидактичних фактів, явищ, процесів й об'єктів у розмаїтті їхніх взаємозв'язків, взаємовпливів і взаємозалежностей, що також уможливлює їхнє сприйняття на науково свідомому рівні.

Високий науково-методичний ефект дало застосування теорії діяльності в цілому та теорії педагогічної діяльності зокрема задля забезпечення розуміння процесів пізнання, моделювання та проєктування в освіті, а також психолого-педагогічних теорій засвоєння знань у процесі навчальної діяльності й спілкування в усіх його формах, наукових положень соціології, культурології, лінгводидактики як гуманітарних наук, що тісно перетинаються за об'єктом і предметом дослідження й вивчення з педагогічними і психологічними науками.

Доцільним стало звернення до теорії особистості в контексті врахування значущих для здійснюваного дослідження наукових позицій, котрі стосуються питань суб'єктивації освітнього процесу підготовки майбутнього вчителя, а також суб'єктивації особистості, вияву її суб'єктності, незалежності, самостійності, автономності в інформаційно-освітньому середовищі вищої педагогічної школи; до дидактичних концепцій діяльнісного, розвивального, діалогічного, особистісно зорієнтованого, інтерактивного, дослідного, проблемного, інтегрованого та комбінованого навчання; до теорій педагогічної діяльності та педагогічного моделювання в освіті, а також до теорії опанування іншомовним знанням, до методології педагогічного дослідження.

Дисертаційні дослідження проводилося впродовж 2016 – 2019 рр. на базі Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ

Багатогранною є новизна результатів дисертаційного дослідження. Вперше визначено дидактичні основи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови, котрі представлено як теоретичне обґрунтування розробленої моделі функційно-структурної дидактичної системи в єдності взаємопов'язаних компонентних конструктів (концептуально-дидактичного, змістово-дієвого, функційно-дієвого, рефлексійно-діяльнісного), фундаційною основою ефективного функціонування якої є вияв і створення таксономії трьохрівневих організаційно-дидактичних умов.

Обгрунтовано функційно-структурну дидактичну систему, яка в кінцевому підсумку забезпечує особистісно зорієнтований вплив на формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови на ґрунті статистично значущого підвищення ефективності формування їхніх суб'єктних якостей як результату активації процесів самоактуалізації та самодіяльності в інформаційно-освітньому середовищі сучасного педагогічного закладу вищої освіти.

Подальшого розвитку й конкретизації набули положення щодо активації дидактичного потенціалу навчання гуманітарних дисциплін під час здійснення підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищій педагогічній школі з проєкцією на реалізацію діяльнісного підходу в його оновленому розумінні як діє-орієнтованого та з урахуванням ціннісно-вартісного впливу положень інших методологічних підходів; психолого-дидактичні аспекти активації процесів самоактуалізації та самодіяльності в інформаційно-освітньому середовищі сучасного педагогічного закладу вищої освіти.

Практичне значення одержаних результатів визначається створенням, обґрунтуванням й імплементацією в практику роботи педагогічних закладів вищої освіти функційно-структурної дидактичної системи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови, що передбачає розроблення науково-методичного (для викладачів) та дидактико-методичного (для студентів – майбутніх учителів іноземних мов) супроводу задля забезпечення впровадження в освітній процес педагогічних закладів вищої освіти оновлених з позицій діяльнісного підходу як діє-орієнтованого організаційних форм навчання (розмаїття сучасних із використанням інформаційних технологій самостійних, індивідуальних та індивідуально-самостійних робіт, консультації в онлайн-форматі та відтермінові, інноваційна науково-дослідна робота студентів, що забезпечує урізноманітнення та увідповіднення сучасним викликам підготовки вчителя іноземної мови в інформаційному суспільстві тематики кваліфікаційних робіт); оновлення застосовуваної сукупності інтерактивних методів навчання (самостійного пошуку актуальної професійно-фахової моносоціозначущої інформації; самостійного дослідження виучуваного іншомовного явища; написання есеїв на загальнокультурну, мовленнєву та методично важливу тематику; застосування відкритих освітніх ресурсів для вивчення іноземних мов); інноваційних новітніх засобів навчання; науково-методичний семінар для викладачів гуманітарних дисциплін «Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі вищої педагогічної школи»; факультатив для студентів – майбутніх учителів іноземної мови «Діяльнісна компетентність майбутнього вчителя іноземної мови»; освітні програми з фахових дисциплін у системі підготовки майбутнього вчителя іноземної мови, навчальні й навчально-методичні посібники та методичні рекомендації до них.

Результати дослідження упроваджено в освітній процес Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

За темою дослідження автор опублікувала 66 наукових і науково-методичних праць: 2 монографії, 17 статей у провідних фахових наукових виданнях України; 6 статей у наукометричних і зарубіжних виданнях; 29 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських конференцій; 11 навчальних і навчально-методичних посібників. Зміст дисертаційної праці структурно організовано у вступ, чотири розділи, висновки, додатки (5 на 19 сторінках), список використаних джерел, що містить 821 позицію (з них – 54 іноземними мовами). Загальний обсяг дисертації становить 496 сторінок (372 сторінки основного тексту). Робота містить 27 таблиць на 24 сторінках і 5 рисунків на 5 сторінках, 2 схеми, 2 діаграми.

У першому розділі дисертаційної праці «Методологія дослідження проблеми реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки майбутнього вчителя іноземної мови» висвітлено основні положення методології вивчення досліджуваної проблеми в ієрархізованому вимірі на загальнофілософському, загальнонауковому, конкретно-науковому та технологічному рівнях із проєкцією на реалізацію потреби фундаментального ґрунтовного вивчення теоретичних основ наявного практичного досвіду, подальшого інвестування власних теоретичних положень і здійснення експериментальної апробації авторських педагогічних та суто дидактичних інновацій, а також задля забезпечення верифікованої теоретико-методологічної фундації для визначення дидактичних основ реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки майбутнього вчителя в цілому та підготовки майбутнього вчителя іноземної мови зокрема. У розділі також представлено ідеї діяльнісного підхіду до організації та здійснення освітнього процесу в історико-дидактичному вимірі.

У другому розділі дисертаційної праці «Теоретичні основи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» розкрито основні теоретичні позиції щодо реалізації положень діяльнісного підходу в контексті розвитку особистості майбутнього вчителя іноземної мови. Діяльнісна компетентність виявляється основою формування професійної мобільності вчителя іноземної мови. Визначальними показниками якості професійної освіти є професійна мобільність і адаптивність особистості до умов динамічно мінливого середовища. Вона є підставою для формування фахової компетентності, соціокультурної, іншомовної, комунікативної, навчальної, методичної, професійно орієнтованої, міжкультурної, а також інших компетентностей.

У третьому розділі дисертації «Обґрунтування функційно-структурної дидактичної системи та таксономії організаційно-дидактичних умов реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» визначено таксономію організаційно-дидактичних умов як основу розроблення дидактичної системи, а також описано процес моделювання цієї системи як єдності взаємопов'язаних компонентних конструктів (концептуально-дидактичного, змістово-дієвого, функційно-дієвого, рефлексійно-діяльнісного).

Звернення до певної таксономії в упорядкуванні дидактичних впливів, котрі в узагальненому вигляді в межах здійснюваного дослідження представлено як організаційно-дидактичні умови, що створюються циклічно та ієрархічно-рівнево від умови найвищого ієрархічного рівня, яка може уявлятися й конкретизуватися як створення комплексу умов нижчого ієрархічного рівня й розкладатися на часткові умови до нескінченності. Саме в цьому вбачається доцільність вивчення їхньої взаємодоповнюваності, взаємовпливовості, взаємопроникнення та взаємореконструювання в разі виникнення непередбачуваних внутрішніх і зовнішніх чинників, котрі можуть бути як позитивними, так і деструктивними.

У четвертому розділі дисертаційної праці «Дослідно-експериментальна апробація дидактичної системи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» описано розроблене дидактико-методичне забезпечення реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови. Здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано новий науковий підхід до розв'язання проблеми реалізації діяльнісного підходу в підготовці вчителя іноземної мови. Таким чином, у дисертаційному дослідженні на основі аналізу філософсько-освітньої, психолого-педагогічної та дидактико-методичної зарубіжної та вітчизняної літератури визначено стан розробленості проблеми реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови та розкрито її дидактичні основи, з'ясовано сутність і специфіку технологічно-процесуального феномена «реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі» вищої педагогічної школи, а також сутність і специфіку феномена «реалізація діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови» й уточнено поняття, які його характеризують, конкретизовано їхній психолого-педагогічний зміст.

Базова категорія цього підходу – категорія діяльності. Згідно з діяльнісним підходом, саме діяльність є формою вияву творчої активності в організації поліфункційного контролю професійної підготовки вчителя. Отже, професійно-особистійний розвиток майбутнього фахівця здійснюється в діяльності, а ставлення студента до результату власної діяльності призводить до його розвитку; студент виступає суб'єктом діяльності, він займає активну позицію у виборі форм і методів контролю й самоконтролю своєї діяльності.

У дисертаційному дослідженні виявлено і дефініційовано таксономію організаційно-дидактичних умов реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови як основу розроблення моделі відповідної дидактичної системи, спрямованої на створення сучасного діє-орієнтованого освітнього середовища професійної підготовки вчителя іноземної мови, на активацію мотиваційно-самоактуалізаційної складової професійної підготовки студента-філолога, усвідомлення студентом важливості формування й розвитку власної діяльнісної компетентності як основи формування професійної компетентності, а також на формування відповідного дидактико-методичного забезпечення, на розроблення діагностувального інструментарію для визначення рівня вияву професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови.

Дисертант обґрунтувала доцільність імплементації в освітній процес вищої педагогічної школи функційно-структурної дидактичної системи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови. Виявлено можливості активації дидактичного потенціалу навчання гуманітарних дисциплін під час здійснення підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищій педагогічній школі з проєкцією на реалізацію діяльнісного підходу в його оновленому розумінні як діє-орієнтованого та з урахуванням ціннісно-вартісного впливу положень інших методологічних підходів. На цій основі уточнено критерії сформованості професійної компетентності майбутніх учителів іноземної мови.

Важливо, що здійснено апробацію та експериментально перевірено результативність функціонування авторської функційно-структурної дидактичної системи впливу на формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. Результати проведеного експерименту показали позитивні зміни в професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови, що забезпечувалось удосконаленням освітнього процесу завдяки упровадженню діяльнісного підходу у взаємозв'язку з компетентнісним, акмеологічним та іншими методологічними підходами в навчанні, реалізація яких здійснювалася шляхом поєднання традиційних методів навчання із застосуванням сучасних педагогічних технологій, інтерактивних методів та ефективних засобів навчання.

Дисертаційна робота доктора педагогічних наук, досвідченого науковця кафедри іноземних мов і методики їх навчання Марії Шмир, безперечно, займе належне місце серед вагомого наукового доробку колективу науково-педагогічних працівників нашої академії.

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
відповідно до Закону України «Про вищу освіту»
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС
на заміщення вакантних посад:

1. Кафедра педагогіки та психології:
   завідувач кафедри – 1
2. Кафедра теорії і методики дошкільної та початкової освіти:
   доцента кафедри – 1
   старшого викладача – 1
3. Кафедра біології, екології та методики їх викладання:
   завідувача кафедри – 1
   професора кафедри – 2 (0,5 ставки)
   доцента кафедри – 1
4. Кафедра мистецьких дисциплін та методики їх навчання:
   доцента кафедри – 2
5. Кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій:
   доцента кафедри – 1

Перелік документів, які подають на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу.

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви, подають особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4×6 см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2 і 11); копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі – 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та офіційному веб-сайті навчального закладу.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91, 2-24-15.

КОМПАРАТИВНІ СТУДІЇ: ЮВІЛЕЙНИЙ ВИПУСК

Василь КУЧЕР, кандидат філологічних наук

Існує неофіційне, але загальновизнане правило: першим ювілеєм вважається ювілей десятирічний. До такої символічної межі підійшов науковий часопис нашої академії «Кременецькі компаративні студії», який індексується у Міжнародній наукометричній базі Index Copernicus International. До редакційної ради часопису входять 9 науковців-філологів – представників науково-освітніх інституцій України, Литви, Росії, Польщі. Редакційну колегію, в якій працюють фахівці гуманітарного профілю нашої академії, очолюють доктор філологічних наук, доцент Денис Чик і кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник.

В ювілейному випуску «Студій…» опубліковано 32 наукових статті 41 автора із 7 країн: України, Польщі, Литви, Італії, Азербайджану, США та Росії. Як і в попередніх випусках, матеріали наукових аналітичних досліджень систематизовані в тематичних розділах: «Сучасні проблеми порівняльного літературознавства», «Актуальні проблеми загального літературознавства», «Сучасна компаративна лінгвістика та перекладознавство: проблеми і перспективи», «Актуальні проблеми загальної лінгвістики», «Актуальні проблеми міждисциплінарних студій», «Сучасні методи та технології навчання літератур і мов» і «Рецензії».

Проблемами порівняльного літературознавства зацікавилися 11 аналітиків, які запропонували 9 наукових статей даного тематичного напрямку. Автори розробляють етнопоетичний контекст письменства польсько-українського пограниччя (Марія Брацка, КНУ імені Тараса Шевченка), компаративістику творів української та норвезької драматургії (Тетяна Конєва, Ірина Тимінська), образи світу дитинства у творчості О.Довженка і М.Горького (Неля Медвідь, Сумський ДПУ імені А.С.Макаренка), зображення тоталітаризму у творчості В.Винниченка та І.Багряного (Ганна Мещенинець, Ніжинській ДУ імені Миколи Гоголя), своєрідність міфологеми в сучасній художній літературі для підлітків (Леся Пікун, НУ «Чернігівський колегіум імені Т.Г.Шевченка). Неординарну тематику дослідження «Абсурдна паталогоанатомія як метод: соціальна критика та символічна система Л.Стерна, М.Гоголя та Ст.Кінга» обрали наші науковці, доктор філологічних наук, доцент Денис Чик і кандидат філологічних наук, доцент Ольга Чик. Розділ завершується аналітичними роботами доктора філології з порівняльного літературознавства, професора кафедри італійської мови факультету мов і лінгвістики Джорджтаунського університету Ніколетти Піредду (США) та вчителя польської мови Ліцею податкової та рекламної справи м. Києва Марії Янкової на тему «Взаємобуття крізь призму літератури: українська література у фокусі дослідників Варшавського університету».

«Актуальні проблеми загального літературознавства» склали зміст 7 наукових статей, що увійшли до другого розділу «Студій…». Професор Бердянського ДПУ Ніна Анісімова аналізує естетичні принципи архітектоніки у творах українського автора Ігоря Римарука, доцент Академії адвокатури (Київ) Тетяна Конончук – канон соціалістичного реалізму в прозі Ю.Яновського, доцент нашої академії Олена Пасічник – топос міста Кременця у творах Галини Гордасевич і Дзвінки Торохтушко. Тандем авторів, доценти Рівненського ДГУ Алла Матчук і Віра Хмель пропонують дещо незвичну для літературних досліджень проблематику «Філософія майбутнього в романі Ієна Бенкса «Кроки по склу» з позицій квантової фізики». Доцент Київського університету імені Бориса Грінченка Ірина Яковенко подає аналітичні «Нотатки про подорожі Одрі Лорд у контексті сучасної афро-американської літератури мандрів». Завершують розділ дослідницькі роботи зарубіжних науковців: доцент Сілезького університету в Катовіцах (Польща) Зоряна Чайковська характеризує образ міста Львова у творчості українського прозаїка Юрія Андруховича, а науковий співробітник Інституту літератури НАН Азербайджану Гулнар Юнусова висвітлює постмодерні аспекти в прозі японського письменника Харукі Муракамі.

Значний інтерес науковців-аналітиків викликав третій розділ «Сучасна компаративна лінгвістика та перекладознавство: проблеми і перспективи». Над цією тематикою працювали 11 дослідників, які пропонують читачам «Студій…» 7 статей відповідної тематичної спрямованості. Зокрема, йдеться про генеалогічну класифікацію індоєвропейських мов у європейському мовознавстві (Володимир Глущенко, Анжеліка Лихачова; Донбаський ДПУ), про особливості образності соматичної лексики в окремих європейських мовах (Олександра Молчанова, Сумський ДПУ ім. А.С.Макаренка), про релігійну лексику як складову лексико-семантичних груп в сучасних англійській та українській мовах (Галина Онищак, Ужгородський НУ). Порівняльний аналіз української та італійської мов здійснює доцент Міланського університету (Італія) Маргарита Сосницька. Специфічну, предметно професійну тему «Граматичні трансформації в українсько-англійському перекладі патентної документації в галузі медицини» пропонують доцент Харківського НТУ Світлана Царьова та її юна колега, студентка цього ж ЗВО Анастасія Астаф'єва. Український і англійський контексти гендерних відносин у сфері політики висвітлюють науковці-філологи Сумського держуніверситету Вікторія Курочкіна і Тетяна Початко. Компаративний аналіз метафор в англійській і литовській мовах здійснюють професор Університету Миколаса Ромеріса (Вільнюс) Лінас Селмістрайтіс і бакалавр філології Педагогічної академії Університету Вітовта Великого (Вільнюс) Олександра Шуманська.

«Актуальні проблеми загальної лінгвістики» автори спрямували у чотирьох напрямках: фрейм адресата в англомовному економічному тексті (Вікторія Артюх, Полтавський університет економіки і торгівлі), семантичні особливості творення неологізмів-зоонімів в англійській мові (Олеся Бойван, Оксана Ковтун; Донецький НУ імені Василя Стуса), співвідношення етнономіцій і категорії політичної коректності (Вікторія Захарчук, Ірина Мельниченко; ДУ «Житомирська політехніка») та неологізми німецької мови в період коронакризи (Людмила Пасик, Лариса Рись; Волинський НУ імені Лесі Українки).

«Актуальні проблеми міждисциплінарних студій» досліджують два науковці: докторант Інституту сходознавства НАН Азербайджану Ельхан Абдуллабеков («Вдячність як вища моральна категорія в ісламі») та головний бібліограф ЦНБ Харківського НУ імені Василя Каразіна Юліана Полякова («Збій культурних кодів: театральний аспект проблеми»).

Над заключним розділом «Сучасні методи та технології навчання літератур і мов» працюють також два автори-аналітики. Наш науковець, доцент Ірина Комінярська розробляє особливо актуальну для нас тему «Українська наукова мова – навчальна дисципліна магістрів середньої освіти та професійна компетентність науково-дослідної діяльності майбутніх учителів української мови і літератури», а її колега із Київського університету імені Бориса Грінченка, доцент Світлана Сафарян – «Розвиток мовної особистості вчителя-словесника шляхом удосконалення культури іншомовного читання».

Завершуються «Студії…» рецензією їх редактора Дениса Чика на книгу Олександра Глотова «Філологічні нариси» і зокрема думкою, гідною стати епілогом нашого огляду «Студій…», в яких толерантно представлені автори компаративного, порівняльного, але не супротивного спрямування: «переосмислення минулого вимагає відкинути хибні стереотипи й ідеологеми історії (що й досі спокійно зростають на релігійному та імперському грунті) тут і тепер, коли криваві конфлікти через відсутність (по)розуміння стали постійним явищем у, здавалося б, толерантній, цивілізованій і демократичній Європі…». Тож компаративістика вчить толерантності: ми різні, але не супротивники; ми йдемо не протилежними, а паралельними напрямками. Ми – різні не для взаємопротиставлення, а для взаємозбагачення…

І ЗНОВУ ZOOM!

Юлія МАРЧУК

Незважаючи на всі особливості та труднощі, якими характеризується сучасний стан національної освіти, в тому числі педагогічних навчальних закладів, що обумовило масове застосування дистанційних навчальних технологій, переконана, що навчання в режимі онлайн і зокрема за програмою ZOOM, є менш ефективним у порівнянні із традиційними вербально-візуально-комунікативними формами спілкування учасників навчально-виховного процесу. Проте думаю, що «цей дощ надовго», і це вимагає пошуку та застосування відповідних засобів і методів спілкування зі студентством у дистанційному режимі заради досягнення головної мети – оволодіння майбутніми фахівцями необхідними теоретичними знаннями і практичними навиками. Для цього важливо акумулювати енергію, мобілізувати ресурси та формувати вміння студента працювати, навчатися, діяти у нових, ускладнених умовах, аби не знизити рівень підготовки до майбутньої фахової діяльності.

Саме в такому тематичному напрямі і методичному ключі відбуваються заняття із «Психології мотивації та емоцій» зі студентами-другокурсниками спеціальності «Психологія». Кожна навчальна зустріч із ними (і в лекційному, й у форматі практичного заняття) є по-своєму важливою та особливо актуальною. Ми вивчаємо як загальні положення, так і розглядаємо суб'єктивні бачення, аналізуємо логіку розуміння, ділимося емоційним досвідом, обговорюємо навіть такі специфічні , але актуальні та гострі для нинішнього дня проблеми, як стан фрустрації та методи боротьби з ним на шляху досягнення успіху в ускладнених загальносуспільних, економічних і соціально-культурних умовах. Сама назва предмету «Психологія мотивації та емоцій» мотивує нас до предметного вивчення процесів самоактуалізації та самореалізації, що особливо важливо для успішної життєдіяльності в сучасному соціумі, який перебуває нехай у тимчасових, але екстремальних умовах.

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ ОНЛАЙН-ТРЕНІНГ

Оксана Доманюк, кандидат педагогічних наук

Наукові співробітники Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України підготували і провели онлайн тренінг з розвитку художньо-естетичного світогляду. Наукове онлайн-дійство було організоване для викладачів, студентів, магістрантів, вчителів мистецьких спеціалізацій. Його модератором виступила кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій педагогічної освіти ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України Світлана Соломаха. Активними учасниками наукового інтернет-заходу стали науково-педагогічні працівники та студенти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, викладачі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, викладачі та методисти Бердичівського педагогічного фахового коледжу та Кременчуцького професійного ліцею імені А.С. Макаренка, науковці Національного Києво-Печерського історико-культурного

заповідника, педагоги товариства з обмеженою відповідальністю «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів «Life chool» міста Кременчука Полтавської області, представники інших науково-освітніх установ. У тренінгу розглядались питання розвитку художньо-естетичного світогляду як основи професійної підготовки викладачів мистецьких дисциплін, оскільки критерієм успішності їхньої фахової діяльності є здатність сприймати, перетворювати, зберігати та використовувати художньою інформацію, закарбовану у мистецьких творах, з метою навчання і виховання учнівської та студентської молоді.

МУЗИКА ДЛЯ НАЙМОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Творча група науково-педагогічних працівників кафедри мистецьких дисциплін та методики їх навчання у складі Василя Райчука, Лариси Соляр, Левка Харамбури та Валерія Яскевича підготували навчальний посібник «Шкільні пісні у супроводі баяна(акордеона) на основі типової освітньої програми Нової української школи». Видання рекомендоване до друку Вченою радою факультету соціально-педагогічної освіти та мистецтв нашого закладу вищої освіти і побачило світ у видавничому центрі академії. Рецензували працю колективу авторів професор Рівненського державного гуманітарного університету Віктор Корчага та доктор педагогічних наук, завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методики їх навчання нашої академії, професор Олександр Дем'янчук. Навчальний посібник підготовлено відповідно до Концепції Нової української школи. В ньому розроблено музичний супровід пісенного репертуару, який відповідає вимогам навчальної програми 1–2 класів закладів загальної середньої освіти. Видання розраховане на здобувачів вищої освіти мистецько-педагогічного профілю, на викладачів і вчителів музичного мистецтва.

Автори наголошують, що урок музики є основною формою музичної освіти та музично-естетичного виховання учнів загальноосвітньої школи. Урок музичного мистецтва повинен відповідати всім основним вимогам, що ставляться до цієї форми занять у системі загальної освіти, але специфіка спілкування учнів з музикою передбачає і вимагає «переінтонування» змісту загальнодидактичних вимог, тобто їх спрямування на осягнення музики як мистецтва, що зумовлює необхідність врахування вчителем особливостей уроку музики як уроку мистецтва.

При підготовці навчального посібника автори врахували й узагальнили надбання сучасних наукових та методичних праць з музичного мистецтва, звернулися до теоретичного доробку вітчизняних вчених і до колективного та індивідуального досвіду викладання музичних дисциплін у загальноосвітній школі. Використання сучасних дидактичних засобів навчання здійснюється згідно з вимогами Концепції НУШ. У навчальному посібнику традиційні розділи педагогіки (теорія виховання, педагогічна майстерність, дидактика) об'єднані з її спеціальними розділами, пов'язаними з підготовкою музикантів-педагогів (музичне сприйняття, музична інтерпретація, музична імпровізація).

У навчальному посібнику для вивчення учнями молодших класів запропоновано 35 творів, з яких 19 адресовані першокласникам і 15 – учням другого класу. Подано необхідні відомості про життєтворчість композиторів – авторів основних музичних творів, включених до посібника. Значним здобутком навчального видання виступає «Словник емоційно-образних визначень музики», де подані виразні характеристики музики, динаміки, тембру, гармонії, мелодії, ритму, темпу, штриха та регістру, в загальному, більше трьох сотень понять.

Безсумнівно, навчальне видання стане фактором відчутної методичної і практичної допомоги всім, хто працює чи готується працювати у царині музичного виховання наймолодших школярів.

СУЧАСНИМ КРЕМЕНЦЕМ – У МИНУЛЕ

Галина СЕНЬКІВСЬКА, кандидат історичних наук

Підготовка вчителя-педагога закладу середньої освіти виступає органічним синтезом теорії та практики. Теоретична складова оволодіння майбутнім фахом вимагає надійного практичного фундаменту, підтвердження набутих теоретичних знань конкретним соціальним матеріалом. Для завтрашнього вчителя історії таким матеріалом виступають артефакти, які нам надає опредметнена в історичних пам'ятках локальна й регіональна історія, насамперед минувшина рідного краю.

Саме таке значення мала мандрівка вулицями древнього Кременця, яку здійснили студенти третього курсу спціальності «Історія» нашого навчального закладу. Вони на деякий час повернулися у далеке і ближче минуле.

Ми самостійно, власними зусиллями, ґрунтуючись на вже отриманих знаннях, розробили два туристично-краєзнавчих маршрути: «Будинок Бориса Козубського – П'ятницький

цвинтар – Богоявленський жіночий монастир – Чеснореська церква – Каплиця св. Анни – Єврейський цвинтар – Дівочі скелі» та «Ліцейний корпус, або корпус колишнього єзуїтського колегіуму, а нині – історичний корпус КОГПА імені Тараса Шевченка – Будинки-близнюки на вулиці Медовій – Меморіальний комплекс перед Ліцейним корпусом академії – Миколаївський собор – Костел св. Станіслава – Літературно-меморіальний музей Юліуша Словацького – Замкова гора». Юні дослідники апробували себе в якості екскурсоводів. З належною майстерністю і майже зрілим професійним підходом вони розкривали історію та особливості об'єктів історичної минувшини, наголошували на важливості їхнього релігійного, мистецького, культурного та історичного значення не лише для мешканців містечка чи краю, а й у національному вимірі. Отож, як гласить відома теза, «Кожна людина мусить стати для себе Христофором Колумбом», так і наші історики-краєзнавці у певній мірі стали «сучасниками» минулого, поринули у сиву давнину віків, зазирнули у таємниці історичного буття. І вони переконалися, що історія – це ріка, що ніколи не припиняє свого плину…

ДОБРОЧЕСНІСТЬ – КАТЕГОРІЯ АКАДЕМІЧНА

Юлія КОНОНЬЧУК, Назар БАГНЮК

Дистанційне навчання для забезпечення його належної ефективності та здорового психологічного сприйняття вимагає відповідної навчально-методичної інфраструктури та естетичного онлайн-дизайну у живому виконанні. Простіше кажучи, форма дистанційного навчання потребує змістово-розвантажувального дооформлення. Тож ми вирішили «розбавити» її актуальною інновацією. І зробили це зусиллями членів Студентського історичного клубу академії «Десятий легіон»: підготували і провели вебінар із проблем академічної доброчесності. У здійсненні такого неординарного заходу нам допомогли науково-педагогічні працівники кафедри історії та методики її навчання: доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидати історичних наук Галина Сеньківська і Віталій Галішевський. Саме завдяки їх участі у підготовці вебінару та його проведенні нам вдалося знайти і довести до відома наших колег-студентів багато нового, цікавого та корисного саме за тематикою академічної доброчесності у контексті її стосунку до навчальної роботи здобувача вищої освіти. Тому тема вебінару «Академічна доброчесність у наукових дослідженнях» була спроєктована на діяльність студента в його навчально-пізнавальних пошуках.

Ініціатори й організатори вебінару виходили з того, що кожен студент при підготовці до чергового семінару, виконуючи реферат, курсову чи бакалаврську роботу, безумовно, використовує необхідні літературні джерела, наукові публікації чи інтернет-ресурси. Було наголошено: Студентський історичний клуб присвятив дистанційний вебінар проблемі академічної доброчесності тому, що для будь-якого здобувача вищої освіти чи науковця чи не найнеобхіднішою, найголовнішою ланкою у його роботі та науковому становленні якщо ще не виступає, то повинна виступати академічна доброчесність, яку (з чим погодилися практично всі учасники вебінару) необхідно виховувати з часів перебування за учнівською партою чи на студентській лаві.

Цікавими думками зі своїми юними колегами поділилася доктор історичних наук Ірина Скакальська, яка висловила задоволення з приводу того, що студенти, за її образним висловом, «шалену турбулентність подій поставили на паузу» і віддали перевагу дискусії про академічну доброчесність, обміну корисною інформацією та осмисленню пізнавально-повчальних історій. Науковець розповіла своїм студентам про те, як ведуть боротьбу зі студентським плагіатом у європейських країнах, зокрема у сусідній Республіці Польща, зі студентською та учнівською молоддю, з якою ми підтримуємо стабільні творчі академічні контакти. Було запропоновано студентам старших курсів написати електронні листи своїм молодшим колегам із першого-другого курсу, де роз'яснити поняття та принципи академічної доброчесності, викласти своє бачення такої важливої науково-етичної проблематики для царини освіти і науки, для навчального процесу, для дослідницької та науково-аналітичної роботи. Учасники вебінару висловилися з приводу необхідності вивчення проблем та особливостей забезпечення академічної доброчесності в навчальному середовищі.

ПРАКТИЧНИЙ ВНЕСОК ДО МЕТОДИКИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

Нові, організаційно і технічно, а отже і методично ускладнені та підвищені вимоги ставлять перед учасниками навчального процесу специфіка та потреби дистанційного навчання. Особливої актуальності в цих умовах набуває класична теза «Навчитись вчитися!». А це конкретно означає: сьогодення вимагає від науково-педагогічних працівників і студентів освоїти теорію, методику і практику дистанційного навчання. Можна навіть сказати, що навчитись вчити і вчитися дистанційно – це реальна вимога і до тих, хто вчить, і до тих, хто вчиться в сучасній, глобально ускладненій ситуації.

Тому подвійно важливою виступає робота, здійснена нашим науковцем, кандидатом технічних наук, завідувачем кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій, доцентом Надією Бабій, яка підготувала важливий документ нормативно-методичного і практичного значення – Робочу програму навчальної дисципліни «Технологія дистанційного навчання». Програма адресована здобувачам першого, бакалаврського рівня вищої освіти як денної, так і заочної форм навчання, схвалена науковцями-фахівцями профільної кафедри.

Новизна, актуальність і практичне значення такого документа зобов'язують окреслити його конкретні параметри. Вивчення предмета здійснюватиметься в обсязі 3 кредитів і трьох змістових модулів

у кількості 90 академічних годин. Тижневе навантаження для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становитиме 2 години – аудиторно, та 3,3 години – для самостійної роботи студентів. Внаслідок такого розподілу навчального часу «стаціонарники» проведуть в аудиторії 34 години і 56 годин працюватимуть самостійно, а «заочники» – відповідно 12 та 78 годин.

Визначаючи мету і завдання цієї актуальної навчальної дисципліни, автор зазначає, що серед сучасних педагогічних технологій великий інтерес для навчання у школі представляють технології, орієнтовані на групову роботу учнів, навчан-

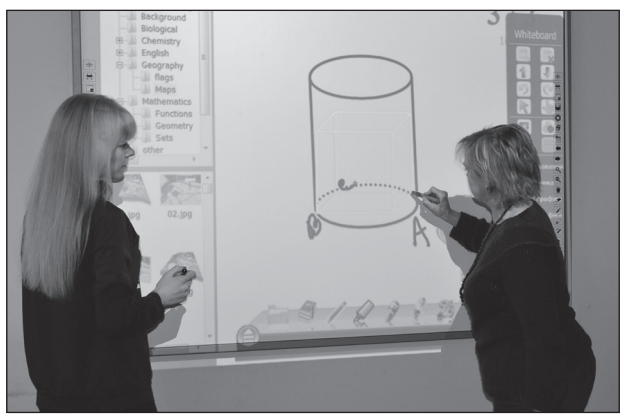

ня у співробітництві, активний пізнавальний процес, роботу з різними джерелами інформації, а дистанційне навчання – це сукупність технологій, що в сучасних ускладнених умовах забезпечують доставку учням основного обсягу навчального матеріалу, і, що особливо важливо, – це інтерактивна взаємодія учнів і вчителів у процесі навчання, надання учням можливості самостійної роботи з навчальними матеріалами. У зв'язку з цим метою вивчення дисципліни визначаться оволодіння студентами системою теоретичних знань і формування у них практичних вмінь та навичок, необхідних для організації дистанційного навчання в освітній установі. Програма чітко визначає основні компетентності, якими мають оволодіти здобувачі вищої освіти після вивчення курсу. До інтегральної компетентності віднесена здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій та характеризується комплексністю умов та вимог.

Загальні компетентності включають здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосовування знань у практичних ситуаціях, вміння планувати та управляти часом, знання і розуміння предметної області, розуміння суті та завдань професійної діяльності, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здійснювати пошук, опрацьовувати й аналізувати різноманітну інформацію, діяти на основі етичних правил та академічної доброчесності, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт при дотриманні правил і норм безпечної, соціально відповідальної та свідомої діяльності.

Окреслені також програмні результати навчання, де зазначено, що студенти повинні уміти ефективно використовувати комп'ютерні інформаційні технології для вирішення дослідницьких та практичних завдань в професійній галузі; знати сучасні підходи до побудови системи освіти в Україні та світі; розуміти протиріччя, закономірності, принципи, методи, форми, технології організації навчально-пізнавальної діяльності особистості; володіти сучасними теоретичними та практичними основами методики навчання дисциплін у закладах загальної середньої освіти.

.До фахових практичних умінь віднесено вміння розробляти та організовувати різні форми навчальної, позаурочної і позакласної роботи, адаптуючи їх до рівнів підготовки учнів; застосовувати відповідні методи та сучасні технології навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

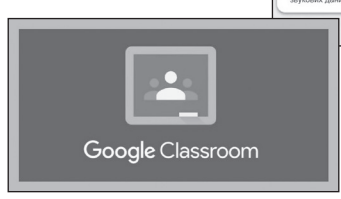

В кінцевому підсумку, майбутні вчителі мають оволодіти навчально-методичними знаннями, уміннями і навичками організації освітнього процесу в предметній галузі, відбирати, поєднувати і застосовувати найбільш ефективні методи, методичні прийоми, засоби навчання, застосовувати інноваційні технології навчання, забезпечувати необхідний рівень охорони праці під час проведення навчальних занять.

Навчальна програма «Технології дистанційного навчання» розпочинається змістовим модулем «Створення електронних навчальних курсів», де розкриваються передумови виникнення та сутність дистанційного навчання, зокрема, взаємодія між його учасниками, місце, час, темпи і траєкторія такого навчання. проблеми академічної доброчесності в його умовах. Окрема увага приділена засобам організаці «дистанційки», основним формам онлайн-комунікації, популярним веб-ресурсам, процесу створення комунікативного простору та конкретиці реалізації комунікативної структури за допомогою відповідних сервісів. Здійснюється характеристика інструментарію дистанційного навчання: студенти мають змогу освоїти такі його елементи як відео, онлайн-дошки, тести, оволодіти практикою та інструментами формального оцінювання, інтерактивними сервісами миттєвого опитування, методикою організації цифрової творчості учнів. Другий і третій змістові модулі передбача-

ють створення дистанційного курсу в Google Class і роботу з ресурсом https://learningapps.org. Тут йдеться про проектування та створення курсу дистанційного навчання, про його наповнення пояснювальними та текстовими сторінками, додавання в курс веб-сторінок, завдань, тестів, про проведення аналізу статистики, а також про створення завдань, пазлів, інших вправ.

Робоча програма навчальної дисципліни «Технологія дистанційного навчання» є документом актуальним, своєчасним і практично корисним в сучасних умовах функціонування вищого закладу освіти.

(За матеріалами навчальної частини)

БАДМІНТОН У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Катерина ЄРУСАЛИМЕЦЬ

Фахівці фізичного виховання академії, науковці кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання (завідувач – кандидат біологічних наук Олена Довгань) і кафедри спортивних ігор і туризму (завідувач – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Віктор Голуб) спільно з педагогами циклової комісії фізичного виховання коледжу (голова – викладач-методист Катерина Єрусалимець) провели науково-практичний семінар конкретної тематичної спрямованості «Впровадження бадмінтону в освітній процес з фізичної культури». До участі в роботі семінару, окрім фахівців академії та коледжу, були запрошені представники Кременецького лісотехнічного коледжу, Кременецького медичного училища імені Арсена Річинського, вчителі фізичного виховання загальноосвітніх шкіл Кременецького району і міста Кременця та їх колеги із Шумщини. Місцем проведення семінару стала спортивна база нашої академії.

Організаційна частина науково-методичного зібрання була забезпечена творчою співпрацею співорганізаторів семінару: віце-президента Федерації бадмінтону Рівненської області Олександра Самсонюка, який виступив модератором наукового заходу, завідувачів профільних кафедр академії – професора Олени Довгань і доцента Віктора Голуба, голови циклової комісії фізичного виховання коледжу Катерини Єрусалимець.

Учасників семінару ознайомили з темою, метою і завданнями зібрання, забезпечили необхідними посібниками, текстами відповідних документів, їм були повідомлені творчі завдання для учнів і вчителів фізичної культури із модуля «Бадмінтон», а також визначені індивідуальні практичні завдання.

Теоретичну частину науково-методичного заходу склало конкретне ознайомлення вчителів фізичного виховання шкіл і фахівців вищих закладів освіти з метою та завданнями курсу «Shuttle Time», з історією виникнення та розвитку бадмінтону у світі, Європі та Україні, з методичними посібниками із теми «Бадмінтон» та мобільним додатком до «Shuttle Time».

Проте організатори семінару основну увагу приділили практичній частині, для якої було характерним максимальне використання робочого часу та залучення всіх учасників до активної роботи у спортивному залі академії. Науковці та педагоги отримали змогу предметно ознайомитися зі спортивним інвентарем, що використовується у навчальному процесі заданої тематичної спрямованості; вони опрацьовували фрагменти занять із теми «Бадмінтон», демонстрували елементи використання тактики і техніки гри з цієї спортивної дисципліни.

Зокрема, науковці академії, кандидати наук з фізичного виховання та спорту Віктор Голуб та Володимир Банах, старший викладач Василь Довгаль спільно з педагогом Волинського ліцею імені Нестора Літописця Олександром Корчаковським демонстрували початок гри, гру біля сітки, методику навчання і техніку виконання випадів у бадмінтоні. Рухливі ігри на повторення техніки жонглювання, виконання випадів зліва і справа, подач на точність розробляли наші фахівці, кандидати наук з фізичного виховання і спорту Андрій Нападій, Любов Плевачук, асистент Сергій Сиротюк, викладачі коледжу Анжела Майборода й Андрій Хмара, та вчителька Волинського ліцею імені Нестора Літописця Валентина Гармс.

Група фахівців, очолювана професором Оленою Довгань, у складі наших науковців, кандидата наук з фізичного виховання і спорту Тетяни Кучер, старшого викладача Галини Кедрич, викладачів коледжу Тетяни Кіркової та Вікторії Розмірчук, викладача Кременецького лісотехнічного коледжу Ганни Леськів-Бондарчук, вчителів Волинського ліцею імені Нестора Літописця Тетяни Іванюк і Кременцької гімназії №6 Людмили Ратинської вивчали подачу та обмін ударами в бадмінтоні, техніку ударів зліва і справа та з центру корту, а тренувальну гру в центрі корту «взяли на себе» педагоги закладів загальної середньої освіти, вчителька Кременецької спеціалізованої школи №2 Оксана Шевчук і її колега з Волинського ліцею імені Нестора Літописця Тетяна Сохацька.

До заключної частини науково-практичного семінару увійшли практичні ігри у бадмінтон і теоретичне закріплення знань правил гри з цього популярного виду спорту.

Фахова розмова з тренерами і вчителями фізичної культури за європейською програмою «Shuttle Time» при підведенні підсумків цієї науково-методичної зустрічі фахівців завершилася врученням Сертифікатів учасника семінару з бадмінтону.

У ФОРМАТІ КВЕСТУ

Першокурсники спеціальностей «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта» брали участь у квесті «NEW GENERATION». Майбутні магістри разом із викладачами кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти розробили цікаві завдання для першокурсників. Студенти відправлялися на «станції», де виконували завдання різноманітної тематики та різної складності. Вони розпочали свій «квестовий» шлях із кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти, де викладачі побажали їм успіхів у проходженні квесту та вручили перший конверт, в якому була зазначена їхня перша станція.

Ця станція мала назву «Мудрі совенята». На ній першокурсники проявляли свої

інтелектуальні здібності через вирішення творчих завдань і розв'язування логічних задач. На станції «У ритмі серця» перед студентами постало завдання впізнати за рухами пісню, яку виконує їхня одногрупниця. Наступна станція «Спритні малята» включала в себе вправи на виявлення фізичних здібностей. На ній студенти виконували руханку в різному темпі. На станції «Дізнайся про мене більше» потрібно було описати себе рисою, яка розпочинається на таку ж літеру, як і ім'я студентки. Саме тут студенти дізналися багато чого цікавого та нового про кожного зі своїх одногрупників. Станція «Загублене слово» була заключною: студентам роздали картки з двома літерами, які одягалися на них. Їм задавали запитання, на які потрібно було дати відповідь саме складеним з усіх карток словом.

Всі п'ять станцій студенти проходили з музикуванням на музичних інструментах, що сприяло створенню піднесено-оптимістичної і творчої атмосфери серед учасників і глядачів цього цікавого і корисного у пізнавальному та фаховому відношенні заходу. Після цього першокурсники відправилися до точки, з якої все розпочалося. Тут їх чекали викладачі–члени кафедри теорії та методики початкової і дошкільної освіти, які вручили переможцям грамоти і роздали всім «Рецепти щастя» та «Пам'ятки студента Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка». І, звісно, було зроблено світлини на згадку про оригінальне та повчальне «квестове» дійство. Першокурсники проявили себе в найкращому світлі: сумлінно і творчо виконували всі завдання, що їм пропонували на кожній із п'яти станцій. І цим вони яскраво продемонстрували, що серйозно налаштовані та готуються досягти належних успіхів в оволодінні знаннями та навиками, необхідними для обраного фаху.

ЗУСТРІЧ ІЗ МИСТЕЦТВОМ

Магістранти спеціальності «Дошкільна освіта» з ініціативи та під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки та психології Любові Кравець відвідали виставку образотворчого мистецтва, де були представлені художні полотна колишнього викладача нашого навчального закладу, талановитої і цікавої особистості, кременчанина Валентина Величка. Спеціаліст із фізичного виховання та спорту за фаховою підготовкою, він ніколи не розлучався із мольбертом і пензлем. В його творчому доробку – сотні картин різноманітних технік виконання та участь у національних і міжнародних мистецьких пленерах, вернісажах і виставках.

Нинішніх магістрантів, а майбутніх фахівців, практиків системи дошкільної педагогічної сфери, зацікавили практично всі роботи художника, кожне полотно в його неповторному баченні та прочитанні. Особливе враження справила картина «Краєвид на Замкову гору», в якій оригінально, з високою художньою майстерністю та тонким естетичним смаком передані характерні деталі та візуальні особливості нашого міста і його «візитної картки» – Замкової гори. Це була дійсна зустріч зі справжнім мистецтвом, що опредметнилося у творчості талановитого митця.

ДО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ - ПІДХІД ОСОБЛИВИЙ

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми», яку вивчають магістранти спеціальності «Дошкільна освіта», передбачає вивчення морально-психологічних та інтелектуальних особливостей креативних дітей, які уміють творити, прагнуть по-своєму, по-дитячому досліджувати оточення, нестандартно спілкуватися з ровесниками та дорослими. Саме з метою конкретного ознайомлення з методичними особливостями роботи з такими креативними дітьми група магістрантів, майбутніх фахівців дошкільної освіти, на чолі з кандидатом педагогічних наук, доцентом Любов'ю Кравець здійснила навчально-методичний візит до Кременецького районного центру дитячої творчості з одночасними відвідинами інтерактивної коворкінг-студії.

У Центрі дитячої творчості з ними працювала керівник закладу Тетяна Шевчук, яка конкретно і детально розповіла про кожен вид діяльності педагога-дошкільника у навчально-виховній роботі з особливо обдарованими дітьми. Магістранти відвідали кабінети різних напрямків творчості, переконалися в достатньому їх обладнані необхідними матеріалами, а головне, зрозуміли, що найважливіший фактор досягнення успіху в роботі з креативними представниками підростаючого покоління – це наповнення теплом і любов'ю до них кожного заняття, кожного творчого заходу, який проводиться для цієї категорії дітей чи з їх участю. Була звернута увага і на ту особливість діяльності Центру дитячої творчості, що юні таланти, які бажають розвивати свої творчі здібності, займаються в другу половину дня, а це вносить в методику роботи з ними певні корективи, спрямовані на врахування вікових та морально-

емоційних особливостей кожної дитини, яка відвідує Центр.

Корисне пізнавально-методичне значення мало ознайомлення з оснащенням та специфікою роботи з обдарованими дітьми у коворкінг-студії. Магістранти переконалися, що саме тут вони отримують змогу формувати власні практичні навички взаємодії з дітьми. В студії створені всі необхідні умови для навчально-виховного спілкування з креативними вихованцями. Вона оснащена необхідним дидактичним, демонстраційним матеріалом, естетично оформлена: стіни розфарбовані яскравими кольорами, зручні меблі підібрані з художнім смаком.

Все це допомагає формувати нестандартний підхід до вивчення дисципліни, а також стимулює бажання вихователів і вихованців разом пізнавати світ творчості.

ДИСПУТ ПРО МЕНЕДЖМЕНТ

Навчальна дисципліна «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти» – предмет особливий не лише за своїм змістовим навантаженням, а й за актуальністю проблематики, потребою використання інноваційних методик у процесі його вивчення. Саме з огляду на таку специфіку цього важливого фахового курсу магістранти спеціальності «Дошкільна освіта» під керівництвом кандидата педагогічних наук Оксани Доманюк для поглибленого вивчення фундаментально важливих тем навчальної програми поряд із класичними застосовують сучасні освітні технології та новітні методологічні підходи.

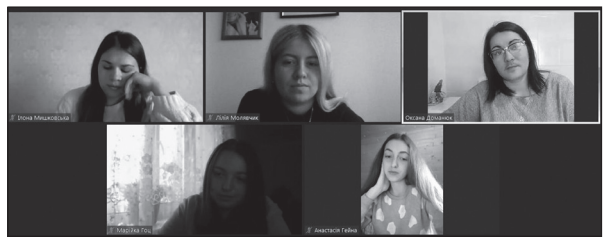

Зокрема, вивчаючи тему «Концепція розвитку дошкільної освіти в Україні» – одну із основоположних тем курсу «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти», вони звернулися до такої продуктивної і творчої за структурою та методикою форми проведення навчального заняття як тематичний диспут. Ознайомившись із основними принципами і правилами проведення диспуту, яких необхідно дотримуватися для досягнення бажаного навчального ефекту, магістранти обговорили проєкт «Концепції…» і зробили необхідні аналітичні висновки щодо його актуальності в контексті вдосконалення дошкільного сектора системи національної освіти.

Для цього вони здійснили попереднє ознайомлення із «Концепцією розвитку дошкільної освіти в Україні», причому зробили це з одночасною проєкцією основних положень «Концепції…» на виклики та ризики, що постали перед національним дошкіллям у сучасному українському соціумі. Цікавою виявилася та частина тематичного диспуту, що стосувалася проблеми розвивального і безпечного середовища для дітей. Майбутні фахівці характеризували й оцінювали форми, засоби і способи гарантування морально-психологічної безпеки для підростаючого покоління в процесі навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку. Серйозна увага була приділена висвітленню напрямів і шляхів реалізації «Концепції розвитку дошкільної освіти в Україні», де учасники диспуту визнали особливо важливими проблеми доступності освіти для наймолодших громадян країни та забезпечення рівня підготовки і гарантування високого соціального статусу педагога дошкільного освітнього закладу.

Позитивом диспуту стала не тільки висока активність його учасників (всі вони долучилися до обговорення сучасних проблем у галузі дошкільної освіти), а й аргументоване оприлюднення власного бачення вирішення завдань і подолання викликів у системі дошкільного виховання та навчання, і навіть були запропоновані власні рекомендації та висловлені конкретні пропозиції щодо покращення дошкільної освіти в Україні завтрашнього дня.

Сторінку підготувала Лілія МОЛЯРЧУК

ПЕРЕДНОВОРІЧНИЙ

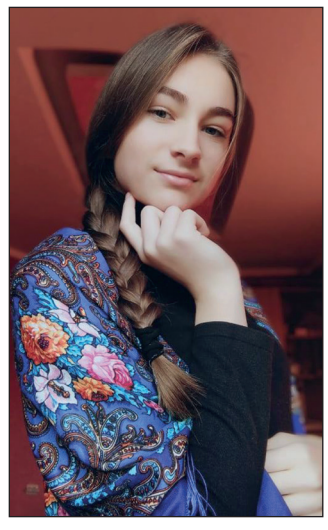

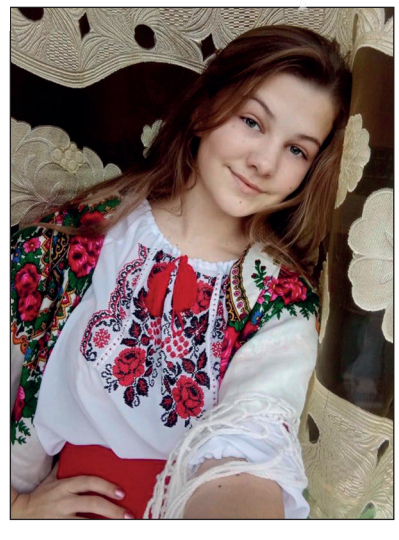

ФОТОВЕРНІСАЖ

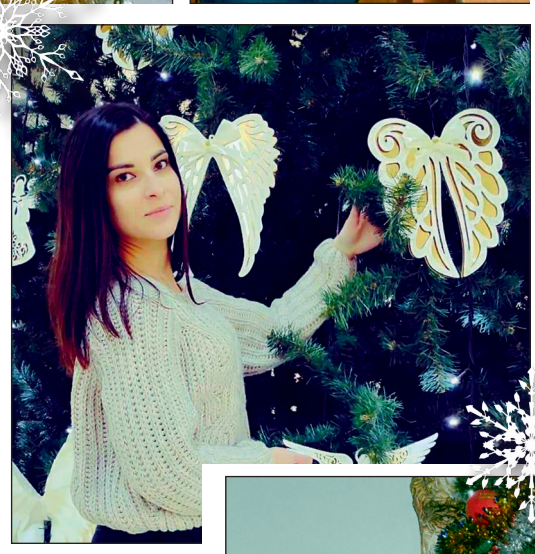

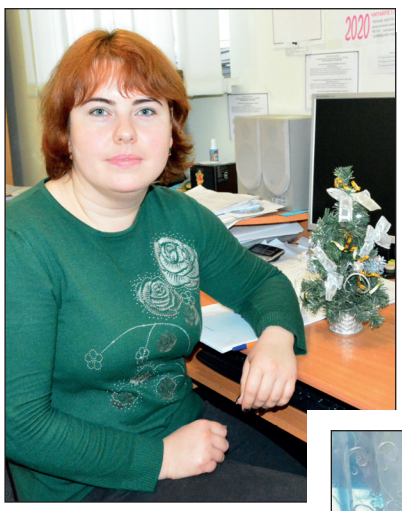

СТАРТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Світлана БЕЗЕКА

Незважаючи на труднощі адаптивного карантину, студенти четвертого курсу спеціальності «Початкова освіта» успішно, тобто вчасно і продуктивно, розпочали педагогічну практику «Пробні уроки у початковій школі» на базі НВК «Кременецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5 - ДНЗ». Варто зазначити, що навчальний заклад вже навіть своїм зовнішнім виглядом, естетичним оформленням по-особливому спонукає до творчої праці, натхнення та позитивних емоцій. Приємні враження від того, як привітно нас зустрів директор А.М. Смаглюк і персонал цього комплексного освітнього закладу, зобов'язують до відповідальної і творчо організованої роботи.

Наша навчально-практична мета – формування професійних умінь і навичок організації навчального та виховного процесу, а також особистісної готовності до роботи вчителем початкових класів, до організації та здійснення навчально-виховної діяльності з молодшими школярами. Кожен із нас докладає максимальні зусилля для творчого застосування на практиці знань, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін і фахових методик. У своєму успіхові ми не сумніваємося, адже керівництво нашою практикою здійснюють досвідчені учителі О.С. Якимович, В.О. Герасимчук, С.М. Гурнік, а також викладач академії, кандидат педагогічних наук, доцент Н.В. Приймас.

Окремим із нас вдалося побувати у ролі вчителя і провести урок, а інші спостерігали за таким важливим педагогічним процесом у форматі відео-конференції на платформі Zoom, так як це пов'язано з тим, що кількість присутніх у класі обмежена через карантин. Однак, незважаючи на труднощі, нам дуже сподобалось, ми отримали певний досвід, настанови від учителів, свого методиста по практиці, доцента Н.В. Приймас, яка нам завжди реально допомагає і дає ефективні, завжди актуальні та корисні поради, без яких наша педагогічна практика не мала б очікуваного ефекту.

Попереду нас чекає проведення багатьох уроків, а також виховних заходів. Надіємося, що карантин не стане нам перешкодою. Ми чекаємо нової зустрічі зі школою і дітьми, хочемо пізнати шкільний світ повністю і конкретно «зануритися» у справжню фахову шкільну діяльність як повноцінні педагоги.

Думки про практику

Студенти-четвертокурсники спеціальності «Початкова освіта» успішно проводять онлайн-уроки в умовах карантину. Не дивлячись на труднощі, вони зуміли адаптуватися до цих умов і проводити навчальні заняття за допомогою платформи Zoom. Опрацьовуючи велику кількість матеріалів, спілкуючись з учителями НВК «Кременецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5 - ДНЗ», з нашим методистом-керівником педагогічної практики, доцентом Наталією Володимирівною Приймас, ми впевнено можемо сказати, що уроки проходять вдало і збагачують нас відповідним досвідом. Кожен із наших студентів вже випробував себе у ролі вчителя початкових класів. Перебуваючи на уроках, які ми проводимо, відчуваємо себе не лише вчителями, а й учнями. Тільки так можемо зрозуміти, як проходить урок з погляду учнів, як нас вони сприйняли і чи сприйняли взагалі. Після уроку аналізуємо свою роботу, говоримо про плюси і мінуси проведеного кожним із нас уроку, на цій основі робимо висновки і розробляємо рекомендації на наступні заняття, даємо поради один одному, прислухаємося до настанов керівника практики, враховуємо думку вчителів школи. Зроблені відеозаписи проведених нами занять дають можливість повторно переглянути хід уроку, особливо це корисно тій студентці, яка його проводила, а тепер може подивитися на свою роботу зі сторони. Нам сумно, що ми не маємо змоги проводити уроки з учнями у школі у режимі живого спілкування, але і в цьому шукаємо «плюси», адже ніколи не знаємо, що буде завтра. А так, ми можемо сказати, що до дистанційного виду роботи з учнями ми готові!

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС – НАЙВАЖЛИВІШЕ

Віталій МАРТИНЮК, кандидат педагогічних наук

Для науково-педагогічного та студентського колективів і в ускладненій карантином ситуації навчальний процес був і залишається домінуючим, основним і пріоритетним завданням, виконання якого складає зміст функціонування закладу вищої освіти.

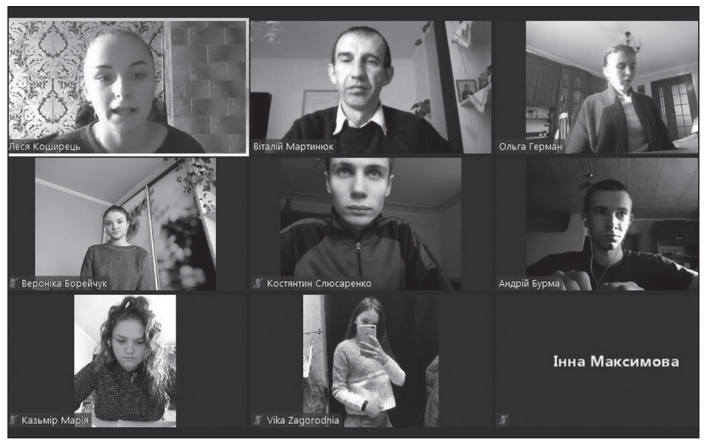

Необхідно підкреслити, що навіть в умовах дистанційного навчання у формі онлайн технологій наші студенти – майбутні фахівці педагогічної сфери – проявляють свою активність і відповідально ставляться до навчання, особливо до ретельного оволодіння базовими фаховими знаннями.

Це переконливо підтвердили семінарські заняття, проведені зі студентами 41-СР, 41-ДО, 22-ДОс з предмету «Психологічна служба в закладах освіти», а також із групою майбутніх психологів-третьокурсників, які є першим нашим набором за спеціальністю «Психологія», з важливої навчальної фахової дисципліни «Психологія управління з основами організаційної психології».

Всі учасники семінарів продемонстрували творчий підхід до аналізу теоретичних проблем і виконання практичних завдань семінарських занять, їх виступи на семінарі носили креативний характер, а представлені презентації були глибоко продумані за змістом і вдало виконані за формою.

Окремим рядком варто відзначити сумлінну й активну участь у лекціях в режимі онлайн із предмету «Психологія» студентів першого курсу, які практично всі виходять на навчальний дистанційний зв'язок і потужно й ефективно, як одна творчо-інтелектуальна команда, працюють у форматі лекційного потоку над освоєнням такого важливого фахового тематичного матеріалу.

Однак, активно вирішуючи науково-педагогічні та навчально-виховні завдання, продовжуємо надіятися на швидше закінчення карантину, тому що переконані: ніякі, навіть надсучасні онлайн-технології не замінять живого спілкування викладача та студента.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: НОРМАТИВНІ ПАРАМЕТРИ

Вікторія ГОРОБЕЦЬ

Студенти другого курсу спеціальності «Дошкільна освіта» під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Ірини Онищук провели онлайн-конференцію «Поняття дошкільної освіти, завдання, принципи її організації в Україні». Майбутні фахівці дошкільної освіти поставили собі за мету висвітлити ключові питання організації дошкільної освіти, її принципи, цілі та завдання у контексті оновлення змісту освіти.

Юні аналітики розглянули низку актуальних питань. Насамперед, були покроково озвучені та осмислені загальні положення Закону України «Про дошкільну освіту». Змістовним виявилося обговорення мети і завдань системи дошкільної освіти в Україні. Особливу увагу виступаючі приділили характеристиці основних аспектів Концепції розвитку дошкільної освіти України. Детально обговорювався Базовий компонент дошкільної освіти України. Своєрідним переходом від теоретичного до практичного блоку питань онлайн-конференції стала розмова про структуру, особливості функціонування та повноваження закладів дошкільної освіти в нашій країні.

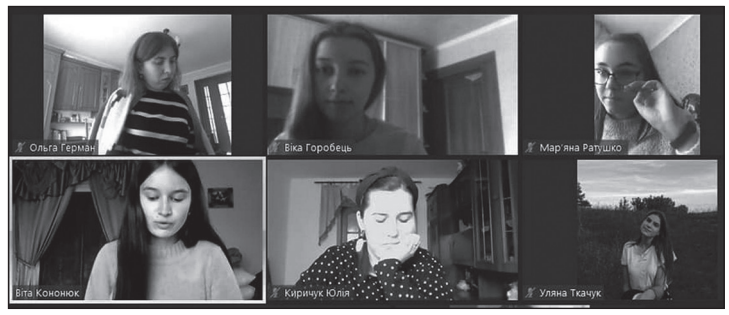

Предметна дискусія з практичним навчально-методичним наповненням розпочалася зі стислого огляду Програм розвитку дошкільників на 2020/2021 навчальний рік і продовжилася аналізом особливостей, завдань, засобів і форм організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. У цьому ж контексті йшлося про таку важливу і специфічну функцію дошкільного закладу як організація роботи інклюзивних груп.

Зрозуміло, що учасники онлайн-конференції не могли обійти стороною предметної розмови про суб'єкти навчально-виховного процесу у закладах дошкільної освіти та про інших учасників освітніх процесів у дошкільній сфері. У виступах студентів прозвучав і екстремальний акцент: аналізували особливості та проблеми організації освітнього процесу в дошкільних закладах в умовах карантину.

Як і належить, на завершальному етапі конференції відбувся обмін думками та було підведено підсумки дискусії.

Паралельно, у руслі вивчення освітнього компоненту «Управління в системі дошкільної освіти», який веде доцент Ірина Онищук, відбулося семінарське заняття зі студентами четвертого курсу спеціальності «Дошкільна освіта» у формі інтернет-конференції «Дошкільна освіта: завдання і принципи організації в Україні». Модераторами студентського наукового зібрання виступили Ірина Боровик та Яна Гаврилюк. Активні, амбітні, креативні здобувачі вищої освіти змістовно висвітлили ключові аспекти означеної проблеми. Інтернет-зустріч була цікавою і продуктивною, що сприяло особистісному та професійному становленню майбутніх фахівців.

ДЕЩО ПРО СВІТ ВЕГЕТАРІАНСТВА

Студенти 32-Дк групи педагогічного коледжу нашої академії (груповий керівник Олена Тригуба, староста Надія Котик) підготували і провели виховну годину до Міжнародного дня вегана, де присутні отримали багату інформацію про такий цікавий феномен, як вегетаріанство.

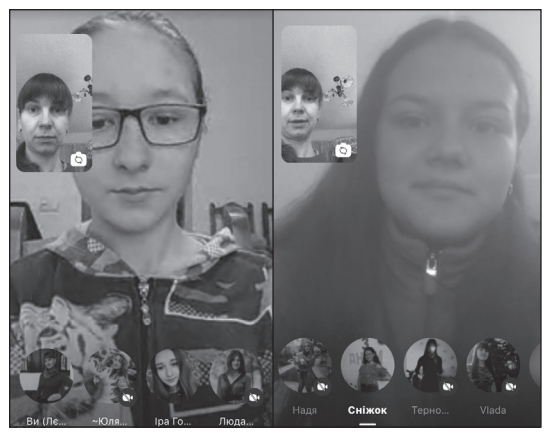

Міжнародний день вегана відзначається щорічно 1 листопада. Хоча перше вегетаріанське товариство було утворено в 1847 році в Англії, проте саме вегетаріанство традиційно було пов'язане з народом Стародавньої Індії. Навіть на сьогоднішній день індійці складають понад 70 відсотків вегетаріанського населення світу.

Вегани є строгими вегетаріанцями, тому що виключають зі свого раціону не тільки м'ясо і рибу, а й будь-які інші продукти тваринного походження (яйця, молоко, мед). Вони не носять одягу зі шкіри, натурального хутра, вовни і шовку, не користуються продуктами, які тестували на тваринах.

Всі ці питання були озвучені під час виховної години і доповнені яскравими матеріалами презентації.

ВП'ЯТЕ – ЦІКАВА ПОСВЯТА

Аліна БУЯН

Веселе і видовищне дійство відбулось у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка: для молоді, яка цьогоріч влилась до лав студентства академії, Студентський ректорат і Кременецький осередок Всеукраїнської громадської організації «Сокіл» знову організували традиційну посвяту у першокурсники.

На території закладу вищої освіти було розташовано 7 символічних станцій. Цікавинка нинішнього заходу полягала у в тому, що 5 команд-учасниць формували не так, як раніше, тобто до кожного колективу увійшли представники різних спеціальностей, факультетів та академічних груп. Це, на думку організаторів, сприяло більшій згуртованості, вихованню гострішого почуття відповідальності без будь-яких протиставлень одні одним.

На початку свята з вітальним словом до його винуватців звернулися активістка Студентського ректорату Аліна Буян та керівник Кременецького осередку ВГО «Сокіл» Дмитро Мельничук.

Під час символічних змагань-конкурсів учасники вирішували цікаві філологічні завдання на знання української поезії та пісень, вправлялись у непростих фізичних іспитах на витривалість, обережність, сміливість, силу духу і навіть стріляли в ціль, іншими словами – доводили, що гідні носити горде ймення не лише студента академії, а й молодого бійця.

Переможці отримали в нагороду торт, а решта учасників також поласували солодкими призами. На закінчення свята прозвучала клятва студента-першокурсника, як символічне закінчення безтурботного дитинства та входження у нелегке, але цікаве і захоплююче середовище студентської юності.

ОСІНЬ У ТВОРЧІЙ ФАНТАЗІЇ

Ганна ГОЦ

Осінь непомітно полонила Кременець: розклала край неба свої мольберти, прикрилася завісою дощу – і почала творити магію. По-своєму перефарбувала пейзажі, змінила звичні натюрморти, запалила багаття осінніх квітів. Сонце, що виглянуло з-за хмар, не переставало дивуватися осіннім метаморфозам. По-різному її називають: золотою, холодною, щедрою, розкішною, дощовою, байдужою. Як би там не було, та це прекрасна пора року. Зупинишся, поглянеш навколо – і неодмінно замилуєшся жовтнем-художником. Зараз середина осені. Починається в цей час справжній листопад. Клени осипаються від найменшого подиху вітерцю. Деякі листки, засихаючи, скручуються в дудочку. Розгорнувши такий листочок, побачиш, як усередині тремтить кришталева росинка. Озирнешся навколо – матеріалу для творчості безліч!

У Кременецькому педагогічному коледжі давно стало гарною традицією проводити виставку творчих робіт студентів. Ось і цього року «Осінній калейдоскоп», що був проведений у стінах навчального закладу, дав можливість студентам проявити свою фантазію та креатив. Чого тільки не було в цьому році на виставці! Чарівна золота пора надихнула учасників на створення робіт з природного матеріалу: квіткові композиції, цікаві поробки, кумедні вироби з овочів та фруктів. На виставці були представлені композиції з квітів, кожна з яких мала власну тематику, сюжетне значення та розкривала актуальні питання сьогодення. Композиції вражали фантазією, естетичним оформленням, творчою ініціативою. Серед них – «Осіння королева» та годинник «Чотири пори року» (11-Дк, груповий керівник Богута Л.І.), «Осінні барви» (11-Фк, груповий керівник Бєлова І.І.), «У коледж завітала осінь» (11-ТОк, груповий керівник Колісецький С.М.), «У світі тварин», «Чорнобиль оживає», «Осінній водоспад» (11-Мк, Рк, груповий керівник Мацкова В.С.), «Дівчина-осінь» (21-Дк, груповий керівник Сабран Н.М.), «Осінні барви» (21-МкРк, груповий керівник Найчук Н.П.), «Осінній листопад на стадіоні» (21-Фк, груповий керівник Кіркова Т.В.), «Трояндова корзина» (31-ТОк, груповий керівник Галаган І.М.) та «Осінньо-барвистий кошик» (31-Мк, Рк, груповий керівник Федюра С.А.), «Осіння гармонія» та «Історичними стежками Бони» (32-Дк, Тригуба О.В.), «Зайчик на галявині» (41-Дк, груповий керівник Романюк Т.В.), «Совине дупло» (41-Рк, груповий керівник Дедю О.Й.), «Осінній мандрівничок (41-ТОк, груповий керівник Писаренок В.В.), «Осінній годинник» (41-Мк, груповий керівник Новик О.С.), «Купив собаку, щоб гуляти на карантині» (овочева композиція 41-Фк групи, груповий керівник Розмірчук В.В.).

Визначити переможців конкурсу було не просто, адже всі старанно й наполегливо готувалися, і кожна з композицій була варта відзнаки. Очікуємо на зустріч у тому ж форматі наступного року.

ВУЛИЦЯ СТАРОГО ДЕТЮКА – ЦЕ В ЙОГО ЧЕСТЬ

Ольга ДУХ, кандидат біологічних наук

На базі Дубенського державного історико-культурного заповідника пройшли краєзнавчі наукові читання, присвячені вшануванню видатного вченого-природодослідника і педагога Антонія Анджейовського з нагоди 235-річчя від дня його народження. Учасники Читань працювали над історико-краєзнавчою тематикою природничонаукового і біографічного спрямування «Повернення. Антоній Анджейовський: від Варкович до Ставищ». Місцем проведення Читань став палац князів Любомирських Дубенського державного історико-культурного заповідника.

У Читаннях брали участь Консул Генерального Консульства Республіки Польща в Луцьку Пьотр Матусяк, Дубенський міський голова Василь Антонюк, священнослужитель із Ставищ о.Марек Рудзь, науковці Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, вищих закладів освіти Рівного. Кременеччину на такому науковому форумі представляли виконувач обов'язків директора Кременецького ботанічного саду, кандидат біологічних наук Антоніна Ліснічук, начальник відділу Національного природного парку «Кременецькі гори» Андрій Штогун, а також наші науковці-природознавці, члени кафедри біології, екології та методики їх викладання академії, кандидати біологічних наук Оксана Галаган та Ілона Михалюк, кандидат сільськогосподарських наук Олена Тригуба.

Академічне наукове «тріо» нашого вищого закладу освіти запропонувало учасникам Читань ґрунтовне аналітичне дослідження «Зародження, становлення та розвиток ботанічних досліджень у Кременці», де значне місце було відведене науково-творчій діяльності Антонія Анджейовського – відомого ботаніка, геолога, палеонтолога, зоолога, художника і письменника XIX століття, уродженця села Варковичі, що на Дубенщині, випускника Волинської гімназії, а з 1818 року – викладача ботаніки та зоології цього ж навчального закладу, після реорганізації якого у Волинський ліцей очолював кафедру зоології та ботаніки. Антоній Анджейовський – учень Віллібальда Бессера, його вірний помічник. Їх спільні ботанічні дослідження та експедиції дали значний матеріал для збагачення тогочасної ботанічної науки та для практичного поповнення флористичної колекції Кременецького ботанічного саду.

Антоній Анджейовський володів непересічним письменницьким талантом. Свої твори він підписував псевдонімом «Старий Детюк», що було пов'язане з його родинним прізвиськом. Добре відома автобіографічна повість Анджейовського «Ramoty starego Detiuka», яка стала цінним джерелом вивчення життєпису і ключем до пізнання життєтворчості вченого, педагога, художника і письменника. Він дуже високо оцінював роль Волині, Кременеччини у власному житті, у творчому становленні як громадянина і науковця: «Волинь була моєю колискою, тут я виріс, і на цій милій землі піввіку прожив у творчості та праці».

У нашому старовинному Кременці одна із вулиць, що в районі школи мистецтв ім. Михайла Вериківського, названа вулицею Старого Детюка. Це на вшанування Антонія Анджейовського – вченого, педагога і митця, мудрої і творчої людини, яка любила наш край, працювала для нього і зробила помітний внесок у його соціально-культурне становлення, у розвиток його науки та освіти. Він уособлював себе зі «Старим Детюком» – і вдячні кременчани символічно увіковічнили його в однойменній вулиці.

ДІАЛОГ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПИСЕМНІСТЬ

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

Ця дата в українському календарі має символічне і навіть подвійне значення: 9 листопада ми вшановуємо одну із найвидатніших особистостей національної історії, творця «Повісті минулих літ», Преподобного Нестора Літописця, а також відзначаємо День української писемності та мови як душі та генетичного коду нашої нації. Викладачі та студенти спеціальності «Історія» нашої академії вирішили підійти до такого подвійного духовно-історичного ювілею по-особливому: зусиллями історичного клубу академії «Десятий легіон» цього дня започатковано «Несторівські читання», яким вирішено надати статус традиційних. Важливою і у вищому ступені позитивною рисою задуму виступає те, що «Читання…» проводитимуться спільно з педагогами та учнями Волинського ліцею імені Нестора Літописця. Ми із задоволенням розмістили в Інтернет-мережі повідомлення про наше спільне науково-пізнавальне дійство: «Волинський ліцей імені Нестора Літописця. Кафедра історії та методики її навчання. Історичний клуб «Десятий легіон» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. «Несторівські читання» до Дня української писемності та мови. Платформа зустрічі: ZOOM-конференція». І цим було засвідчено, що наш історичний клуб розширює поле діяльності і на учнівські колективи закладів середньої освіти.

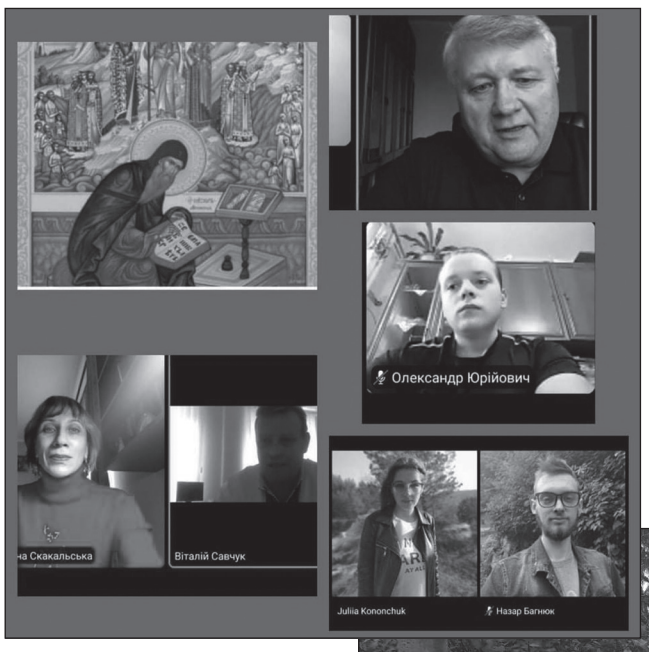

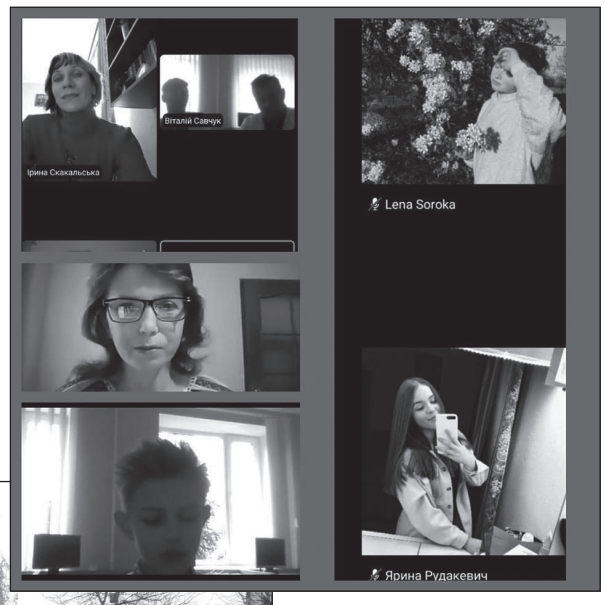

Віддаючи належне нашим новим партнерам, повідомляємо, що у згаданому Ліцеї цьогоріч, як традиційно кожного року, здійснена низка заходів на відзначення цих знакових дат української історії: проведено відеолекторій про Нестора Літописця «Батько української історії та словесності»; літературну годину «Від бересту – до «цифри»» та переглянуто ілюстративну виставку «Еволюція книги»; відбувся круглий стіл «Його ім'я носить наш заклад», де йшлося про життєтворчість Нестора Літописця та провідні мотиви його «Повісті минулих літ».

На нашому спільному заході у форматі ZOOM-конференції прозвучали виступи юних дослідників із Волинського ліцею імені Нестора Літописця та студентів спеціальності «Історія» нашої академії. Учні продемонстрували, наскільки серйозно і ретельно вони опрацювали сторінки з історії літописання на українських землях, насамперед на Волині, і в процесі цього висвітлили власне бачення історії Волині за Галицько-Волинським літописом, а також ознайомили учасників конференції з оригінальною пам'яткою літописного мистецтва – Острозьким літописом.

Цікаві аналітичні дослідження запропонували студенти нашої академії – члени історичного клубу «Десятий легіон». Третьокурсниця Марія Остапчук працювала над темою «Книжна справа Київської держави часів Нестора Літописця», а її одногрупниця Юлія Кононьчук у дослідженні «Від палички до пера, або як розвивалася писемність у Київській державі» поділилася міркуваннями з приводу становлення нашої національної писемності. Студентка другого курсу цієї ж спеціальності Олександра Улянюк характеризувала «Вплив Нестора Літописця на формування пріоритетів Острозького книжництва».

З нашими студентами працювали і брали активну участь в роботі ZOOM-конференції доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидат історичних наук Галина Сеньківська, кандидат філологічних наук Інна Волянюк.

Спільним знаменником розмови науковців академії та педагогів Ліцею, студентів-істориків та учнів-«несторівців» стало побажання надати «Несторівським читанням» статус традиційних.

ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Іванка ПЛЕТЮК

Завжди приємно споглядати доглянуті вулиці, прибрані узбіччя, порядок біля кожного будинку, чистий ліс.

Звичайно, деякі люди не надають великого значення проблемі сміття, оскільки не розуміють, якої шкоди, крім неприємного запаху, вона може нанести. Насправді ж ситуація критична. У складі відходів можуть перебувати отруйні леткі речовини, хімічні сполуки, важкі метали, які разом з опадами потрапляють у водойми через ґрунтові води.

На сьогоднішній день сучасна людина споживає в рази більше, ніж її предки. Щороку обсяги споживання зростають, а разом з ними зростає і кількість відходів. В даний час проблема забруднення є не просто труднощами. Це вже екологічна катастрофа глобального характеру, яку необхідно терміново вирішувати.

Зважаючи на цю інформацію, четвертокурсники спеціальності «Екологія» нашої академії відвідали очисні споруди міста Кременця, сміттєзвалище та цех сортування і пресування пластику. Екскурсію організували викладачі кафедри біології, екології та методики їх навчання Галаган О.К, Цицюра Н.І, Дух О.І, Бондар О.Б. І проведенню сприяли представники КП «Міськводгосп» Кременецької міської ради, директор Волянюк О.В., головний інженер Войтюк В.П. та майстер Луцик І.А., перший заступник міського голови Матвіюк М.М. та декан факультету фізичного виховання і біології Бережанський О.О.

У природи немає такого поняття як «відходи», а тому треба докласти неабияких зусиль і витратити кошти, щоб мінімалізувати негативний вплив на довкілля, а відтак і на здоров'я людей продуктів їх життєдіяльності. Важко виправляти, легше не допускати, тому закликаємо усіх до раціонального та відповідального споживання.

Сміття – проблема не тільки нашого міста, а й усієї планети, тому кскурсія нікого не залишила байдужим і змусила ще більше замислитися над проблемами, які стосуються кожного з нас і які потрібно вирішувати негайно. Бо без ще одного магазину чи кафе місто може обійтися довго, але без функціонування очисних споруд навряд чи зможе проіснувати пів дня.

Хотілося б побажати, щоб усі керівники навчальних закладів міста та Кременецького району організували своїм учням або студентам таку пізнавальну екскурсію на ці підприємства, щоб побачити реалії сьогодення. Це вже буде маленьким кроком до екологічної свідомості.

ОЧИСНІ СПОРУДИ – ВИМОГА ЧАСУ

Оксана ГАЛАГАН
кандидат біологічних наук

Водні ресурси займають особливе місце у житті людини. Водоресурсний потенціал будь-якої території є природною основою економічного розвитку, соціального і екологічного благополуччя. Організм людини на 70–80% складається з води. Вона у повсякденному житті людини використовується для пиття, приготування їжі, задоволення санітарно-гігієнічних потреб. Вода необхідна для забезпечення перебігу багатьох технологічних процесів, вирощування сільськогосподарської продукції та переробки її на продукти споживання, а також для різних галузей промисловості, де вона використовується як сировина, реагент, теплоносій, промивний засіб тощо.

Україна належить до країн Європи з низьким рівнем водозабезпечення на душу населення та обмеженою кількістю придатних для питного водоспоживання водних джерел. Надмірна або недостатня кількість води або ж її недостатність та забруднення, негативно впливають на економіку країни, здоров'я населення в цілому, безпеку життєдіяльності.

На теперішній час важко уявити собі, який би мали вигляд наші міста, якби їх стічні води не відводились через каналізаційну систему. Пройшло менше ста років з того часу, коли від установок каналізаційних колекторів перейшли до каналізаційного будівництва, що зіграло величезну роль у покращенні санітарного стану міст. Навіть тепер, коли у всіх наших великих містах вже протягом багатьох десятиріч існують каналізаційні системи, не треба вважати, що розвиток в цій області зупинився і що залишається лише підтримувати ці споруди в робочому стані.

Біотехнологія очищення води у всіх високорозвинених країнах — найбільш великотоннажна не тільки серед біотехнологій (давніх, як випікання хліба, одержання кисломолочних продуктів та продуктів бродіння; нових, як біосинтез лікарських засобів типу антибіотиків, інтерферону чи інсуліну), а й серед відомих людині технологій взагалі. Біологічне очищення є основою, серцевиною зовні простого до примітивності, а насправді надзвичайно складного процесу перетворення брудної, токсичної рідини – промислових чи побутових стічних вод – на чисту, екологічно безпечну, біологічно повноцінну воду. Повний набір цього, традиційного, можна навіть сказати класичного, процесу включає: такі три стадії: 1) механічне очищення; 2) власне біологічне очищення; 3) фізико-хімічне доочищення стічних вод .

Основним пунктом нашої екскурсії були очисні споруди м.Кременця, які є стратегічним об'єктом, без якого місто не зможе нормально функціонувати. Очисні споруди – це сукупність інженерних споруд, в яких стічні води очищаються від забруднювальних речовин. Під очищенням стічних вод розуміють їх обробку з метою руйнування або видалення з них певних речовин, які перешкоджають відведенню цих вод у водні об'єкти відповідно до законодавства або використання їх у виробничому водопостачанні замість свіжої води. Очищення вод проводять механічними, фізико-хімічними і біологічними методами.

Очисні споруди м. Кременця дозволяють забезпечити очистку 100% стоків міської каналізації що є позитивним моментом з точки зору безпеки життєдіяльності. Тут стічні води проходять повний цикл механічного і біологічного очищення до вимог природоохоронних нормативів. Очищення проходить поетапно у 5 фаз.

Біологічне очищення води було, є і буде основним методом охорони природних вод від хімічного та біологічного забруднення. Стічна вода, пройшовши через очисні споруди і ставки, надходить до річки Іква.

У сучасних умовах підвищеного антропогенного навантаження на природні водні джерела раціональне використання води повинно враховувати можливість повторного використання очищених стічних вод у різних галузях народного господарства. Зі слів головного майстра очисних споруд Луцика І.А., найбільшою проблемою очищених стоків є фосфати, які майже не змінюють своєї концентрації. Тому, купуючи пральні порошки, треба обирати безфосфатні або органічні засоби: вони хоча й дорожчі, але від них залежить наше довкілля, а відповідно й здоров'я.

Термін експлуатації цих очисних споруд давно закінчився, і на даний час вони потребують реконструкції. На реконструкцію очисних споруд м. Кременця у 2018 році були закладені кошти під проєкт Кременецької міської ради, але, на жаль, усі кошти так і не надійшли. Проектом передбачено влаштування механічної очистки стічних вод, очистки від завислих речовин на відстійниках-флотаторах та біологічної очистки в аеротенках-нітрифікаторах. Завдяки тому, що роботи І пускового комплексу виконані раніше, реалізація робіт ІІ пускового комплексу дасть можливість закінчити реконструкцію очисних споруд в цілому і в терміни, передбачені проєктом. Надіємося, що з часом усі фінансові питання вирішаться.

На міських очисних спорудах м. Кременця є три лінії, одна з яких передана в оренду ТОВ «Кременецьке молоко». Особливістю стоків молокозаводу є їх велика кислотність, а тому вони передбачають хімічну передочистку. Хімічна передочистка стоків відбувається на новій сучасній установці, що працює в автоматичному режимі . Стоки від молокозаводу поступають в ємність, насосом перекачуються у флотатор, додається коагулянт і розчин соди. Від коагулянту утворюється пінка, яка називається шламом і є отруйною, а розчин соди знижує кислотність стоків. Після хімічної очистки відбувається біологічна очистка. До стоків подається повітря в аеротенки і додаються сухі бактерії «Водограй» у певній порції. Також завозиться активний мул з Тернополя, де бактерії вже адаптувалися до кислого середовища. Активний мул є автофлокульованою біомасою бактерій, актиноміцетів, грибів і найпростіших. Ця лінія уже модернізована і має суттєво покращити екологічну ситуацію в місті Кременці та в навколишніх селах.

Студенти також оглянули сміттєзвалище м.Кременця, що розташоване за 1 км від міста на території Чугалівської сільської ради в урочищі «Ганушівка». Полігон має площу 4,0 га, потужність 521,8 тис. м3, а наповнюваність його станом на 2010 рік складала 68,2 тис м3. Полігон ліцензований і призначений для складування відходів. Щотижня сюди привозять до чотирьохсот тон різного сміття: пластикові пляшки, пакети, металеві відходи.

Місто Кременець, як і інші міста України, має проблеми із вивозом та захороненням сміття, а особливо із його сортуванням і переробкою. Щороку збільшується ділянка землі, яку відведено під сміттєзвалище. Кількість мешканців м. Кременця становить близько 20 тис. чоловік. Благоустрій на вулицях Кременця забезпечують два комунальні підприємства Кременецької міської ради: КП «Кременецька оселя» та КП «Міськводгосп».

На цей час використовується метод захоронення всіх відходів на полігоні зі всіма його недоліками, через що система поводження з ТПВ потребує переходу на більш прогресивні методи вирішення проблеми. Тому, в найкоротшій перспективі оптимальною схемою поводження з ТПВ є роздільний збір ресурсоцінних матеріалів, з подальшим їх сортуванням на сміттєсортувальному комплексі і утилізацією невідсортованого залишку на сучасному полігоні з перспективою поетапного впровадження новітніх технологій.

У Кременці, як і в інших містах, гостро стоїть питання сортування сміття, зокрема пластику, адже він природнім шляхом розкладається більше сотні років. Окрім того, спалювати поліетилен не можна, тому що при горінні він виділяє шкідливі для організму людини речовини. Зараз у Кременці роблять перші кроки до сортування сміття, у місті встановлені контейнери для збору ПЕТ-пляшок. Комунальне підприємство «Міськводгосп» Кременецької міської ради сортує зібраний пластик за кольором та пресує його з метою майбутньої переробки. За 40 хв. пресується 1 тюк вагою 22 кг. Окремо сортуються кришечки.

Незважаючи на контейнери, встановлені по місту, значна кількість сміття не відсортовується. Або ж навіть якщо і сортується, то це не завжди відбувається за встановленими правилами. Це свідчить про те, що люди не знають основних правил сортування сміття або не усвідомлюють, для чого це робити. Зараз це відсортоване сміття зберігається на складах і ведуться пошуки його переробників, які були б географічно близько розташовані, щоб здача вторинної сировини не була збитковою. Ми бачимо, що існує проблема: велика кількість відходів, які продукує кожен житель міста і села, які можна скоротити, якщо знати як. Причинами цієї проблеми є: низька екологічна свідомість людей, нестача елементарних знань про сортування відходів, недостатня обізнаність про альтернативні продукти, якими можна замінити одноразові речі, недостатній рівень екологічної освіти і екологічного виховання у дитсадках, школах та вузах, недостатня увагу до екологічних проблем з боку влади на різних рівнях. Тому у викладачів кафедри біології, екології та методики їх навчання виникла ідея створити Регіональний еколого-просвітницькй центр ZERO WASTE KREMENETS на базі нашої Академії. Центр планується створити з просвітницькою та навчальною метою. Серед його завдань: ознайомлення із філософією «ZERO WASTE» або «Нуль відходів», формування екологічних звичок серед молоді, впровадження навчального курсу «Екологічний стиль життя» серед вибіркових дисциплін студентів КОГПА ім. Тараса Шевченка, роздільне збирання ТПВ у навчальному закладі та збір батарейок, створення бібліотеки сучасних екологічних видань, виставка еко-товарів дружніх до навколишнього середовища, як альтернатива одноразовим речам, майстер-класи сортування відходів, проведення просвітницьких кампаній та екологічних акцій, консультування громадян тощо.

ЇХ ЗЕРНА ЗНАНЬ ГАРТОВАНІ ВОГНЕМ...

Ніна БАГНЮК

Під такою назвою у переддень Свята Покрови Пресвятої Богородиці студентський колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка та педагогічного коледжу під керівництвом своїх наставників ппідготували фотовиставку, присвячену Дню захисника Вітчизни як невеликий фотозвіт з гарячих воєнних точок Сходу України, де несли свою службу представники нашого ЗВО: кандидат педагогічних наук, доцент Іван Білосевич, асистент кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Сергій Томашівський, асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання Олександр Ястремський та працівник господарської частини академії Павло Чуловський, які поділилися світлинами зі свого неспокійного і небезпечного фронтового життя.

Ідею відкриття виставки запропонував проректор з виховної роботи академії Микола Сиротюк. Експозицію влаштували голова студентського профкому Андрій Заблоцький, культорганізатор Василь Скоропляс, а художнє оформлення здійснили студенти Ольга Майструк, Вікторія Заяць і Марія Обух. В оформленні фотостенду використані поезії Дзвінки Торохтушко та Ліни Вересень.

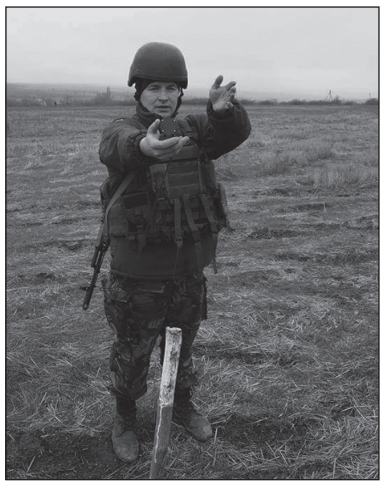

А про те, що лишалося прихованим за фотокадрами, з нами скупо поділилися учасники воєнних подій.

Пів року рядовий Іван Білосевич воював у складі 10-ої гірськоштурмової бригади Сухопутних військ оперативного командування «Південь» ЗСУ (комбриг – Герой України Василь Зубанич). Щоночі приходилось бути в наряді поблизу селища Водяне Маріупольського району Донецької області під постійними гранатометними і снайперськими обстрілами і контролем безпілотників. Жили в окопах-бліндажах серед рівної місцевості, з поганим зв'язком із домом, між обгорілих дерев, що було зручним для ворожих обстрілів. Мабуть, найстрашнішим був день, коли просто на очах загинули четверо молодих медпрацівників. Часто відчувалася надійна підтримка волонтерської служби: продукти, подарунки від дітей, великодні пасочки, обереги. В останній день служби разом із земляком Павлом Комісаруком ходили по воду і продукти та потрапили під обстріл. Селище було зруйноване, кругом – лише мінні поля і сепаратисти – за 500 метрів… Але їм судилося лишитися живими і повернутися додому.

Сергій Томашівський 8 місяців проходив службу в 24 окремій механізованій бригаді, перебував на лінії фронту на околицях с. Кримське Лисичанського району Луганської області. Пліч-о-пліч знаходились військові від 25 до 50 років, різних професій: бармен, механік, лісник, приватний підприємець, вчитель. Всіх їх об'єднанував патріотизм як рушійна сила, проте йшли воювати з різних причин. Умови там були зовсім нелегкі: твердий ґрунт гористої місцевості важко піддавався копанню, проблеми з харчуванням і питною водою. Та з багатьма конкретними проблемами допомагали справлятися волонтери: засоби гігієни, робочий ремонент, теплий одяг та інші. Поза робочою обстановкою (якщо це доречно так назвати) у ближчому колі, розповідали про домашнє життя. Дуже хотілося відчуття домашнього затишку. А тут приходилося звикати до смерті побратимів як до належного. Найстрашніше було уявити реакцію рідних, коли приїдеш на похорони. Перед демобілізацією була хвилююча дорога додому, радість двохрічного синочка. Потім – нелегка адаптація, один тиждень відпустки – і на роботу.

Павло Чуловський як рядовий артилерійського підрозділу розвідки 14-ої окремої механізованої бригади виконував свій військовий обов'язок півтора року побдизу шахт і териконів Донецької області. Разом із хорошим державним забезпеченням військові також мали гарну підтримку від волонтерів. Особливо раділи домашнім великоднім пасочкам, вареникам і щирим дитячим листівкам. Ще однією приємною подією стала зустріч Нового 2016 року: у відносній тиші, в кругу дружного колективу самохідної артилерійської установки «Акація», беззаперечно відданого своїй роботі. Та, звичайно, найціннішим виявився подарунок від дружини, яка нароодила бійцю маленьку донечку, а семирічному синочкові – сестричку.

Ще один учасник бойових дій на Сході України, головний сержант батареї, командир гармати Олександр Ястремський розповів про своє військове життя студентам 41-Мк групи (груповий керівник Олена Новик) під час виховної години, що також відбулась у рамках святкування Покрови Пресвятої Богородиці та Дня захисника Вітчизни, У ході зустрічі майбутні вчителі музичного мистецтва здійснили короткий екскурс в історію шанованого в Україні свята, душевно і схвильовано читали поезії українських авторів про рідну землю. Ольга Дець і Сергій Доротюк виконали тематичні пісні «Біля тополі», «Солдате» і «Білі лебеді», і тим самим зворушили у душі захисника рідної землі спогади, що вилились у тривожно-болісну розповідь про будні військової служби, нелегке життя під ворожими обстрілами. За активну участь в бойових діях в зоні АТО, особовому складу 55 окремої артилерійської бригади й особисто Олександрові Ястремському оголосили подяку; за високі показники в бойовій підготовці, зразкову військову дисципліну, високий професіоналізм, сумлінне виконання службових обов'язків та вірність Військовій присязі та конституційному обов'язку наставник нашого студентства отримав Грамоту командування військової частини, нагороджений відзнакою начальника Генерального штабу, головнокомандувача Збройних Сил України із врученням нагрудного знака «Учасник Антитерористичної операції» та відзнакою Президента України за участь в АТО.

Такі заходи сприяють вихованню у молодого покоління почуття інтересу до історичного минулого та сьогодення рідної землі, политої потом і кров'ю сотень поколінь працелюбних і героїчних предків, а також поваги, шани і вдячності до нинішніх героїв, які своїми грудьми перетнули дорогу ворогові на Сході України, щодня і щомиті забезпечують нам чисте небо над головою та спокійне мирне життя.

Разом із груповим керівником Оленою Новик до організації та проведення свята-зустрічі активно долучилися Іванна Воробйова, Сергій Доротюк, Василина Пашковська, Аліна Джурило, Ольга Нагребецька, Олена Сабадишина та Діана Верещинська.

ТАК НАВЧАЛИ КРЕМЕНЧАН ДВА СТОЛІТТЯ ТОМУ

Назар БАГНЮК

Навчальні заклади Волині XIX століття, до яких, в першу чергу, належали ліцей, гімназія, духовна семінарія та училища, були центрами не лише освіти, а й науки, відігравали важливу роль у підготовці кадрів для різних сфер суспільного життя та здійснювали вагомий вплив на світоглядно-культурний рівень населення регіону. У процесі навчання вивчалися різноманітні предмети, велика увага серед яких приділялася соціально-гуманітарним навчальним предметам, що відносилися до різних циклів: психолого-педагогічних, історико-філософських, філологічних, морально-релігійних.

Серед усіх навчальних циклів особливе місце належало історико-філософським дисциплінам, які особливим чином впливали на формування світогляду вихованців. До них відносили „Огляд філософських вчень", „Громадянську історію" та „Логіку".

„Огляд філософських вчень" був введений до переліку обов'язкових предметів семінарської освіти в 1867 році Уставом духовних семінарій. У XIX ст. під цим предметом розуміли не історію філософії, а науку, яка вивчала відомі течії філософії того часу (ідеалізм, матеріалізм, пантеїзм). Дивлячись із цієї точки зору на історію філософії, не було потреби слідкувати за послідовним рухом філософської думки, а лише відзначити, як різні філософські системи, відповідаючи на одні й ті ж самі запитання, в тій чи іншій мірі відрізняються їх вирішенням.

Логічний порядок тут розглядався двояко. По-перше, в основу поділу клали головні філософські проблеми і, поступово розв'язуючи їх та даючи відповіді на поставленні запитання, розкривали суть філософії. А по-друге, в основу поділу, замість питань, які висвітлювали основні проблеми філософії, ставили перелік філософських напрямків і при викладенні змісту кожного з них вказувалося, як той чи інший напрям розширював всі вище означені філософські питання.

Проте все ж таки вважалося, що краще всього в основу поділу курсу „Огляд філософських вчень" покласти логічний порядок запитань і при кожному запитанні перераховувати ті напрямки, в яких відобразилися філософські системи, що поставили за мету вирішення цього питання. Отже, при вивченні даного предмету відбувалося поєднання двох принципів розгляду змісту дисципліни.

Підручника, придатного для даного способу викладання, не було. Тому викладач повинен був скласти сам по затвердженій програмі деякі записи і давати їх вихованцям для вивчення. Для полегшення цієї роботи вчителям надавався перелік посібників, якими вони могли користуватися у процесі викладання.

При вивченні предмета розглядалися наступні розділи: питання про пізнання, про сутність і першопричину буття, питання про практичні принципи і цілі людської діяльності. Після вивчення основних положень даних розділів учні володіли знаннями з емпіризму, ідеалізму, містицизму, реалізму, теїзму та інших головних понять.

Вивчення предмету носило цілеспрямований характер і переслідувало основні завдання: показати головні течії, в яких виразилася людська думка та пристосувати загальний скорочений огляд історичного ходу філософської думки до важливих епох історії філософії.

Програма з логіки, якою користувалися в XIX ст. вчителі в процесі навчання, була складена відповідно до підручника формальної логіки Світіліна. Саме цей підручник вважався основним. Проте в деяких питаннях спостерігалися відхилення від його змісту і певні доповнення. У той час логіка розглядалася як формальна наука, що має справу із суб'єктивними формами мислення, а не з предметним світом. До її змісту входили дослідження елементарних форм мислення. При вивченні логіки учні ознайомлювалися із загальними й основними законами мислення, елементарними формами мислення, систематичними формами, а також з користю вивчення логіки.

Викладання історії було фактичним, проте це був не один простий перелік фактів, а осмислений і зв'язний їх виклад. У XIX ст. вважалося, що загальні судження важко сприймаються учнями. Тільки після засвоєння ними головних історичних фактів наставники робили висновок і аналогії відповідно до віку слухачів. Викладання історії не відзначалося критичним характером, оскільки такий підхід не відповідав навчальній постановці цього питання в духовних семінаріях. При вивченні історії мало місце читання підручників та джерел. Тексти використовувалися лише такі, які дійсно передавали історичні події.

Викладачам не рекомендувалося використовувати академічні лекції, які не сприяли розвитку учнів. Вважалося, що історичні уроки духовних семінарій мають мати вигляд взаємного розгляду наставником разом зі школярами певного питання програми, яке відповідає змісту підручника, причому участь в уроці брали всі учні. Необхідною складовою кожного уроку була настінна історична карта, на якій вчитель показував усі території, які він наводив у своїх розповідях, чи ті, які зустрічалися в підручнику. Широко застосовувалися історичні атласи, які учні використовували при підготовці до уроку.

Історія, як навчальний предмет, вивчалася у молодших класах. У першому класі учні ознайомлювалися з древньою історією та історією до часів Карла Великого. У другому класі вивчалися події від правління Карла Великого до хрестових походів, хрестові походи, та період до кінця середніх віків. У другій частині курсу вивчалася історія Росії до Петра Великого. У третьому класі курс включав вивчення нової загальної історії до XVIII ст., а також історію Росії до подій кінця XVIII – початку XIX ст. Усі події розглядалися з релігійної точки зору, і вивчалися лише ті моменти, які не суперечили поглядам церкви.

Важливим складником навчального процесу була мовно-літературна підготовка учнів. Основним предметом, викладання якого було поставлене на високий рівень, виступала історія російської літератури. Усі програми, складені з цього предмету, мали майже однаковий об'єм, зміст і передбачали типові методи викладання, тобто процес вивчення історії російської літератури був уніфікованим. До обов'язкових завдань для учнів належало читання творів відомих письменників.

Уроки проводились у вигляді лекцій, за виключенням двох-трьох, на яких використовувався практичний метод навчання. Серед практичних завдань, які ставилися перед учнями, насамперед був виклад змісту твору, порівняння двох невеликих однорідних оповідань, а також написання власного твору. Всі ці методи сприяли активізації творчого та логічного мислення учнів та кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Пріоритетне значення мало вивчення грецької мови. Входив цей предмет до навчальних планів 1-4 класів. Зроблене це було з тією метою, щоб учні надалі могли користуватися отриманими знаннями з грецької мови при вивченні богослов'я та інших предметів. В першому класі паралельно з курсом синтаксису вивчалися твори „легких" авторів, а потім поступово відбувалося ознайомлення учнів з творами Геродота, Гомера, Платона.

У більшості програм, які використовувались для вивчення грецької мови у XIX ст., вказувалася значна кількість авторів, праці яких необхідно засвоїти, що при обмеженій кількості уроків було дуже складно. У першому класі на 5 уроках вивчався синтаксис по підручнику Кюнера, а також відбувалося читання праць Ксенофонта. У другому класі учні ознайомлювалися з формами іонічного діалекту, читали „Одіссею" та „Історію" Геродота. „Іліада" та праці Демосфена вивчалися у третьому класі, а закінчувалося вивчення предмету засвоєнням праць Платона та ознайомленням з працями Плутарха у четвертому класі. Для читання і вивчення вказаних програмою авторів учні користувалися дешевими виданнями, які друкувалися окремими томами.

Як засвідчують перевірки інспекторами Навчального комітету, результати яких зафіксовані у відповідних Журналах цього комітету, викладання грецької мови в духовних семінаріях мало недоліки. Слабкими сторонами викладання, в більшості випадків, було названо невміння педагогів розпоряджатися значною кількістю урочного часу, неосмислене засвоєння учнями навчального матеріалу, неправильна постановка письмових завдань, непослідовність у виборі статей із хрестоматії для перекладу. Після проведеної ревізії Навчальний комітет розробив своєрідні методичні рекомендації, в яких здійснив доцільний розподіл навчального матеріалу курсу грецької мови по уроках, що повинне було сприяти поліпшенню вивчення грецької мови через осмислене засвоєння основних граматичних і синтаксичних конструкцій, знання яких дозволяли учням читати і розуміти твори грецьких авторів.

Корисним у навчальному та методичному плані предметом, який відносився до філологічних, була теорія словесності. На таких заняттях учні, прочитавши певний твір, всесторонньо його розглядали, аналізували та пояснювали, давали власну оцінку. Все це здійснювали у формі комплексу усних і письмових вправ. Серйозні завдання стояли і перед вчителями: вони зобов'язані були підібрати твори так, щоб на одному й тому ж уривку пояснити характер твору, особливості його змісту, дати характеристику героїв, і, головне, викласти основні ідеї. Для формування в учнів зв'язного і послідовного викладу думок при вивченні та аналізі твору вчителі використовували уточнювальні та навідні запитання, які стимулювали вихованців до світоглядно-осмисленого сприйняття художнього літературного тексту.

Вчителі використовували певний арсенал методичних прийомів для стимулювання творчої роботи учнів. Зокрема, для перевірки самостійної домашньої роботи часто доручали написати експромт на задану тему, або ж дати пояснення чи зробити аналіз лише частини твору, охарактеризувати його основні елементи. Такі завдання стосувалися творів як прозаїчних, так і поетичних. Основні практичні завдання вказувалися в навчальних програмах. Там же знаходився перелік навчальних підручників, якими необхідно користуватися для кращого засвоєння програмового матеріалу.

Важливе значення мало викладання психології, що в духовних семінаріях, як в середніх навчальних закладах, мало інший характер, ніж у вищих навчальних закладах. В семінаріях вона викладалася як навчальний предмет загального розвитку і була дисципліною, що давала загальні поняття про душу і духовне життя. Під час засвоєння психології учні отримували загальне уявлення про фізіологію людини, оскільки вважалося, що ці знання допомагають розв'язанню психологічних задач і вирішенню проблеми відношення душі до тіла, вивчали пізнання, відчуття, розумову діяльність, ідеальне світобачення, практичну діяльність людини; ознайомлювалися з природою людської душі, а також вивчали антропологію (стан душі, залежний від зв'язку з її тілом). Використовувалися як іноземні, так і російські твори з психології, а також педагогічна література.

Зовсім не дивно, що в XIX столітті важливе місце серед соціально-гуманітарних дисциплін займав цикл морально-релігійних предметів, до якого відносилися „Пасхалія", „Догматичне богослов'я", „Моральне богослов'я" та „Основне богослов'я".

„Пасхалія" – це навчальна дисципліна, предметом якої було визначення дня Пасхи, рухомих свят та інших церковних дат кожного року. При викладанні „Пасхалії" учнів ознайомлювали з літочисленням взагалі, а потім вже з пасхальним численням. Курс „Пасхалії" був невеликим і викладався у третьому класі. Основними підручниками, які використовувалися, були „Інструкція по пасхалії" і „Пасхалія". Крім російських підручників, використовувалися й іноземні видання. Але користування ними потребувало обережності, основаної на суворому православному світобаченні.

„Догматичне богослов'я" як предмет вивчалося у 6 класі. Основним підручником, який використовувався на уроках, було „Догматичне богослов'я преосвященного Макарія". Зміст дисципліни поділявся на дві частини. У першій частині „Про Бога в собі самому і загальному відношенні його до світу і людини" учні вивчали сутність Бога, а в другій „Про Бога спасителя і особливості його ставлення до роду людського" – Бога-Святителя, Спасителя і Суддю. Докази догматичних істин вчителі перш за все брали із Святого Письма. Проте, аби не допустити переходу Святого Письма в чисто механічний виклад, використовувалося тлумачення змісту і суті застосованих прикладів.

Зміст і суть самого „Догматичного богослів'я" був аналітичним. Тобто найважливішим було не стільки його формальне і логічне пояснення, а вияснення того, що заперечує собою догмат і проти чого спрямоване догматичне вчення. Щоб краще пояснити догматичні ідеї, вчителі використовували короткі історичні відомості про походження догматів, а також характеристику неправославних вчень, які суперечили, або ж навпаки, підтверджували християнське розуміння догматів.

„Моральне богослов'я" вивчалося у шостому класі. Основними підручниками, якими користувалися вчителі, були „Моральне богослов'я" та „Православное нравственное Богословіе". Тут містилися всі основні положення, що розкривали зміст курсу. Викладання „Морального богослов'я" мало не лише теоретичний, а й практичний характер. Відповідно до цього, при описанні і визначенні відомого християнського доброчестя вказувалися і приклади його прояву. Адже вважалося, що логічне визначення доброчестя ніколи не дасть такого цілісного поняття про нього, як фактичний приклад. На уроках християнське доброчестя пояснювалося з психологічної та історичної точки зору. Предметом вивчення морального богослов'я як навчальної дисципліни було прагнення людини, як істоти розумної, до найвищого морального блага.

„Основне богослов'я" вивчалося у 5 класі. Завдання православного основного богослов'я полягало у трактуванні вчення про християнство, як єдину істинну релігію, та доведенні тієї основної істини, яку пропонують інші богословські науки. Характер і методи богослов'я є апологічними.

Учні розглядали філософські ідеї, які торкалися питань існування релігії, Бога, безсмертя душі та ін. Такий метод був можливий, оскільки основне богослов'я вивчалося після „Огляду філософських вчень" і передбачало знайомство вихованців з філософськими течіями і основними філософськими питаннями. Оскільки в деяких пунктах зміст основного богослов'я торкався змісту інших навчальних предметів, то вивчення цих положень відбувалося всесторонньо, проте питанням про божественність Святої книги займалася виключно наука про Святе Письмо.

Таким чином, духовні освітні заклади Волині давали ґрунтовні знання, що формувалися на базі раніше здобутих. Хоча їх метою насамперед було моральне виховання учнів, сам факт вивчення соціально-гуманітарних дисциплін у цих навчальних установах сприяв розвитку свідомості населення, серед якого згодом жили і працювали їх випускники, від яких вимагали не механічного запам'ятовування, а усвідомлення і осмислення навчального матеріалу, що згодом переростає у світоглядно-аналітичне сприйняття життєвих явищ і подій. Однак, слід підкреслити, що в системі навчально-виховної роботи освітніх закладів Волині Х1Х століття повністю був відсутнім національний контекст – все було підпорядковане імперським інтересам російського царського режиму без врахування потреб національного розвитку та особливостей і віковічних традицій національної культури, в тому числі, специфіки та історичного досвіду національної освіти.

УСПІХИ РУКОБОРЦІВ

Збірна Тернопільської області «Pushkar team» здобула 18 медалей на Чемпіонаті України з армреслінгу серед юнаків, юніорів та молоді й посіла друге командне місце серед юніорів 2002 – 2004 років народження з незначним відривом від переможця. Змагання проходили в м.Приморськ Запорізької області з участю 204 рукоборців із 16 регіонів України, в тому числі й студентів нашої академії.

Щодо індивідуальних результатів наших учасників, то у віковій категорії «Юнаки до 18 років» Дмитро Сімчук посів 1 місце на ліву та 1 місце на праву руку (80 кг), у віковій категорії «Молодь до 21 року» Володимир Остапчук посів 3 місце на праву руку (75 кг), а Максим Поліщук виборов 1 місце на ліву та 1 місце на праву руку (80 кг).

Більшість учасників із Тернопільської області були вихованцями заслуженого майстра спорту України, заслуженого тренера України та багаторазового чемпіона світу та Європи Андрія Пушкаря, який дав «старт» багатьом спортсменам, був видатним тренером та просував армрестлінг на Кременеччині. Керівник збірної команди Вадим Стецюк – також випускник нашої академії.

Ще одну перемогу здобула збірна Тернопільської області під назвою «Pushkar Team» на Кубку України з армрестлінгу. Змагання проводились в смт Воловець, що на Закарпатті. В усіх вагових категоріях, у яких виступали спортсмени з Тернопільської області, результатом було перше та друге призові місця. Троє із представників команди виконали норматив майстра спорту України, в тому числі наші студенти Максим Поліщук та Назар Савелюк. Результати наших рукоборців: Назар Савелюк (60 кг) – 3 місце, ліва рука і 1 місце, права рука; Максим Поліщук (80 кг) – 1 місце, права рука. Випускники нашої академії Вадим Стецюк (100 кг) та Ігор Пасєка (100 кг+)також стали переможцями на обидві руки, а результат командного заліку – 1 місце серед усіх областей.

ПРАКТИКА НА ПОЗИТИВІ

Завдяки рішенню ректорату КОГПА імені Тараса Шевченка щодо здійснення освітнього процесу з використанням змішаної форми навчання студенти 41-ПО групи спеціальності «Початкова освіта» разом із викладачем кафедри теорії та методики фізичного виховання Галиною Кедрич мали можливість проводити практичні заняття з освітнього компоненту Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я та фізична культура». Здобувачам вищої освіти вдалося провести спортивне свято з дітьми молодшого шкільного віку у благодійній громадській організації «Спортивний центр розвитку дитини», засновником якого є старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Василь Довгаль. Це є цінним досвідом для студентів: вони продемонстрували свої теоретичні знання, набуті під орудою доцента кафедри теорії та методики фізичного виховання Віктора Голуба, під час практичних занять. Спортивне свято провели в гімнастичному залі академії під керівництвом тренера Миколи Божика. Студенти зуміли бездоганно підготуватися і провели незабутнє дійство з позитивними емоціями для дітей та батьків.

НА ХВИЛІ ТУРИЗМУ

Спортивний туризм — це специфічний вид туристсько-спортивної діяльності, головною формою якої є спортивний похід або змагання зі спортивних видів туризму. Ці види діяльності спрямовані на випробовування фізичних, психічних, духовних сил людини, вдосконалення туристської майстерності туриста, виконання нормативів спортивних розрядів.

Спортивний туризм має за мету спортивне вдосконалення в подоланні природних перешкод, тобто всього комплексу знань, умінь і навичок, фізичної підготовленості, необхідних для безпечного пересування людини по місцевості для реалізації спортивної мети.

Основною ідеєю спортивного туризму є участь спортсменів у спортивних походах, змаганнях зі спортивного туризму, експедиціях та екскурсіях.

Реалізуючи навчальні компоненти, викладачі кафедри теорії та методики фізичного виховання на відкритих спортивних майданчиках нашої академії провели першість зі спортивного туризму «Особисто-командна смуга перешкод». Враховуючи складну ситуацію сьогодення, кількість учасників було обмежено, та це не вплинуло на запеклу боротьбу. Учасники продемонстрували хорошу готовність (на фоні дистанційного навчання), вправно долали етапи, в тому числі із самонаведенням, швидко і якісно проходили дистанцію. Найкращий результат показав другокурсник Андрій Рудий.

Підбиваючи підсумки проведеного заходу, можна впевнено сказати: якою б не була складною і хвилюючою ситуація, але можливість для творчого підходу і реалізації навчально-тренувального процесу при бажанні реально потрібно використати.

Галина КЕДРИЧ

НАШІ – ЗНОВУ ЧЕМПІОНИ!

У м. Сіголда (Латвія) відбувся Чемпіонат України із санного спорту, де запекла боротьба за перемогу точилася між кременецьким і львівським колективом. Минулого року на відбірному етапі до Юнацьких олімпійських ігор, що проходив у Німеччині, львів'яни увійшли до десятки кращих. А цьогорічний Чемпіонат України приніс титул Чемпіонів і звання майстрів спорту юним кременчанкам – студентці 11-Фк групи Кременецького педагогічного коледжу Вікторії Коваль, яка змагалась у двомісному екіпажі разом із ученицею Волинського ліцею імені Нестора Літописця Наталією Хитренькою.

Наша Чемпіонка Вікторія Коваль – корінна кременчанка. Вчилася у Кременецькій гімназії №6. Санним спортом займалася з дев'ятирічного віку у спортивному товаристві «Колос» м.Кременця (нині – у Тернопільській обласній дитячо-юнацькій спортивній школі із зимових видів спорту) під тренерством Світлани Кравчук. Позаду у саночниці – першість на Чемпіонаті України 2015 року, участь в етапі Кубка світу в Астрії.

Дівчина гарно вчиться, захоплюється футболом, настільним тенісом, воркаутом. Мріє потрапити на дорослі Олімпійські ігри й обов'язково отримати перемогу.

«КУБОК ПОКОЛІНЬ»

Олег Герасимчук

2020 рік для кожного по-своєму видався важким. Для нашої групи основною проблемою, з якою ми зустрілися на навчанні, була відсутність змагань. Кожний рік в КОГПА проводилися різноманітні турніри серед студентів з футзалу, волейболу, баскетболу та багато інших. Наша група останній рік в такому складі, і дуже прикро, що обставини склалися так, що ми не маємо можливості проводити змагання. Тому ми вирішили самі організувати невеличкий турнір між студентами 41-Ф групи та викладачами КОГПА.

Викладачі залюбки підтримали нашу ідею, і в стінах спортзалу академії провели перший розіграш турніру «Кубок поколінь», до програми якого були включені волейбол, баскетбол та бадмінтон. Дуже насиченою та інтригуючою була гра у волейбол: жодна з команд не хотіла поступатися, і з рахунком 3:2 по партіях перемогу виборола команда викладачів. Баскетбол грали 2 періоди по 10 хвилин, і перемогу здобули студенти. Інтрига була досі присутня до кінця, і кожна з команд хотіла перемогти. В бадмінтоні перемогли викладачі з рахунком 2:0. Але, незважаючи на поразку, в усіх студентів 41-Ф на обличчі була присутня лише посмішка, тому що емоції, отримані від турніру, були безцінними.

До організації турніру долучився Сиротюк Сергій Миколайович. Студенти привітали команду викладачів з перемогою і висловили бажання, щоб «Кубок поколінь» став гарною передноворічною спортивною традицією.

ТВОРИ НАШИХ МИТЦІВ – НА МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ

Тетяна БАЛБУС

В Одеському Музеї західного і східного мистецтва відбулася Міжнародна тематична виставка художніх робіт українських і зарубіжних майстрів живопису за тематичним напрямом «Море акварелі». На цій виставці були представлені художні роботи науково-педагогічних працівників кафедри мистецьких дисциплін та методики їх викладання і педагогічного коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка – кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри Олександри Панфілової, викладачів мистецьких дисциплін педагогічного коледжу Богдани Гуменюк та Іванни Погонець. Свої роботи на Виставку надіслали понад 50 зарубіжних митців із десяти країн Європи, Америки, Азії, в тому числі зі США, Німеччини, Франції, Польщі, Великої Британії, Італії та інших. Українське образотворче мистецтво представляли майже три сотні митців із різних регіонів нашої держави.

Доцент кафедри Олександра Панфілова запропонувала організаторам Виставки виконаний акварелю пейзаж «Стара садиба». Роботу аналогічного жанру – пейзаж «Скоро зазеленіє» – презентувала викладач педагогічного коледжу Богдана Гуменюк, а її колега Іванна Погонець подала на суд поцінувачів образотворчого мистецтва натюрморт «Ніжність».

Запрошення науковців-митців, викладачів мистецьких дисциплін академії та коледжу до участі у Міжнародній виставці художніх робіт свідчить про визнання національними і зарубіжними фахівцями високого рівня творчості наших митців.

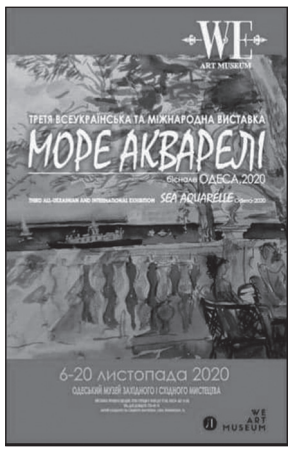

КАРАНТИН ДЛЯ СТУДЕНТА НЕ ЗАВАДА

Сергій Колісецький

Вересень для студентів 11-ТОк групи розпочався досить активно. Задля знайомства та вивчення цікавих місцин Кременця була організована екскурсія на Замкову гору, а продовженням був пікнік біля підніжжя гори. Перші фото на фоні міста запам'ятаються надовго!

В перерві між очним та заочним навчанням все ж таки нам з групою вдалося здійснити першу виїзну екскурсію та побувати в Білокриницькому палаці і Тараканівському форті. Завершенням цікавої та захоплюючої екскурсії стала спільна вечеря, ну, звісно, не без шашлика.

Святкування Дня студента для 11-ТОк групи пройшло у Тернополі. Насамперед ми мали можливість прогулятися та пофотографуватися у ТРЦ «Подоляни». Після прогулянки всі дружно пішли грати у боулінг. Це досить цікава та захоплююча гра. Хоч багато хто зі студентів грав уперше, але удача новачків любить.

Після завершення гри на нас чекали квитки на виставу «Медовий місяць на всі сто» Тернопільського драматичного театру. Комедія була дуже смішна, тому залишиться у пам'яті надовго.

Бути в Тернополі та не прогулятися вечірнім містом – це не про нас. Ми попили кави, прогулялися, зробили фотосесію на площі і попрямували до набережної Тернопільського озера, вигляд якої просто зачаровує.

З невеличкою втомою, але з незабутніми емоціями завершилося святкування Міжнародного Дня студента. Всі екскурсії та поїздки відбувалися із дотриманням карантинних норм.

ПАМ'ЯТАЄМО ПРО ГОЛОДОМОР

Бібліографічний огляд

Ольга СТАВІНСЬКА

Остання субота листопада – День пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років. Через насильницьке вилучення продовольства, блокаду сіл та цілих районів, заборону виїзду за межі охопленої голодом України, згортання сільської торгівлі, репресії щодо незгодних громадян тоталітарна система створила для українців життєві умови, спрямовані на їхнє фізичне знищення. Пропонуємо вашій увазі бібліографічний огляд окремих видань, які розкривають чорні сторінки історії України, формують історичну пам'ять.

Кожного року мільйони українців запалюють свічки в знак пам'яті про Голодомор, але мало хто знає, що започаткував акцію «Запали свічку» американець Джеймс Мейс. Він перший визначив Голодомор як геноцид українського народу. Завдяки його подвижницькій праці світ взагалі дізнався про Голодомор. Дж. Мейс ґрунтовно доводив істину про штучність та антиукраїнську спрямованість одного з найбільших геноцидів в історії України – Голодомору 1932 – 1933 років, документально підтверджував взаємозв'язок між минулим, теперішнім і майбутнім. В його книзі «Україна: матеріалізація привидів» під однією обкладинкою зібрано близько 50 праць. Це злободенні статті про минуле і сучасне України, які стосуються історії, політики, економіки та реформ; про больові точки нинішнього часу: становлення громадянського суспільства, економічні, політичні, культурні, освітні проблеми, висвітлені на основі величезної фактологічної бази з історичної перспективи. Виведення України з «постгеноцидності», із «зачарованого кола ідола» — єдина нагально необхідна програма реформ для народу і держави, яку окреслював у своїх статтях автор. Частина праць побачили світ уперше, інші публікувалися в газетах і журналах за 1994 – 2014 роки. Їх більше 10 років збирала й упорядковувала вдова Джеймса Мейса Наталя Дзюбенко-Мейс.

Про передумови та причини Голодомору 1932 – 1933 років, механізм його творення та наслідки, що призвели до значних культурних, соціальних, ментальних, морально-психологічних втрат, йшлося на Міжнародній науково-практичної конференції: «Голодомор 1932 – 1933 років: втрати української нації», яку Національний музей «Меморіал жертв Голодомору» провів 18 травня 2018 року на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за підтримки Фундації Українського Голодомору-Геноциду (Чикаго, США) та Громадського комітету із вшанування пам'яті жертв Голодомору-Геноциду 1932 – 1933 років в Україні. Збірка включає наукові праці про механізми чинення Голодомору та наслідки злочину. Центральним питанням збірника є оцінки демографічних втрат української нації. З матеріалами даної конференції можна ознайомитися в збірнику «Голодомор 1932 – 1933 років: втрати української нації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції». Видання розраховане на істориків, етнологів, краєзнавців, викладачів та всіх, хто цікавиться темою Голодомору 1932 – 1933 років.

Основним першоджерелом для наступного видання є переважно усна історія, тобто 1374 свідчення очевидців Голодомору з різних областей України та Кубані. У назві книжки використано репліку активіста N (зі свідчення Єфросинії Халецької з м. Лохвиці «І чого ви ще живі?». Тут подано також аналіз політики радянської влади напередодні та під час Голодомору з точки зору підготовки до позбавлення українського села засобів існування: вилучення будь-яких, навіть незернових, запасів, їжі й одягу в селян у часи «тотальної колективізації».

Понад тисяча статей про Голодомор 1932 – 1933 років; архівні дані про його винуватців і жертви; уривки з цитат світових політиків, науковців, журналістів про події Великого Голоду в Україні містить «Енциклопедія голодомору». Архівні матеріали для видання збиралися та опрацьовувались 30 років. Енциклопедія написана як наукова праця, де кожну статтю супроводжують посилання на відповідні джерела, документи, літературу. Енциклопедія включає 1000 статей, 30 тематичних блоків. В ній, зокрема, розглядається діяльність тих історичних осіб, які зіграли безпосередню роль в організації голоду в Україні – керівників Радянського Союзу та України в 1930-ті роки, а також іноземних журналістів, як тих, які подавали західному світу правдиву інформацію про події в Україні, так і тих, які заперечували голод та його трагічні наслідки. Також представлені поіменно жертви Голодомору, видання має меморіальну функцію.

Правові аспекти Голодомору 1932 – 1933 років в Україні, зокрема методологія його правової оцінки, розглядаються у монографії Верстюк В. «Голодомор: Геноцид українського народу 1932 – 1933 років.

У книзі «Відлуння голодомору – геноциду 1932 – 1933: етнокультурні наслідки голодомору в Україні» на підставі нових досліджень, здійснених переважно Етнографічною секцією НТШ, представлено наслідки в етнокультурній та духовній сфері найбільшої національної катастрофи, якою став у ХХ ст. штучно здійснений більшовицьким режимом голодомор 1932 – 1933 рр. в Україні.

Справжньою сенсацією свого часу став художній твір про голод 1933 року У. Самчука «Марія: хроніка одного життя» – перше офіційне знайомство читача України з видатним українським прозаїком. За жанром «Марія» – роман-життєпис, адже у творі висвітлюється життєвий шлях української жінки Марії від народження до смерті. Її життя майстерно переплітається із загальнонаціональним життям України того часу, тим самим роблячи образ Марії узагальнюючим, навіть символічним. Автор відтворює шокуючі та страшні події, чим прагне викликати обурення та протест проти насилля над українським народом, його морального пригнічення та фізичного знищення. Цей твір має нагадувати нащадкам про чорні роки в українській історії, щоб ніколи в майбутньому таке не повторилося.

Василь Барка у своєму романі «Жовтий князь», написаному в 1958 – 1961 роках, розповідає про страшні події 1933 – 1934 року, які йому довелося пережити. Письменник створює символічний образ Жовтого князя, демона зла, що несе з собою руйнування, спустошеність, сіє страждання і смерть серед людей.

Голодомор – вікова трагедія української нації. Про неї повинен знати весь світ, нинішні і прийдешні покоління. Поклонімося ж пам'яті мільйонів загиблих земляків наших.

Літературно-мистецька сторінка

У ПОЕТИЧНО-КАЗКОВОМУ

Лідія ЛАПКА

Погожого осіннього дня люб'язно відчинила свої двері Кременецька гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка для учасників мистецької імпрези «Казкове дошкілля», у ході якої здійснено презентацію п'ятої поетичної збірки працівників дошкільної освіти Кременецького району та Почаївської громади. На сторінках цієї збірки представлені перлинки прози і поезії чотирнадцяти талановитих педагогів.

Зважаючи на карантинні вимоги, кількість присутніх була обмежена, однак святкова та урочиста атмосфера відчувалась протягом усієї імпрези.

З вітальними словами до жінок звернулась літературна редакторка збірки Ніна Багнюк. Вона наголосила, що серце кожної жінки – безмежна скарбниця Божого духу: Добра, Ніжності, Милосердя, Любові та Казки, якими так і рясніє кожен твір, презентований у «Казковому дошкіллі», дала коротеньку характеристику усім дописувачам.

Присутні насолодились пісенними, поетичними та напрочуд ексклюзивними виступами Оксани Горецької, Лариси Кондратюк, Наталії Літвінчук, Галини Фаб'янчук, Тетяни Шидловської, Марії Штуки, Анатолія Галушки, Лідії Лапки. Ці автори зуміли презентувати себе витончено, елегантно, креативно.

До виступів долучилися виконувачка обов'язків начальника відділу освіти Кременецької районної державної адміністрації Людмила Шевчук, голова районної організації профспілки працівників освіти і науки України Лілія Чечуріна, директор НВК «Будківська ЗОШ І-ІІст.-ДНЗ» Галина Зубкевич. Присутній на святі кременецький поет, член Національної спілки письменників України Павло Старух розчулив такою доречною для усіх поезією «Звідки беруться діти».

Линуло багато вітальних слів від поціновувачів поезії Катерини Єрусалимець, Людмили Роговської. Запрошеними на мистецьку імпрезу були начальник відділу освіти Лопушненської громади Наталія Дець, завідувачка кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Тетяна Фасолько.

Із завершальним словом до присутніх звернулась декан факультету соціально-педагогічної освіти та мистецтв Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Людмила Врочинська, яка наголосила, що її переповнює гордість за те, що із чотирнадцяти дописувачів збірки тринадцять педагогів є випускниками даного педагогічного закладу. Це є свідченням того, що правильно і недарма вони обрали свою спеціальність та щоразу вдосконалюють свою професійну майстерність. Крім того, кожен із педпгогів є талановитим і обдарованим.

Час мистецького заходу промайнув швидко. Усі присутні поринули у світ ліричного героя, відчули його радощі і тривоги.

Поетичні твори допоможуть педагогам у партнерській взаємодії з батьками, сприятимуть формуванню у дошкільників показники компетентності за освітніми лініями Базового компоненту дошкільної освіти з метою підготовки їх до навчання у Новій українській школі.

Оксана Бистрицька

КОЛИСКОВА

Тихо кружляють сніги.
Сплять всі замерзлі садки.
Ніжні сніжинки в гаях
Легко лежать на руках.
Мокро і холодно в них,
В цих рукавичках смішних…
В хатку скоріш забігай –
Спатки швиденько лягай,
Лягай, лягай.
Знову мете снігопад.
Грізний мороз нам не брат.
Швидше тепленько вкривайсь,
Те, що зима, – не лякайсь.
Тепло в постільці твоїй.
Те, що так добре, – радій.
Очки скоріш закривай,
Спатки спокійно лягай,
Лягай, лягай.

ХАЙ РОЗКВІТНЕ ЛЮБОВ

Чому так буває на світі:
Ми сваримось й миримось знов.
А я ж тебе хочу любити
І чути слова про любов.
Колись ми були нерозлучні,
Дивились люди нам услід.
Та щастя не буває вічним,
І гірко плакати не слід.
Мене кохаєш ти? – Не знаю.
Лиш вірю, зустріч прийде знов.
І свою долю я благаю,
Щоб в серці розцвіла любов.

Анатолій Галушка

МРІЯ

Сонячний день. Звуки пісень.
Чути пташині хори.
Земля у вінку. Наче в танку,
Хмари і сині гори.
Вечір прийшов, місяць зійшов,
Тиша стоїть у гаю.
В сяйві нічнім садок і дім,
Тебе я, мила, чекаю.
Мрія моя – лиш ти і я,
Зустрічі вечорові.
Разом підем, щастя знайдем
В радості і любові.

ПОЧАЇВСЬКІ КАШТАНИ

Скільки дерев, я знаю,
Ростуть у нашім краю,
У нашій милій, рідній,
Чарівній стороні!
Та над усе на світі
У білому суцвітті
Каштани полюбилися мені.
Велично і грайливо
Ростуть усім на диво.
Як зацвітуть весною,
Така кругом краса!
Вони вкрашають місто,
Як дівчину намисто.
На листі діамантами
Виблискує роса.
Почаїв златоглавий
Дріма навколо Лаври.

А взимку сплять деревця,
Їм сняться диво-сни.
До нас з країв далеких
Вертаються лелеки,
До кучерів каштанів,
У купелі весни.

Наталія Гамера

СОНЦЕ І СОН

Заглядає ніжно сонце
До маляток у віконце,
Теплим променем лоскоче,
Ніби їм сказати хоче:
– Мої любі діточки,
Засинайте залюбки.
Відпочинуть трішки
Ваші ручки й ніжки,
Щоб могли ви гратись,
Бігати й стрибати.

ЗОЛОТА ПОРА

Нам в садочку розказали
Про чудову пору ту,
Бо всього ми ще не знали
Про цю фею золоту.
Чи то фея, чи художник
Розфарбує все навкруг:
І ліси, й сади, й діброви,
Й кольоровим стане луг.
А дари які дарує!
Знали ви про це чи ні?
Груші, яблука і сливи
Восени такі смачні!
Піде дощик – і грибочків
Назбирає дітвора.
Це дізнались ми в садочку:
Осінь – золота пора!

ДАРУНОК МАТУСІ

Біля лісу на лужку –
Квіточок багато,
Я віночок з них сплету,
Зроблю мамі свято.
Як віночок покажу,
Буде рада ненька.
Як люблю її, скажу
Й обійму рідненьку.

Оксана Горецька

МАТУСИНЕ ДИВО

В небі зірочка з'явилась –
Народилося дитя!
Найдивніше в світі диво,
І ціна йому – життя.
Рідна, мила і потішна,
Люба зіронька моя!
Колихає й забавляє
Мама миле немовля.
Тільки мати так жадає
Щастя й радості в житті,
Щоб було для сина й доньки
Все найкраще на землі.
Рости, синку, рости, доню –
Мої дітки золоті.
Прошу в Бога щастя-долі,
Миру й радості в житті.

МОЇ ТРИВОГИ

Тривоги, тривоги, тривоги...
Частина мого ви життя.
Прийшли, як непрохані гості,
В моє безтурботне життя.
Із вами я часто ділила
Всі радості, смутки й жалі.
Прийшли, та чомусь не спитали,
Чи можна до мене? Чи ні?
Мене в перший клас проводжали,
Навчались також ми разом.
І серденьку ви підказали
Про першу юнацьку любов.
І долю разом обирали,
І разом пішли під вінець.
І перші невпевнені кроки
Двох рідних, маленьких сердець.
І знов проводжаємо в школу,
Вже донечку й сина в життя.
На перше онучки «Бабусю»
Я вмить завмираю... Це я?
Із болем і смутком, сльозами,
Скорботою в душах дітей
В останній ми путь проводжали
Своїх найрідніших людей.
Тривоги, тривоги, тривоги…
У серці моїм – каяття.
Не тривожте мене, ради Бога,
Не приходьте в моє ви життя!

Лариса Кондратюк

ВІРНІ СИНИ УКРАЇНИ

Виростали в мами
Красені сини.
Дужі й кучеряві,
Мов ті ясени.
Тішилася мама,
Тішилась вона,
Що підмога буде,
Та прийшла війна.
Мамі важко було
Чути новину,
Що сини збираються
Іти на війну.
– З ким же я залишуся
Тут на самоті?
Вже нема здоров'я,
Та й роки не ті.
Були сини добрими
И чесними дітьми:
– Хто ж вас захищатиме,
Мамо, як не ми?
Подивилась лагідно
На дітей своїх –
І благословила
В путь-дорогу їх.
Образочки в руки
Їм дала вона:
– Швидше повертайтесь,
Хай скінчиться війна.
І молитви мамині
Добрий Бог почув
Та синів до мами
Живими повернув.

ОДНОГРУПНИКИ

(Зустріч через 45 років)

Ми, однокурсники, сьогодні
Стрічаємося в котрий раз,
Та нині зустріч ювілейна,
Бо сорок п'ять уже у нас.
Сорок п'ять літ, як закінчили
Училище педагогічне ми.
Не зчулись, як і постаріли,
І коси білі, як в зими.
Життя, життя – цікава штука,
Дається кожному лиш раз:
Недавно ніби були діти,
Вже й осінь на порозі в нас.
Летять роки, їх не спинити
І не вернути вже назад.
Ось тільки було нам по двадцять,
Тепер вже більше шістдесят.
І рік за роком пропливає,
Як в морі кораблі оті,
Дорослі вже й онуки стали,
Й обрали шлях свій у житті.
Та хто з нас на роки зважає!
Забудьмо, скільки всім нам літ!
Душа, як молодість, співає
І ніби рине у політ.
Душа до старості не рветься,
Душа ще й досі молода,
Та все одно нам не збагнеться:
– Коли ж злетіли ці літа?
Нехай Господь дає нам сили
Й охороняє від біди.
В глибокій старості щоб жили
Без сліз, без горя і нужди.

Літературно-мистецька сторінка

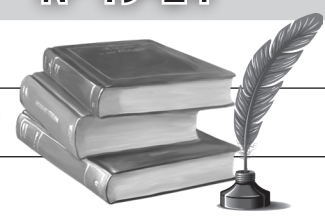

СУГОЛОССІ СЕРДЕЦЬ...

Лідія Лапка

ЖІНОЧА ДОЛЯ

Жіноча доля – то рушник квітчастий,
На ньому – все твоє життя:
Добро, незгоди, багато щастя
І щире серця каяття.

На ньому – всі твої тривоги та жалі,
Переплелися заповітні мрії,
І перемоги великі та малі,
А ще – всі сподівання і надії.

Рушник є оберегом сильним,
На ньому доля різна, не проста,
Та багатьом він є щасливим
На щирі, благі многії літа!

Я добре знаю, що рушник квітчастий
Подарував надію не одну
Сестрі, бабусі, мамі – це на щастя,
Й мені – на долю світлу, осяйну!

БЕРЕЖЦІ

Бережці мої, з голубими озерцями,
Прикипіли до вас і душею, і серцем ми.
Де життя не закине, де ми не будемо,
Рідний край над Іквою ми не забудемо.
Рідний край для усіх – це мала батьківщина,
Дуже любить вона і дочку, і ще сина.
Тут зростають у мирі, любові і ласці,
Їм життя вона створює, наче у казці.
Вабить сонцем, дощем, вітерцем,
Та дарує сердечку і радість, і щем,
А найбільше – що душу теплом вона гріє
І вселяє найкращі у серце надії.
Ми віддячуєм їй і любов'ю, і працею,
Щастя маємо тут і тому завжди бачимо,
Що яскраві, барвисті, красиві Бережці
Дуже любимо ми, а любов наша – в серці.

Наталія Літвінчук

РІДНИЙ КРАЙ

Чи є на світі щось миліше,
Ніж краса рідного краю,
Де є ще небо голубіше?
Нема ніде, я точно знаю!

Тут сонце світить яскравіше,
Спускаючись із висоти,
І морські води найсиніші
Хлюпочуться об береги.

Тут квітнуть квіти красивіші,
Волошки й маки на лугах,
Смереки в горах зеленіші
Й колосся жовте на лугах.

Карпати наші найвеличні
Розкинули гірські хребти,
Дніпро, Дунай – річки найбільші,
Розлились, не перепливти.

В нас коровай найзапашніший
Бабуся витягне з печі,
І голос мами найрідніший
Лунає десь із далечі.

І чути тут найголосніше
Спів соловейка з висоти.
Чи є на світі щось миліше?
Нема ніде, це скажеш ти!

КАРАНТИН

– Що за слово «карантин»?
– Чув про це не ти один.
– Як усе нам з'ясувати,
Щоб здоровими зростати?
– Це такий період, друже,
Треба бути пильним дуже:
Без потреби не виходь,
Вдома забавки знаходь.
Всюди маску одягай,
Від мікробів захищайся,
Антисептик не забудь,
Він в пригоді стане тут!
Мий ретельно руки з милом,
Щоб було усе стерильно,
Скрізь дистанцію тримай
Й товаришу нагадай!

Неля Подолянчук

РІДНА МОВА

Моя ти пісне колискова,
Моє ти слово волошкове,
Моя дзвінка вкраїнська мово,
Вкраїни ти свята обнова!
Моя ти казко загадкова,
Моя ти зірко вечорова,
Моя пелюстко ромашкова,
Ти рідна українська мово!
Моя веселко ти святкова,
Моє ти сонечко ранкове,
Моя краплиночко прозора,
Моя багата українська мово!

МОЯ УКРАЇНА

Моя країна – рідна Україна!
Люблю її рідненьку над усе.
У неї мова ніжна, солов'їна,
Подобається в ній мені усе.

Люблю її я очі синьо-волошкові,
Як маків пелюстки, вуста.
Люблю я її коси біло-ромашкові.
Яка ж вона красива і свята!

Люблю її, бо як же не любити
Багату, щедру, молоду?
Дивлюсь на неї й хочу жити,
Хіба ще десь таку знайду?

Люблю її, але чи цього досить?
І я, і всі її нізащо б'ють.
Вона ж нас обіймає і любові просить
Та чи ж почують, чи збагнуть?

Ольга Попович

КОВІД

Всіх лякають нас КОВІДОМ,
Світ піднявся на дибки!
Посварились баба з дідом,
Розійшлись у них думки.
Баба каже «Все це брехні!» –
Дід доказує своє.
Крик і лемент в хаті зранку,
А статистика дає…
Дід щоранку сало топче,
Баба валер'янку п'є.
Злагоди немає в хаті,
Всі доказують своє.

ОСІННЄ...

Настала осінь ніжна і барвиста,
Птахи летять, у вирій поспішають.
Покрилась золотом берізка яснолиста,
Дуби в гаю тихесенько зітхають.
Вдягла калина червонеє намисто,
Як у люстерко, в воду заглядає.
А поряд чеше коси жовтолисті
Верба сумна і гірко так зітхає.
Голівоньку схилила журавлина:
Час ягодам в комору перебратись.
Багряне листя скинула ліщина –
Приготувалась зиму зустрічати.
Сади багаті щедрим урожаєм,
Налиті сонцем яблука на вітах,
І ледве чутно там, за небокраєм,
Ще нам сумні пісні співає літо.

Олена Ткачук

ДОШКІЛЛЯ

Є у нашому буденному довкіллі
Дитсадки веселі для дошкілля.
Діти вчаться тут і розвиваються.
Вихователі для них стараються.
Бо дитинство – це життя прекрасна мить,
Час тут дуже швидко пролетить.
Граємось, навчаємо, пишемо, читаємо,
І серця дитячі залюбки плекаємо.
Чекаєм щоранку на кожну дитину,
Щоб із неї зростити хорошу людину.
Бо старт свій в садочку вона починає,
Тут думку формує, у школу ступає.
Нехай же у кожнім дитячім садочку,
Наче в барвистому диво-віночку,
Світяться радістю очі дитячі,
Хай діти Вкраїну щасливою бачать.

УКРАЇНА

Україно моя рідна,
Ти велична і багата,
Ти співуча, ти безмежна,
Ти народу рідна хата.
Україна – моя ненька,
Україна – рідний край.
Ти для мене – ніжна казка,
Барвінковий ти розмай!
Ніжну пісню я співаю
І присвячую тобі,
Я люблю тебе і знаю:
Переможем в боротьбі!

Галина Фаб'янчук

МАМА

Питання просте вам я хочу задати:
Хто така «мама»? Що слово це значить?
Що особливе у слові цім є?
Питання це кожен із нас задає.

Чи можна матусю якось замінити?
Чи можна без неї у світі прожити?
Простеньке питання, запитую я:
«Це хто дарував нам із вами життя?».
Для кожного з нас це мама, матуся.
Люблю тебе, рідна, за тебе молюся,
Бо ти така мудра, свята моя нене,
Що слів найдужчих забракло у мене.
Бо в слові «мама» так багато щастя.
Матуся – ніжна світанкова казка…
Це найдорожче, що є в цьому світі,
Як сад пахучий в яблуневім цвіті.
Це слово завжди ніжно промовляю,
Без мами я життя не уявляю.
У цьому слові ніжності багато,
Для мене мама – це на серці свято,
Любов, добро, повага, мрія,
Майбутнє, мир, здоров'я і надія.
І скільки б років не судилось жити,
Для мене мама – найдорожча в світі!

ЗАЙЧАТКО

Зайченя мале сіреньке,
Миле дуже, чепурненьке,
До городу прискакало
і морквинку там зірвало.
Подивилось в різні боки –
і морквинку вмить за щоки!
Так гарненько смакувало,
Що й від мене не втікало.
Я до нього підійшла
І морквинку ще дала:
– Це тобі, мій любий друже,
Поласуй, це смачно дуже!».
Я ж бо камеру взяла,
Все на фото відзняла.
От радію тепер я:
Із зайцем фоточка моя!

Тетяна Шидловська

ХОЧУ ЗУПИНИТИ МИТЬ

Люблю гуляти восени по скверах,
У лісі, в парку, у саду
І милуватись, як золоті дерева
Незабутню створюють красу.
Люблю вслухатися у спів пташиний ,
Бо їх пісні веселі линуть навкруги.
І настрій по-осінньому незвичний,
Коли мелодію наспівують луги.
Люблю складати я букет кленовий,
Люблю, як листя шелестить,
Люблю осінній день чудовий
І хочу зупинити я цю мить.

МАТУСІ

Ти вже старесенька та сива,
Усе чекаєш нас щодня,
Моя матусенько ти мила,
Мій цілий світ, моє життя...

Ти віддала нам все, що мала:
Свою любов, турботу, почуття.
В молитвах Бога ти благала
Нам долі і щасливого життя.

Низький уклін, матусю наша,
Цілуєм руки ми твої,
Бо ти для нас усіх – найкраща
Людина на усій землі.

Юлія Ширай-Тивонюк

МАМІ І ТАТОВІ

Дорогі мої мамо і тату!
Я щаслива, що вами багата.
Вам подяку складаю велику,
Зичу щастя й здоров'я без ліку.
Й хоч не завжди буваю я чемна,
Та вклоняюсь Вам низько, доземно.
За турботу, любов і терпіння,
За маленьких сердець розуміння.
Вам подяка за добру науку,
За ласкаві та ніжні руки,
За тривоги й недоспані ночі
Я подякувать щиро Вам хочу.

ВЧИТЕЛЮ

Нелегка є нині праця педагога:
Вимагає стільки сил, знання,
Переплетена тривогами дорога,
Сповнене турботами життя…
Та не зреклися ви своєї справи,
Працювали чесно все життя,
Сумлінно для дітей і для держави,
Щоб було світлим їхнє майбуття.
Роки летять непрохано й невпинно,
Та ви сьогодні зовсім молодий,
Тож хочеться сказати в цю хвилину,
Щоб ви не знали горя і біди.
Хай буде з вами Віра і Надія,
Любові хай не сохне джерельце,
Криниця доброти хай не міліє
І вічним буде слово «вчитель» це.

Марія Штука

МОЯ ВКРАЇНО

Моя Вкраїно, для мене ти єдина.
Ти серця промінь, світло із небес,
Як дорога душі перлина,
Як дивне світу чудо із чудес.

Моя надія і моя спокуса,
Моя ти ніч і день майбутній мій,
До тебе дочкою вві сні горнуся,
Моя любов і світ моїх надій.

Небесний Отче, до тебе молюся,
Мою Вкраїну ти не залишай.
Живу я в ній і тим горджуся,
Бо найдорожчий – рідний край.

ПОРАДА

Ти завжди здоровим будь!
Про хвороби вже забудь!
Добре їсти, гарно спати,
Не забудь відпочивати.

Їсти овочі та фрукти,
З друзями пограти жмурки.
Погуляти у дворі –
Це потрібно дітворі.

Та права свої ти знай,
Себе в образу не давай.
Вчись уміння розвивати,
Щоб щасливим в житті стати.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2021-2022 навчальний рік

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь бакалавра на базі молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста із споріднених та інших спеціальностей:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім.Тараса Шевченка (Фаховий коледж КОГПА ім.Тараса Шевченка) ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2021-2022 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Телефони для довідок:
(03546) 2-35-05, (03546) 2-24-89
(03546) 2-19-91, 096 914 08 39
0971432109, 067 968 88 72

Адреса академії:
47003 Вул. Ліцейна,1
м. Кременець, Тернопільської обл.
www. kogpi.edu.te.ua
vstup.kogpa@gmail.com

До заяви, поданої в паперовій формі на ім'я ректора, необхідно додати:

- копії документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, та додатка до нього;
- копію сертифіката зовнішнього незалежного оцінювання (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);
- копію документа, що посвідчує особу та громадянство;
- копію військово-облікового документа (для військовозобов'язаних);
- копії документів, що підтверджують право вступників на участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів на основі повної загальної середньої освіти, зарахування за співбесідою, зарахування за квотами (за наявності);
- медична довідка за формою 086/о (для вступу на спеціальність 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура);
- чотири кольорові фотокартки розміром 3х4 см, папка і конверти.

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор, дизайнер
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видрукувано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в
Наклад 1000 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.